

UNIVERZA
V LJUBLJANI

PROSTORSKO
UPRAVLJANJE IN STANJE
REKREACIJSKE
INFRASTRUKTURE TER
REKREACIJSKE NAVADE V
KONTEKSTU DRUŽBENIH
SPREMEMB V ZADNJIH
TREH DESETLETJIH (RIF)

Ljubljana, maj 2025

OBČINA ORMOŽ:
končno poročilo

javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Naslov projekta: **Prostorsko upravljanje in stanje rekreacijske infrastrukture ter rekreacijske navade v kontekstu družbenih sprememb v zadnjih treh desetletjih (RIF)**

Avtorice: Naja Marot, Pina Klara Petrović Jesenovec, Kaja Kunaver, Lea Rebernik, Sara Besal in Barbara Lampič

Avtorice fotografij in grafik: Naja Marot, Pina Klara Petrović Jesenovec, Barbara Lampič in Lea Rebernik

Kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec

Institucije: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za krajinsko arhitekturo; Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo; Fakulteta za šport

Trajanje projekta: 1. 10. 2022–30. 9. 2025

Vrednost projekta: 150.000,00 EUR

Financiranje: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS (ARIS)

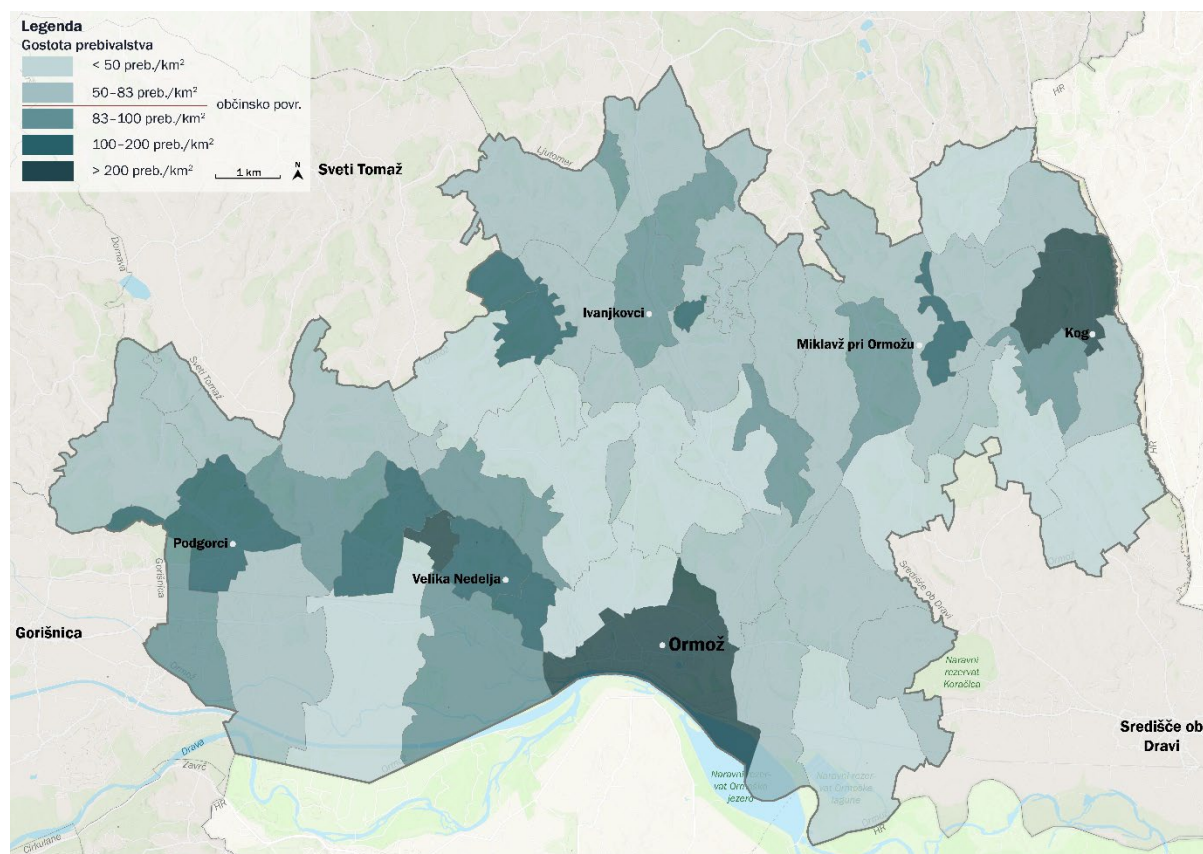
Kazalo

1 Uvod	4
1.1 Predstavitev občine.....	4
1.2 Postopek dela.....	6
2 Analiza obstoječe rekreacijske infrastrukture	8
2.1 Opis obstoječe rekreacijske infrastrukture.....	8
2.2 Primerjava obstoječe rekreacijske infrastrukture glede na stanje pred 30 leti	21
2.3 Fokus na kolesarski infrastrukturi	24
3 Analiza rekreacijske ponudbe in navad	28
3.1 Rekreacijska ponudba v občini	28
3.2 Rekreacijske navade danes	30
3.3 Rekreacijske navade včasih	33
3.4 Dejavniki, ki vplivajo na rekreacijske navade.....	34
3.5 Ocena rabe rekreacijske infrastrukture	36
4 Dostopnost rekreacijske infrastrukture	38
4.1 Skupna ocena dostopnosti.....	38
4.2 Prostorska dostopnost.....	39
4.3 Časovna dostopnost	42
4.4 Finančna dostopnost	43
4.5 Dostopnost za ranljive skupine	45
4.6 Identificirani konflikti dostopnosti.....	46
5 Upravljanje in prostorsko načrtovanje rekreacijske infrastrukture	47
5.1 Rekreacijska infrastruktura v strateških dokumentih	47
5.2 Lastništvo, upravljanje in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture.....	50
5.3 Finančni okvir	54
5.4 Potrebe in načrti prihodnjega razvoja rekreacijske infrastrukture.....	59
6 Usmeritve za prostorsko načrtovanje in upravljanje rekreacijske infrastrukture.....	60
6.1 Ovrednotenje obstoječega stanja	60
6.2 Smernice za upravljanje in prostorsko načrtovanje rekreacijske infrastrukture	62
Viri.....	64
Priloge.....	65
Priloga 1: Seznam intervjuvancev.....	65
Priloga 2: Podrobnejši opis in vrednost investicij v rekreacijsko infrastrukturo v letih 2021, 2022 in 2023	66
Priloga 3: Terenski popis – pojasnilo atributov	69

1 Uvod

1.1 Predstavitev občine

Občina Ormož sodi v Podravske statistično regijo in obsega območje Dravsko-Ptujskega polja in Jeruzalemsko-Ormoških goric na levem bregu Drave ob slovensko-hrvaški meji. Občina ima večinoma ruralni značaj, središče občine pa je mesto Ormož, ki je imelo leta 2024 približno 1.920 prebivalcev kar je 16 % vseh prebivalcev občine (SURS – število prebivalcev, 2024). V občini je 61 naselji, v katerih je leta 2024 živel skupno 11.813 prebivalcev. Gostota prebivalstva je bila leta 2024 za celotno občino 83 preb./km², kar je manj od slovenskega povprečja (105 preb./km²) (SURS – gostota naseljenosti, 2024). Površina občine je 141,6 km², kar jo uvršča med večje slovenske občine (47. mesto od 212) (SURS, b.d.). Najgostejše naseljeno območje v občini je mesto Ormož (490 preb./km²), večina prebivalstva, več kot 80 %, pa živi zunaj mesta.

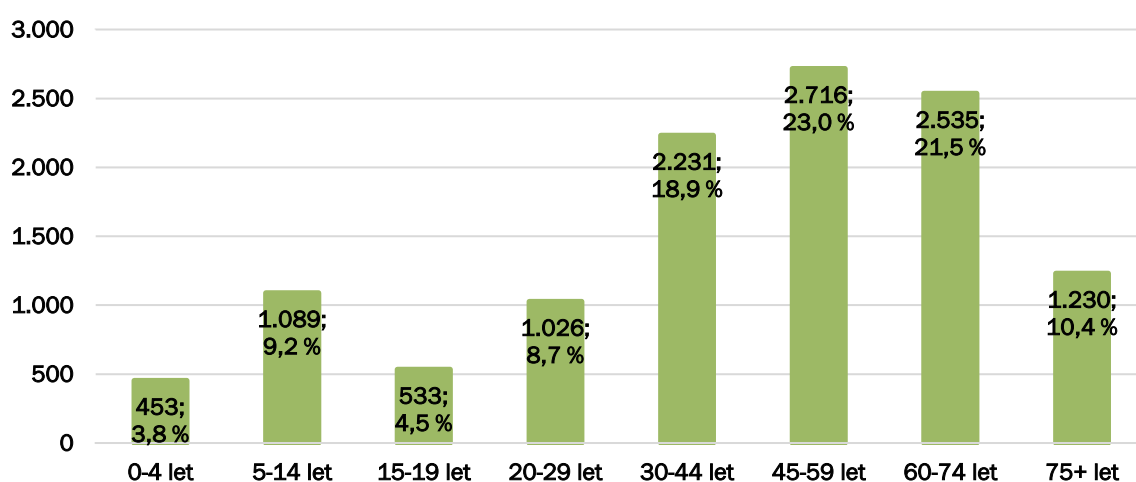

Slika 1: Gostota prebivalstva v Občini Ormož po naseljih (vir: SURS – število prebivalcev, 2024; kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Južni del občine ob reki Dravi je večinoma ravninski, preostali del pa gričevnat. Najvišji vrhovi slemen so visoki okoli 330 m n.v. (npr. Kogel pri Litmerku). Ormož ima celinsko podnebje subpanonskega tipa z nekoliko bolj vročimi poletji in manjšo količino padavin. V občini je največji vodotok kanal HE Formin, ki se pri mestu Ormož združi s staro strugo Drave. Največje vodno telo je akumulacijsko Ormoško jezero, ki je nastalo z zaježitvijo Drave za potrebe HE Varaždin in po katerem danes poteka slovensko-hrvaška meja. Preostali vodotoki so manjši, med njimi so Pesnica, ki se pri Ormožu izliva v Dravo, Sejanski in Pavlovski potok ter Lešnica. V mestu Ormož je še manjši umetni ribnik Krap, na jugovzhodnem delu občine pa je

antropogeno mokrišče Ormoške lagune, ki so danes zavarovane kot naravni rezervat, prvotno pa so bili tam bazeni za zbiranje odpadnih vod ormoške tovarne sladkorja. V bližini lagun je z izkopavanjem gramoza nastalo še eno jezero – gramoznica Jurkovec.

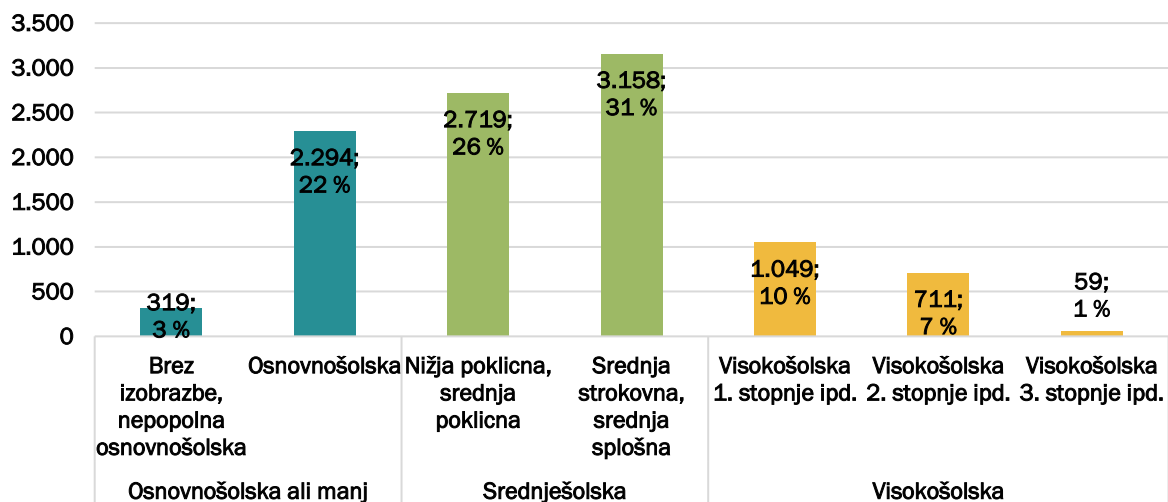
V radiju 30 kilometrov od mesta Ormož so štiri mesta, Ljutomer, Ptuj, Čakovec in Varaždin, ki je med temi mesti največje, saj ima več kot 40.000 prebivalcev (Državni zavod za statistiko, 2021). Ormož je od Maribora oddaljen približno 55 kilometrov, od Zagreba 120 in Ljubljane 170. Skozi Ormož pelje železniška proga Ptuj-Čakovec, en krak pa se odcepi proti Ljutomeru. Za ravninski del občine so značilne obcestne vasi (npr. Osluševci, Cvetkovci), v preostalem delu občine pa razložena naselja (npr. Kog). Poleg Ormoža je v občini še pet »pomembnejših« naselij, ki so tudi središča krajevnih skupnosti in društev upokojencev: Velika Nedelja, Podgorci, Ivanjkovci, Miklavž pri Ormožu in Kog. Sosednji občini Središče ob Dravi in Sveti Tomaž sta bili do leta 2006 del Občine Ormož.

Slika 2: Starostna sestava prebivalcev Občine Ormož (vir podatkov: SURS – število prebivalcev, 2024)

Občina Ormož se srečuje z minimalnim zmanjševanjem števila prebivalstva. Med letoma 2024 in 2015 se je število prebivalcev zmanjšalo za 0,1 %. Indeks staranja je visok, 182, kar pomeni, da v občini živi več starejših kot mlajših prebivalcev (SURS – število prebivalcev, 2024). Več kot polovica prebivalcev, starih 15 let ali več, ima strokovno ali poklicno srednješolsko izobrazbo (57 %). Sledi delež tistih z osnovnošolsko izobrazbo (približno 22 %), visokošolsko izobrazbo pa ima približno 18 % prebivalcev (SURS – izobrazba prebivalcev, 2023). V občini deluje pet osnovnih šol: dve v Ormožu, ena v Veliki Nedelji s podružnico v Podgorcih, ena v Miklavžu pri Ormožu s podružnico na Kogu in ena v Ivanjkovcih. V Ormožu je tudi gimnazija.

V občini je bilo leta 2023 4.721 delovno aktivnih prebivalcev (brez kmetov), med katerimi jih je 33 % tako prebivalo in delalo v Občini Ormož (SURS – delovno aktivno prebivalstvo, 2023). Med delovno aktivnimi prebivalci, ki delajo v drugih občinah, jih največ dela v občinah Ptuj (približno 15 % vseh delovno aktivnih prebivalcev Občine Ormož) in Maribor (približno 10 %). Med preostalimi občinami, v katerih dela večji delež prebivalcev Občine Ormož, so še Ljubljana (približno 9 %), Ljutomer (približno 7 %), Kidričevo (približno 3 %), Murska Sobota (3 %) in Gorišnica (približno 2 %). Približno 18 % delovno aktivnih prebivalcev Občine Ormož dela v drugih slovenskih občinah (*ibid.*). Stopnja brezposelnosti se je v zadnjih 10 letih znižala. Leta 2014 je bila za celotno občino približno 13 %, oktobra leta 2024 pa je bil ta delež 4 %. Višja brezposelnost je med mladimi, oktobra 2024 je bila v starostni skupini 15–24 let približno 15 % (Zavod za zaposlovanje, 2024).

Slika 3: Izobrazbena sestava prebivalcev (vir podatkov: SURS – izobrazba prebivalcev, 2023)

Prevladujoča panoga v občini je kmetijstvo, natančneje poljedelstvo in vinogradništvo, prisoten je tudi sekundarni sektor (npr. glinokop Hardeška šuma, Betonarna Ormož), na Hardeku pa je obrat skupine Carthago, v katerem delajo kombije. Do leta 2007 je imela pomembno vlogo lokalnega delodajalca tovarna sladkorja, v kateri so pridelovali sladkor iz sladkorne pese. V zadnjih letih vse pomembnejša panoga postaja turizem. Povprečna starost pokritih športnih objektov v Občini Ormož je bila leta 2022 33,3 let, nepokritih pa 26,4 let (Zavod za šport RS Planica, 2023). V letih 2021–2023 je občina izvedla več investicij v rekreacijsko infrastrukturo, večinoma je šlo za vzdrževalna dela in obnovo obstoječih objektov. Površina pokritih športnih objektov na 1.000 prebivalcev je bila leta 2022 7.068 m², kar občino uvršča med občine z razmeroma dobro preskrbljenostjo s pokritimi športnimi objekti (Zavod za šport RS Planica, 2023). Leta 2022 je v občini uradno na področju športa delovalo 15 društev (*ibid.*).

1.2 Postopek dela

Občina Ormož je bila v sklopu temeljnega raziskovalnega projekta izbrana kot ena izmed treh pilotnih občin (poleg občine Nova Gorica in Trbovlje). V njih smo izvajali natančnejši terenski popis rekreacijske infrastrukture. Sočasno smo v občini izvajali spletno anketo, intervjuje in fokusne skupine, ker smo hoteli raziskati rekreacijske navade prebivalcev. Celovita raziskava je potekala v več korakih od decembra 2023 do aprila 2024.

1. Uvodni predstavitvi na občini in seznaitvi zaposlenih na občini z vsebino projekta je sledil **pregled relevantnih občinskih predpisov, prostorskih načrtov in poročil občine** (npr. OPN, letni programi športa, občinska evidenca rekreacijske infrastrukture).
2. Za pripravo na terenski popis rekreacijske infrastrukture smo pregledali druge prostorske evidence in podatke (npr. Evidenca stavbnih zemljišč, Razvid športnih objektov, ortofoto posnetki).
3. **Terenski popis** rekreacijske infrastrukture je potekal marca 2024. V aplikacijo ArcGIS Online smo vnesli objekte in območja rekreacijske infrastrukture. Vsako območje je bilo zapisano kot poligon, pripisani so bili tudi podrobni podatki o rekreacijski infrastrukturi (Priloga 3) ter priložene 3–4 fotografije. Končni rezultat je nov prostorsko-podatkovni sloj rekreacijske infrastrukture, ki vključuje 79 enot, od tega 62 v Občini Ormož (vsaka ima pripisanih več kot 20 atributov), in arhiv fotografij popisane rekreacijske infrastrukture v občini (vključenih je tudi nekaj enot iz sosednjih občin Sv. Tomaž, Gorišnica, Ljutomer in Središče ob Dravi).

4. Sočasno s terenskim delom smo v občini izvedli tudi tri **fokusne skupine** (26. in 27. 3. 2024) z lokalnim prebivalstvom – z mladimi (dve udeleženkami), odraslimi (štirje udeleženci) in starejšimi (sedem udeležencev). Fokusne skupine so bile namenjene razpravi o preteklih in sedanjih rekreacijskih navadah udeležencev in dostopnosti do infrastrukture. Pridobljeni podatki omogočajo identifikacijo rekreacijskih trendov, ki lahko koristijo kot orientacija za prihodnje usmeritve politik na področju spodbujanja telesne dejavnosti prebivalstva in usmeritve za prostorsko načrtovanje rekreacijske infrastrukture. S fokusnimi skupinami smo ugotavljali, ali na rekreacijske navade vpliva obstoječa rekreacijska infrastruktura ali pa so rekreacijske navade/želje/potrebe gonilo pri razvoju in umeščanju različne rekreacijske infrastrukture v lokalni prostor, pa tudi identificirali morebitne konflikte med različnimi uporabniki rekreacijske infrastrukture.
5. Marca smo v občini izvajali tudi **intervjuje** z deležniki, ki so bili prepoznani kot ključni pri upravljanju in načrtovanju rekreacijske infrastrukture. Izvedenih je bilo več kot 10 intervjujev s predstavniki šol (OŠ Ormož, Gimnazija Ormož), krajevnih skupnosti (KS Velika Nedelja, KS Miklavž pri Ormožu), športnih društev in klubov, ponudnikov idr. (Priloga 1). Z intervjuji smo pridobivali podatke o načrtovanju, stanju in upravljanju rekreacijske infrastrukture ter o sami ponudbi, dostopnosti, izzivih in potrebah, ki se pojavljajo med uporabniki in ponudniki.
6. V zadnjem koraku dela je bila zasnovana spletna **anketa** v portalu 1ka. Glavni namen je bil pridobiti vpogled v sedanje in pretekle rekreacijske navade prebivalcev. Anketo je izpolnilo 105 prebivalcev iz Občine Ormož in po en prebivalec iz Občine Sveti Tomaž in Središče ob Dravi. Tako je bilo v analizo vključenih 107 odgovorov. Ker nismo zbrali dovolj odgovorov za statistično pomemben vzorec, smo odgovore anketnega vprašalnika analizirali le pri nekaterih tematikah in jih tako še dodatno kvalitativno osvetlili.

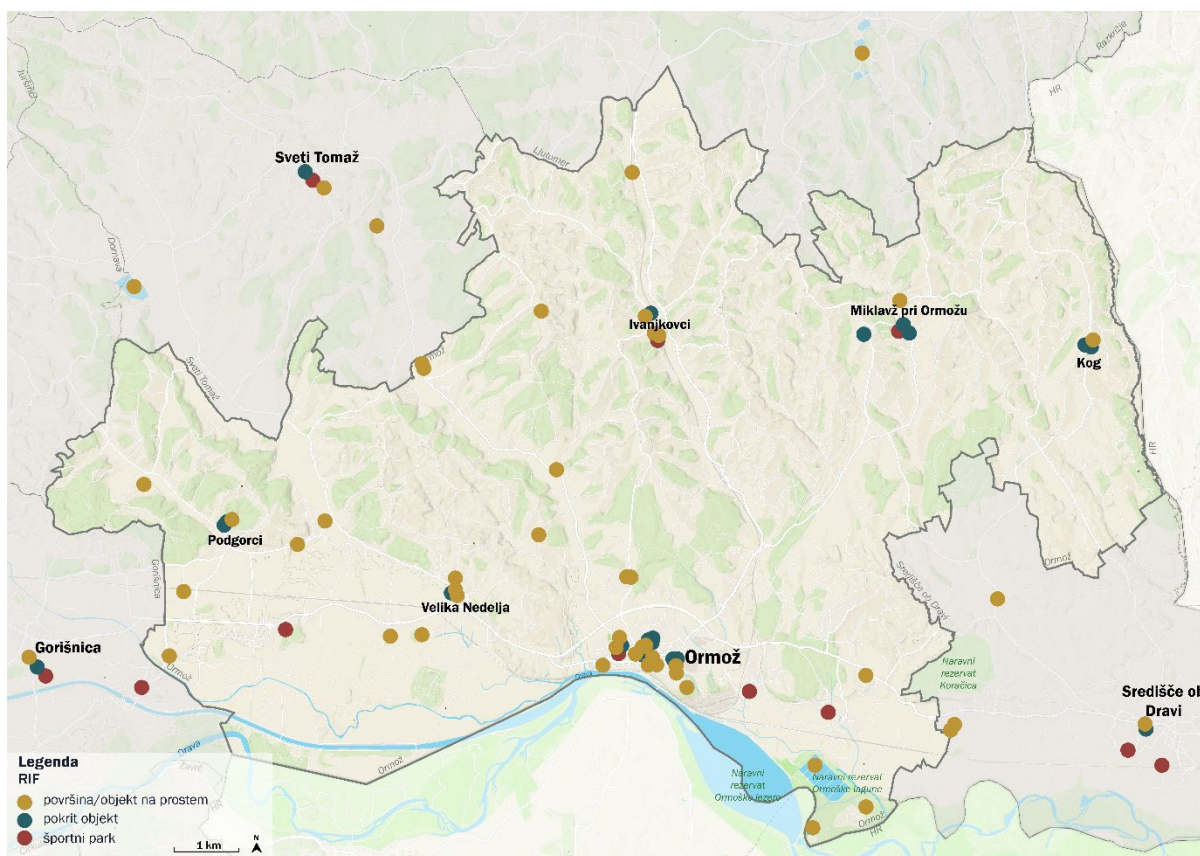
V nadaljevanju predstavljamo nekatere ugotovitve o stanju rekreacijske infrastrukture v občini, rekreacijski ponudbi in navadah prebivalcev, dostopnosti, načrtovanju in upravljanju rekreacijske infrastrukture ter usmeritve za prihodnje načrtovanje in upravljanje infrastrukture v občini.

2 Analiza obstoječe rekreacijske infrastrukture

Prvi korak v analizi stanja je bila analiza obstoječe rekreacijske infrastrukture. Z njo želimo predstaviti stanje in oskrbljenost prebivalcev s tovrstno infrastrukturo in pogoje za njihovo rekreacijo. Podlaga za to poglavje je strukturiran terenski popis in za to vnaprej pripravljen obrazec (glej prilogo 3). Pri opisovanju infrastrukture je bilo pomembno, da smo opredelili tip infrastrukture, aktivnosti, ki se tam lahko izvajajo, uporabnike, specifičnost opremljenosti posameznih krajevnih skupnosti v občini, prav posebej pa smo opisali kolesarsko strukturo, ki se trenutno pospešeno gradi in razvija, in izpostavili tisto infrastrukturo, ki je še posebej lokalno značilna za Ormož.. V poglavje je vključen tudi historični vidik rekreacijske infrastrukture, saj je prikazan razvoj infrastrukture po posameznih obdobjih, še posebej pa nas je zanimala gradnja od presečnega leta 2000 dalje. Identificirana je tudi opuščena infrastruktura, torej lokacije, kjer se infrastruktura več ne obnavlja in vzdržuje, ampak propada. To je lahko bodisi znak sprememb rekreacijske navad bodisi pomanjkanje sredstev za vzdrževanje ali posledica kakšnega drugega dejavnika.

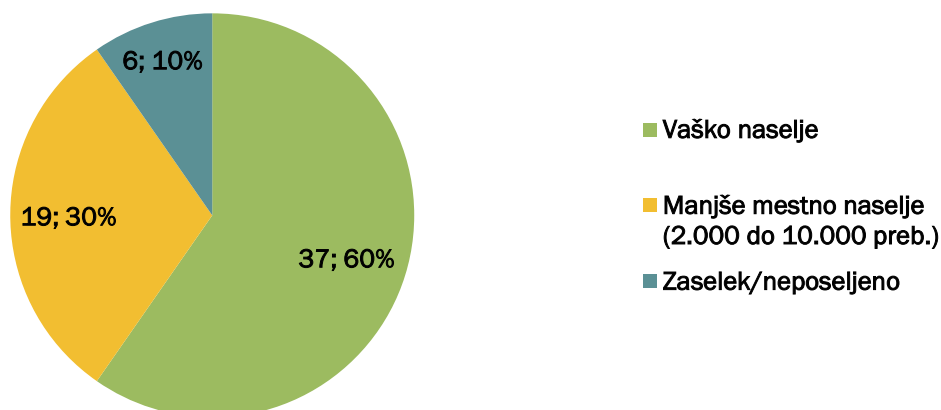
2.1 Opis obstoječe rekreacijske infrastrukture

Na podlagi opravljenega terenskega dela je bila zasnovana evidenca rekreacijske infrastrukture v Občini Ormož, v popis pa smo vključili tudi nekaj enot v sosednjih občinah (Sveti Tomaž, Gorišnica, Ljutomer in Središče ob Dravi). V sosednjih občinah smo popisali predvsem območja in objekte rekreacijske infrastrukture, ki so jih udeleženci fokusnih skupin omenili kot lokacije, kjer se prebivalci Občine Ormož pogosteje rekreirajo. Prostorsko-podatkovna baza vključuje 79 območij in objektov rekreacijske infrastrukture (62 v Občini Ormož in 17 v sosednjih občinah), pri čemer smo vsakemu območju pripisali več kot 20 atributov, ki opisujejo osnovne informacije, tipologijo in uporabnike, dostopnost (finančna, fizična, prometna, časovna), prostorsko analizo (npr. tip poselitve, vzdrževanost, leto gradnje) in upravljanje (npr. lastništvo, upravljalec, financiranje gradnje).

Slika 4: Prostorska razporeditev popisane rekreacijske infrastrukture (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Največ rekreacijske infrastrukture v občini je v vaških naseljih (37), najpogostejše gre za naselja, ki so tudi krajevna središča (npr. Miklavž, Kog, Ivanjkovci), v mestu Ormož pa smo evidentirali 19 enot rekreacijske infrastrukture. Zgolj 6 enot rekreacijske infrastrukture je bilo v kategoriji »v zaselku/neposeljeno«. Po navadi gre za rekreacijsko infrastrukturo, ki je zaradi tipa aktivnosti lahko moteča (npr. strelišča) ali pa zavzema večje sklenjene površine (npr. smučišče Globoki klanec) (slika 5).

Slika 5: Prostorska razporeditev rekreacijske infrastrukture v občini

Prebivalci Občine Ormož večkrat uporabljajo tudi infrastrukturo v sosednjih občinah: Gorišnici, Središču ob Dravi, Svetem Tomažu in Ljutomeru. V Gorišnici, Svetem Tomažu in Središču predvsem upokojeanci

uporabljajo kegljišča za kegljanje na vrvi, v Gorišnici in Središču uporabljajo zunanja, v Svetem Tomažu pa tako zunanje kot pokrito kegljišče. Upokojeanci gredo v Gorišnico, Središče in Sveti Tomaž igrati tudi pikado, za to aktivnost po navadi uporabljajo prostore društev upokojencev, gasilskih ali kulturnih domov. Prebivalci Občine Ormož v sosednjih občinah uporabljajo tudi ribnike: ribnik Savci (Sveti Tomaž), Obrež (Središče) in Podgradje (Ljutomer), saj so ribolov omenili kot priljubljeno dejavnost. V Občini Ljutomer pogosteje uporabljajo tudi pokrito kopališče – Bioterme v Moravcih. Pogosta je tudi uporaba kolesarske infrastrukture – kolesarskih poti, ki peljejo do Središča ob Dravi (Središče), Jeruzalema (Ljutomer), Gomile (Sveti Tomaž), Formina in Gajevcev (Gorišnica). V Občini Sveti Tomaž sta priljubljeni tudi sankanje in smučanje na smučišču Globoki klanec, ki pa ima zaradi neugodnih snežnih razmer omejeno delovanje. Pogosta je tudi uporaba planinskih in kolesarskih poti v Varaždinski županiji na Hrvaškem, priljubljeni destinaciji sta pogorje Ivanjščice in Ravna gora.

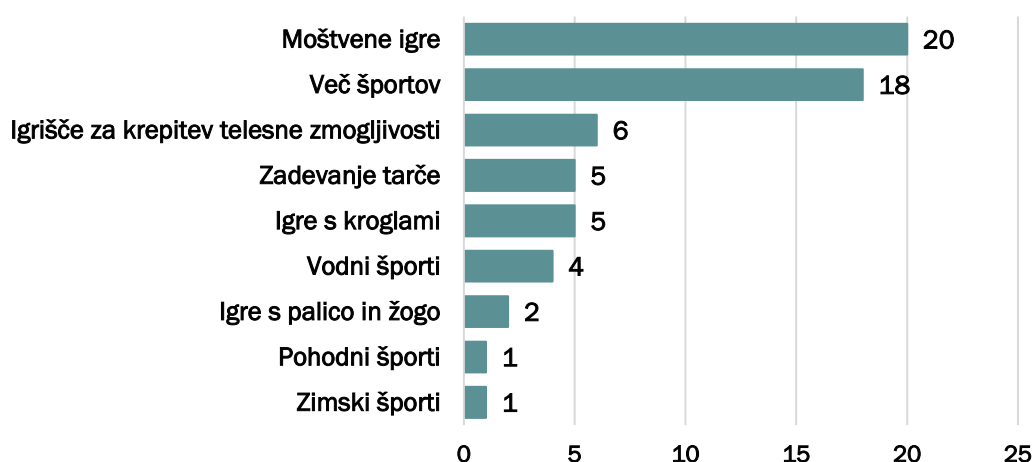
Po tipu rekreacijske infrastrukture v občini prevladujejo površine/objekti na prostem, namenjeni (predvsem) rekreaciji (39), med katerimi je (glede na podrobnejšo tipologijo) največ umetnih površin za skupinske športe (npr. umetna trava, tartan, beton) (14), na drugem mestu so travnata igrišča za skupinske športe (8). Med pokritimi objekti, namenjenimi (predvsem) rekreaciji (16), je v občini največ večnamenskih športnih dvoran (8). Gre predvsem za šolske telovadnice, ki pripadajo osnovnim šolam, podružničnim šolam in gimnaziji. V občini smo identificirali tudi 7 športnih parkov, med katerimi imajo vsi le zunanje objekte (npr. Športni park Velika Nedelja, Športni park Ledna, Športni park Mestna Graba).

Preglednica 1: Število in skupna površina po osnovnem in podrobnem tipu v Občini Ormož

tip/podtip rekreacijske infrastrukture	število	površina (ha)
površina/objekt na prostem, namenjeno (predvsem) rekreaciji	39	223,5
umetna površina za skupinske športe (npr. umetna trava, tartan, beton)	14	3,2
travnato igrišče za skupinske športe	8	4,6
otroško igrišče	5	2,1
strelišče in lokostrelsko območje	3	3,7
ribnik	2	92,2
teniško igrišče	2	0,7
zunanje kegljišče	1	0,0
mestni park	1	23,2
zunanji bazen	1	2,9
športni stadion (s tribunami)	1	4,8
tematska in učna pot	1	86,0
pokriti objekt, namenjeno (predvsem) rekreaciji	16	3,3
večnamenska športna dvorana	8	1,5
drugo	4	0,3
notranje strelišče	2	1,0
fitnes studio	1	0,4
pokrit plavalni bazen (tudi toplice in zdravilišča)	1	0,1
športni park	7	11,9
športni park (samo zunanji objekti)	7	11,9
skupaj	62	238,7

Glede na **aktivnosti** (slika 6), ki se izvajajo na rekreacijski infrastrukturi, v Občini Ormož, prevladujejo območja in objekti, ki so namenjeni moštvenim igram (nogomet, košarka, odbojka idr.) (20). Zelo pomemben je eden izmed moštvenih športov, rokomet, ki je v občini prisoten že od sredine 20. st. in je med različnimi generacijami zelo priljubljena aktivnost, zelo močna je tudi rokometna šola Jeruzalem Ormož. Na drugem mestu so območja in objekti za več športov (18). V to kategorijo sodijo predvsem športne dvorane in večnamenska igrišča. Na tretjem mestu (6) so igrišča za krepitev telesne zmogljivosti. Med preostalimi aktivnostmi v občini so še zadevanje tarče (5), igre s krogli (5), vodni športi (4), igre s palico in žogo (2), zimski športi (1) in pohodni športi (1).

Pojavljajo pa se razlike v razporejenosti aktivnosti glede na prostorsko lego. V središču naselij je največ rekreacijske infrastrukture namenjene več športom (10), na robu naselij pa je največ rekreacijske infrastrukture za moštvene športe (14), na samem pa za zadevanje tarče (3).

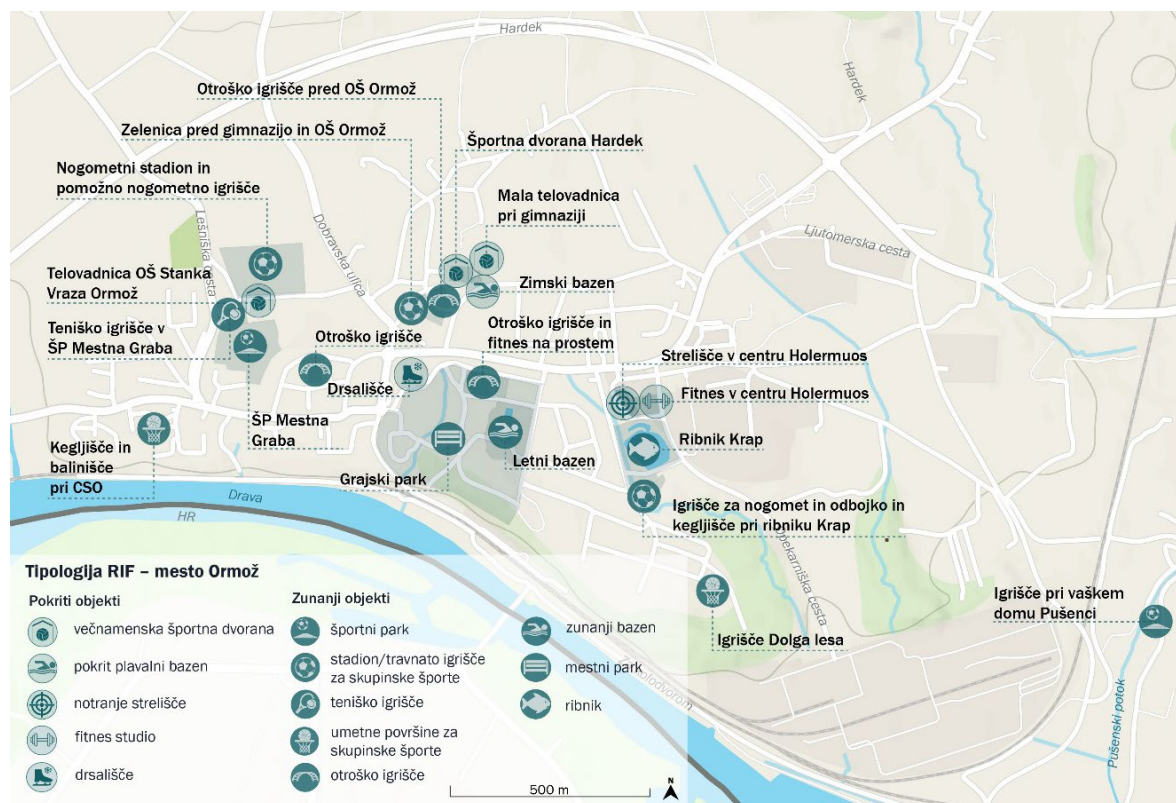

Slika 6: Aktivnosti, ki jih omogoča rekreacijska infrastruktura v Občini Ormož

Uporabniki rekreacijske infrastrukture

Več kot polovica popisane rekreacijske infrastrukture (33 objektov oz. površin) je namenjena vsem uporabnikom, 29 objektov/površin pa uporablja specifična skupina uporabnikov. Med specifičnimi uporabniki smo upoštevali različne starostne skupine, pri čemer se je pokazalo, da je specifično največ rekreacijske infrastrukture namenjene predšolskim, osnovnošolskim in mladim uporabnikom. Med takšno infrastrukturo sodijo predvsem dvorane in telovadnice osnovnih šol in otroška igrišča. Nekaj rekreacijske infrastrukture je specifično namenjene starejšim uporabnikom, predvsem članom društev upokojencev. Med infrastrukturo, namenjeno starejšim uporabnikom, sodijo območja in objekti, namenjeni zadevanju tarče (5) in igram s krogli (5), tj. streljišča in kegljišča, ki so jih starejši kot območja rekreacije omenili tudi na fokusnih skupinah.

Ormož

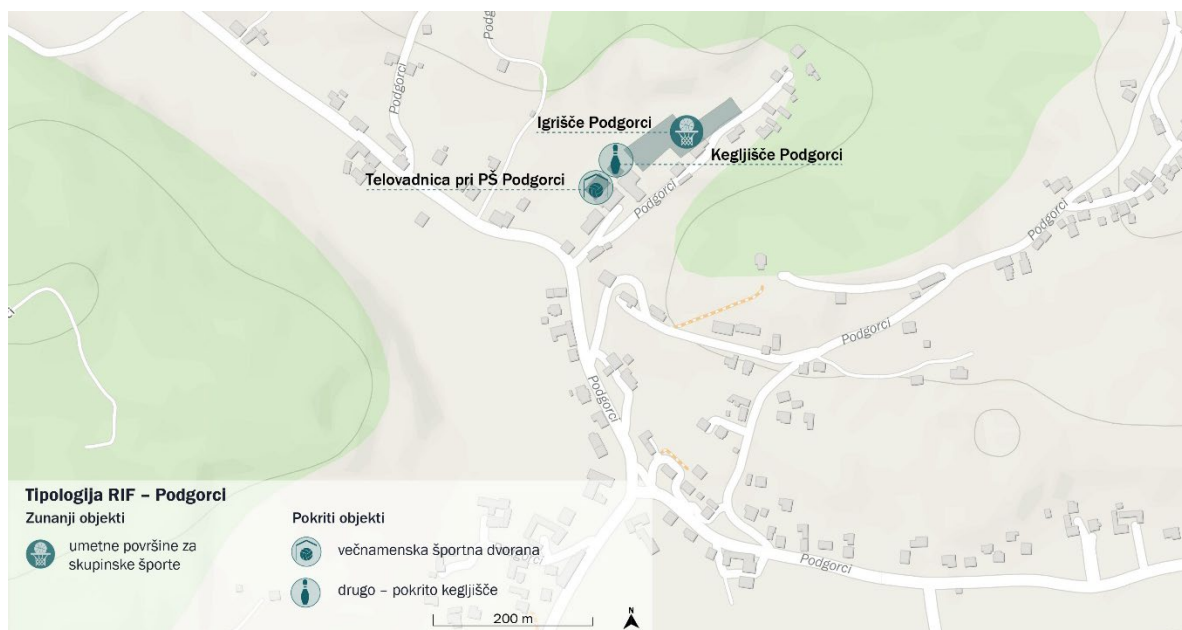
Slika 7: Rekreativna infrastruktura v mestu Ormož (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

V mestu Ormož je rekreacijska infrastruktura najbolj raznovrstna. Večina infrastrukture je umeščena v središče mesta ali pa v središče naselja Hardek, ki se z mestom stika. Tako je prostorska zgostitev rekreacijske infrastrukture na Hardeku ob osnovni šoli in gimnaziji, kjer so pokrit bazen, večnamenska športna dvorana in otroško igrišče, namenjeno predvsem osnovnošolski rabi. Na rob mesta je umeščen nogometni stadion s pomožnim nogometnim igriščem, poleg pa je ob OŠ Stanka Vraza večnamenska športna dvorana. Nedaleč stran je športni park Mestna Graba, v katerem je tudi teniško igrišče. Več rekreacijske infrastrukture je tudi v grajskem parku, v katerem sta letni bazen in otroško igrišče s fitnesom na prostem. Dršališče je edina infrastruktura v občini, ki ima izrazito sezonsko rabo, saj deluje le nekaj časa pozimi. Več infrastrukture je še poleg ribnika Krap, kjer sta večnamensko igrišče in kegljišče, ter v nakupovalnem centru Holermuos, kjer sta pokrito strelišče in edini javno dostopen fitnes studio v mestu.

Slike 8a–8h: Rekreativna infrastruktura v Ormožu: 8a in b: športni park Mestna Graba (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec); 8c in d: nogometni stadion in zunanji fitnes v grajskem parku (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec); 8e in f: letno kopališče (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec) in strelišče Trap (foto: Naja Marot); 8g in h: dvorana Hardek (foto: Naja Marot) in Ormoške lagune (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Podgorci

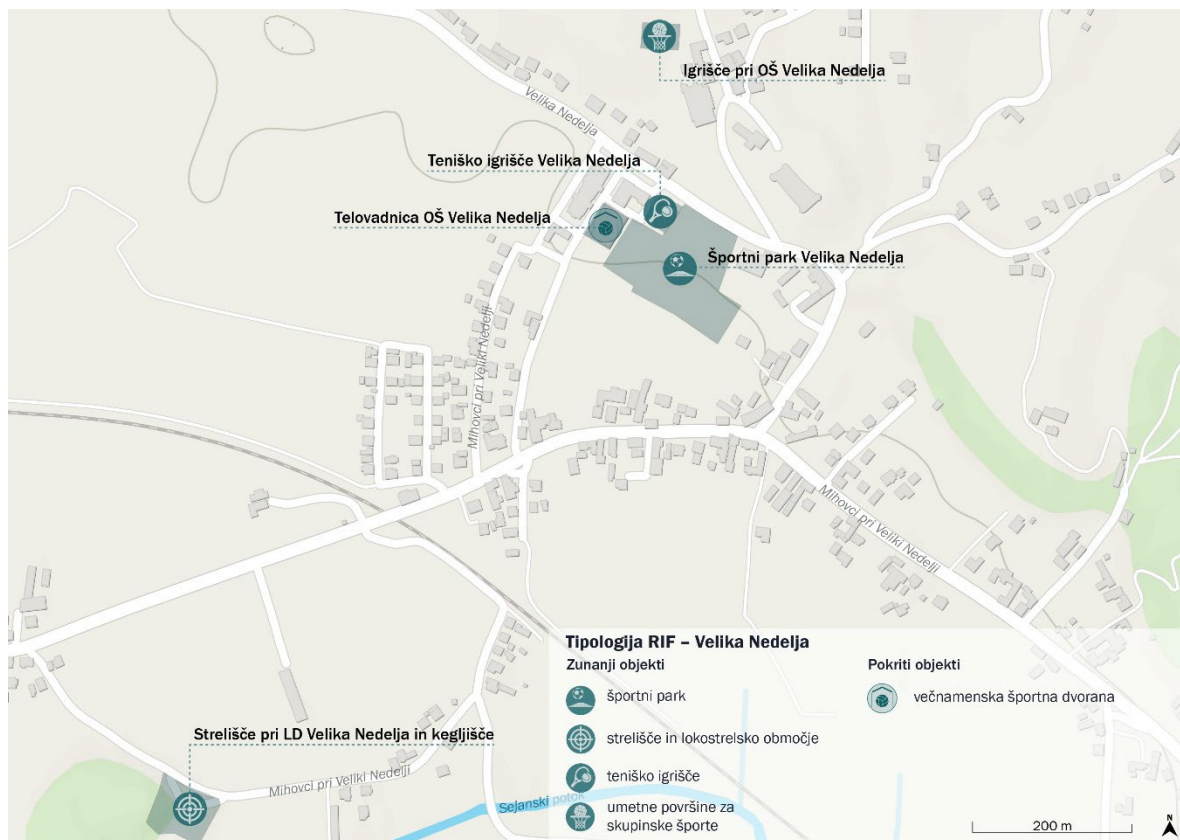
Slika 9: Rekreativna infrastruktura v Podgorcih (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

V Podgorcih je vsa rekreativna infrastruktura prostorsko centralizirana v bližino podružnične osnovne šole in gasilskega doma. Ob šoli je večnamenska športna dvorana, ki je namenjena tako šolski kot drugi rabi, poleg gasilskega doma pa je pokrito keglišče za kegljanje na vrvi. V kraju je še večnamensko igrišče, poleg katerega je v izgradnji še atletska steza.

Sliki 10a in b: Rekreativna infrastruktura v Podgorcih: levo: večnamensko igrišče (foto: Naja Marot); desno: pokrito keglišče (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Velika Nedelja

Slika 11: Rekreativna infrastruktura v Veliki Nedelji (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

V Veliki Nedelji je rekreativna infrastruktura bodisi v središču kraja bodisi na samem ob lovskem domu. Večina rekreativne infrastrukture je v središču naselja, kjer so športni park, teniško igrišče in večnamenska športna dvorana, v kateri ima večino terminov zakupljen rokometni klub. Kljub temu, da je športna dvorana namenjena predvsem osnovnošolski rabi, ne stoji poleg OŠ Velika Nedelja, ki je na grajskem griču. Poleg OŠ je le večnamensko igrišče. Poleg lovskega doma, ki je oddaljen od središča naselja, sta še strelišče in kegljišče za kegljanje na vrhici.

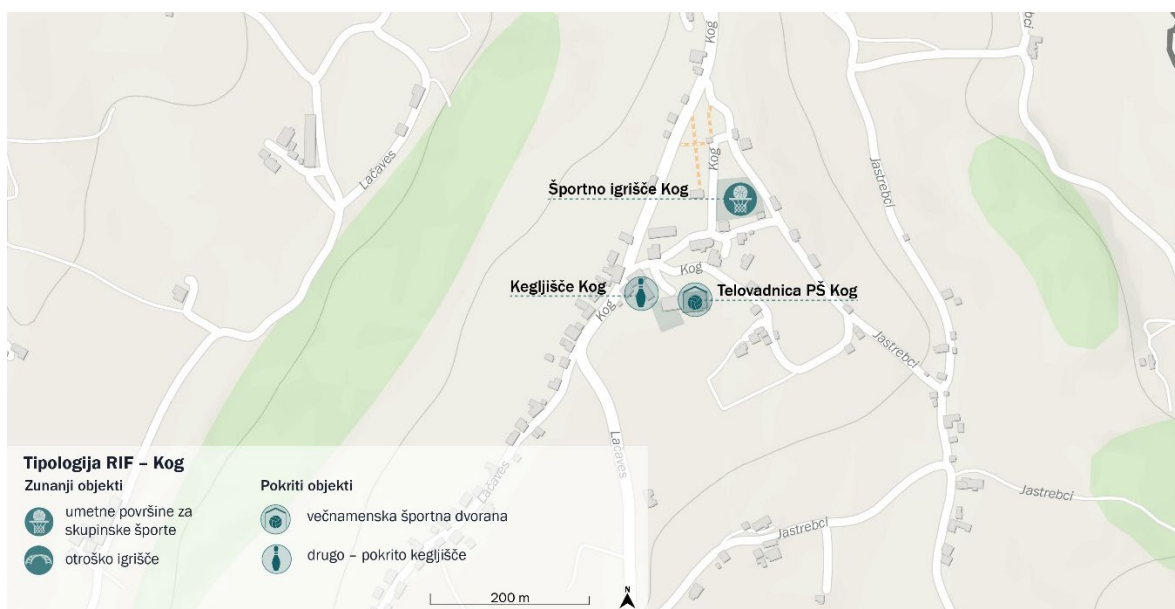

Sliki 12a in b: Rekreativna infrastruktura v Veliki Nedelji: levo: športni park (foto: Naja Marot); desno: teniški igrišči (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Sliki 13a in b: Rekreacijska infrastruktura v Veliki Nedelji: levo: večnamensko igrišče pri OŠ; desno: strelišče pri lovskem domu (foto: Naja Marot)

Kog

Slika 14: Rekreacijska infrastruktura na Kogu (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Na Kogu je rekreacijska infrastruktura v središču naselja, v bližini podružnične šole, sedeža krajevne skupnosti in cerkve. Poleg šole je večnamenska športna dvorana, poleg krajevne skupnosti pa je pokrito kegljišče za kegljanje na vrvici. Nedaleč stran je še večnamensko igrišče z otroškim igriščem in igriščem za odbojko na mivki.

Slike 15a–d: Rekreativna infrastruktura na Kogu: 15a in b: večnamensko igrišče in telovadnica pri PŠ (foto: Naja Marot); 15c in d: igrišče za obojko na mivki (foto: Naja Marot) in pokrito kegljišče (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Ivanjkovci

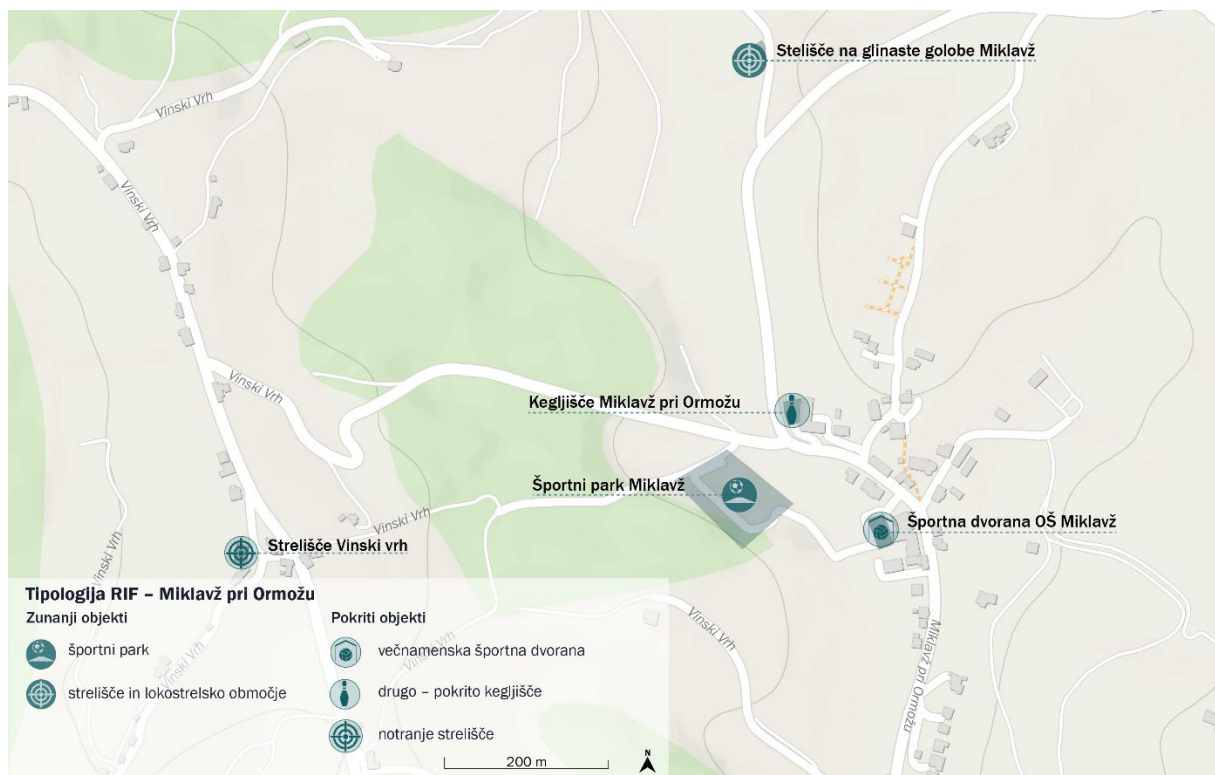
Slika 16: Rekreativna infrastruktura v Ivanjkovcih (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

V Ivanjkovcih je rekreacijska infrastruktura umeščena bodisi ob osnovni šoli, kjer sta večnamenska športna dvorana in otroško igrišče, bodisi v bližini železniške postaje, kjer je športni park. Poleg športnega parka je otroško igrišče s fitnessom na prostem, poleg gasilskega doma pa je še kegljišče za kegljanje na vrvici.

Slike 17a–d: Rekreacijska infrastruktura v Ivanjkovcih: 17a in b: športni park in telovadnica OŠ Ivanjkovci (foto: Barbara Lampič); 17c in d: igrišče in fitness na prostem ter kegljišče pri PGD (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Miklavž pri Ormožu

Slika 18: Rekreativna infrastruktura v Miklavžu pri Ormožu (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Miklavž pri Ormožu je edino izmed krajevnih središč, kjer rekreativna infrastruktura ni umeščena tako centralizirano. Specifika Miklavža je tudi večje število strelišč, v bližini središča sta dve strelišči, eno zunanje in eno notranje. Poleg osnovne šole, ki je v središču kraja, je večnamenska športna dvorana, športni park pa je umeščen na rob naselja. Poleg sedeža društva upokojencev je še pokrito keglijisce. Krajevna posebnost je igrišče za talni bilijard, ki je del športnega parka.

Sliki 19 a in b: Rekreativna infrastruktura v Miklavžu pri Ormožu: levo: strelišče na glinaste golobe (foto: Lea Rebernik); desno: športni park (foto: Barbara Lampič)

Posebnosti Občine Ormož glede pojavnosti rekreacijske infrastrukture

Ena od specifik Občine Ormož je centralizirano umeščanje rekreacijske infrastrukture v središča krajevnih središč (npr. Podgorci, Kog), kjer je večina rekreacijske infrastrukture ena poleg druge. Nekatera infrastruktura je pogosto umeščena poleg sedežev društev upokojencev, krajevnih skupnosti ali gasilskih domov (npr. kegljišča, večnamenska igrišča). Občina Ormož izstopa po večjem številu teniških igrišč in igrišč za odbojko. Teniška igrišča so v večini krajevnih središč: v športnih parkih v Ivanjkevcih in Miklavžu pri Ormožu ter poleg športnih parkov v Veliki Nedelji in Ormožu. Večina krajevnih središč ima tudi igrišča za odbojko na mivki, ki so umeščena bodisi v športni park (Ivanjkevc, Miklavž in Ormožu) bodisi poleg večnamenskih igrišč (Kog). Poleg tega so igrišča za odbojko na mivki tudi ob vaškem domu Dobrava, poleg železniške postaje v Osluševcih, v športnem parku pri agrarni skupnosti Frankovci in v športnem parku Ledna v Cvetkovcih. V Veliki Nedelji je poleg večnamenskega igrišča pri OŠ travnato igrišče za odbojko, prav tako je travnato igrišče tudi poleg ribnika Krap v Ormožu, v Trgovišču in v športnem parku v Pušencih. Ker je Ormož večinoma ruralna občina, pri tipu poselitve prevladujejo naselja z enostanovanjskimi hišami z velikimi parcelami. Zato imajo pogosto prebivalci svojo rekreacijsko infrastrukturo kar na vrtovih, npr. otroška igrala, travnato igrišče za nogomet ali odbojko, trampolin in koš za košarko. Na podeželju (pa tudi v mestu Ormož) je manj javnih otroških igrišč v primerjavi s preostalima pilotnima občinama, v katerih smo popisovali rekreacijsko infrastrukturo.

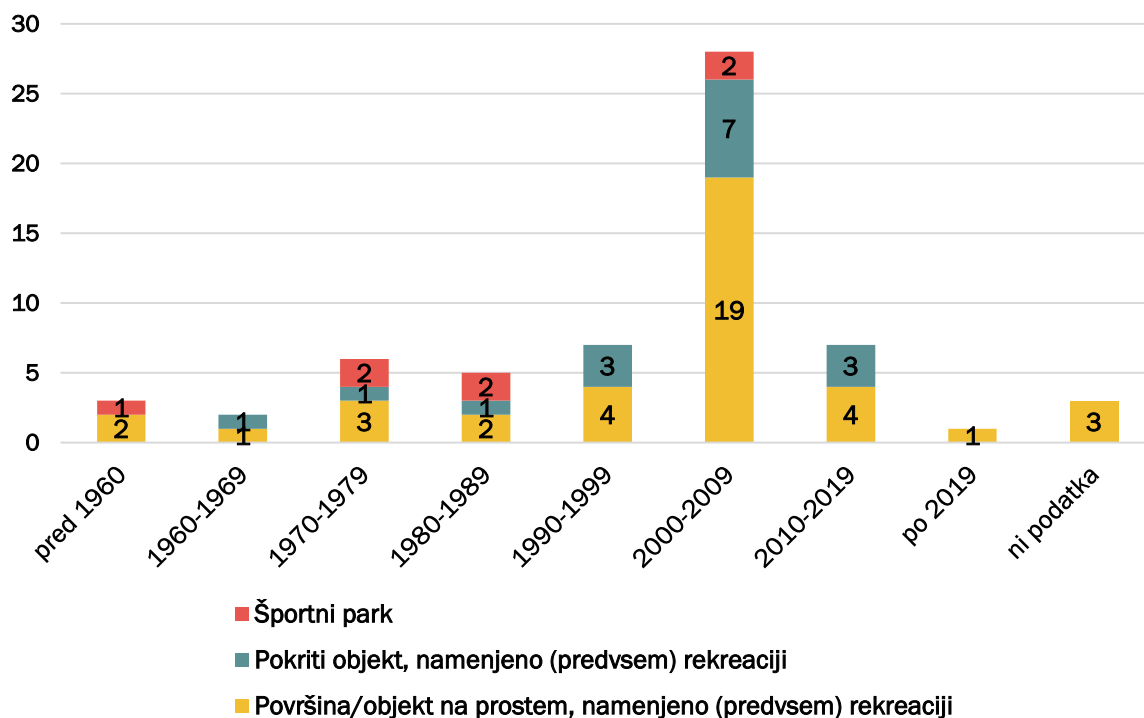
V občini je prisoten tudi čezmejni vidik rekreacije. Nekatero rekreacijsko infrastrukturo redno uporabljajo prebivalci s sosednjih krajev na Hrvaškem. Letno kopališče v sezoni obišče veliko prebivalcev iz Varaždina, saj je karta za bazen zanje ugodnejša (4 EUR), kot če bi obiskali npr. Varaždinske terme. Letno kopališče sicer obišče tudi veliko obiskovalcev s Ptuja, saj je tudi zanje cena ugodnejša kot v Termah Ptuj.

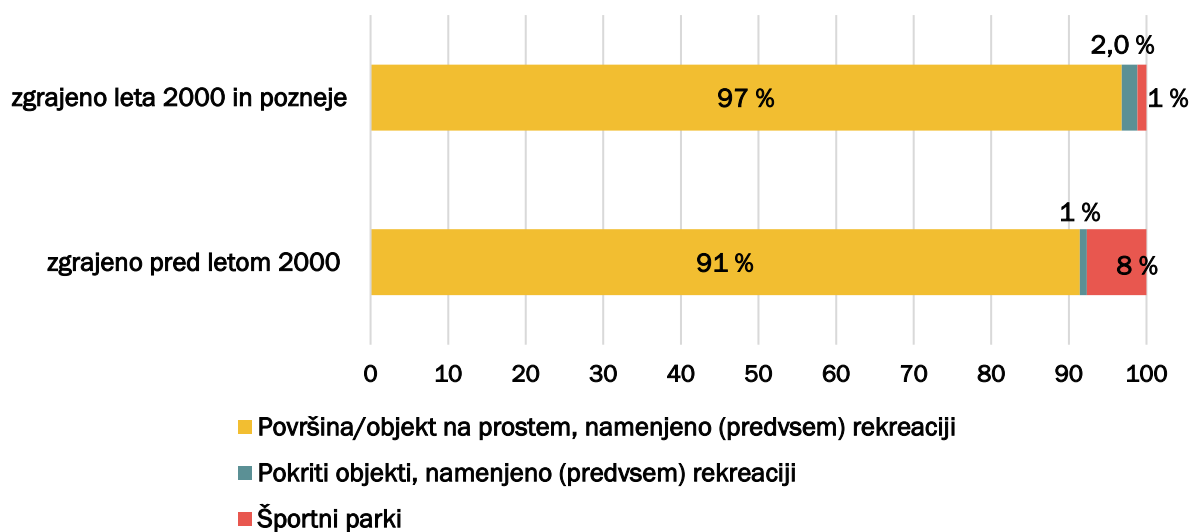
Sliki 20 a in b: levo: igrišče za odbojko na mivki pri železniški postaji Osluševci (foto: Naja Marot); desno: kegljišče za kegljanje na vrvici pri vaškem domu Lešnica (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

2.2 Primerjava obstoječe rekreacijske infrastrukture glede na stanje pred 30 leti

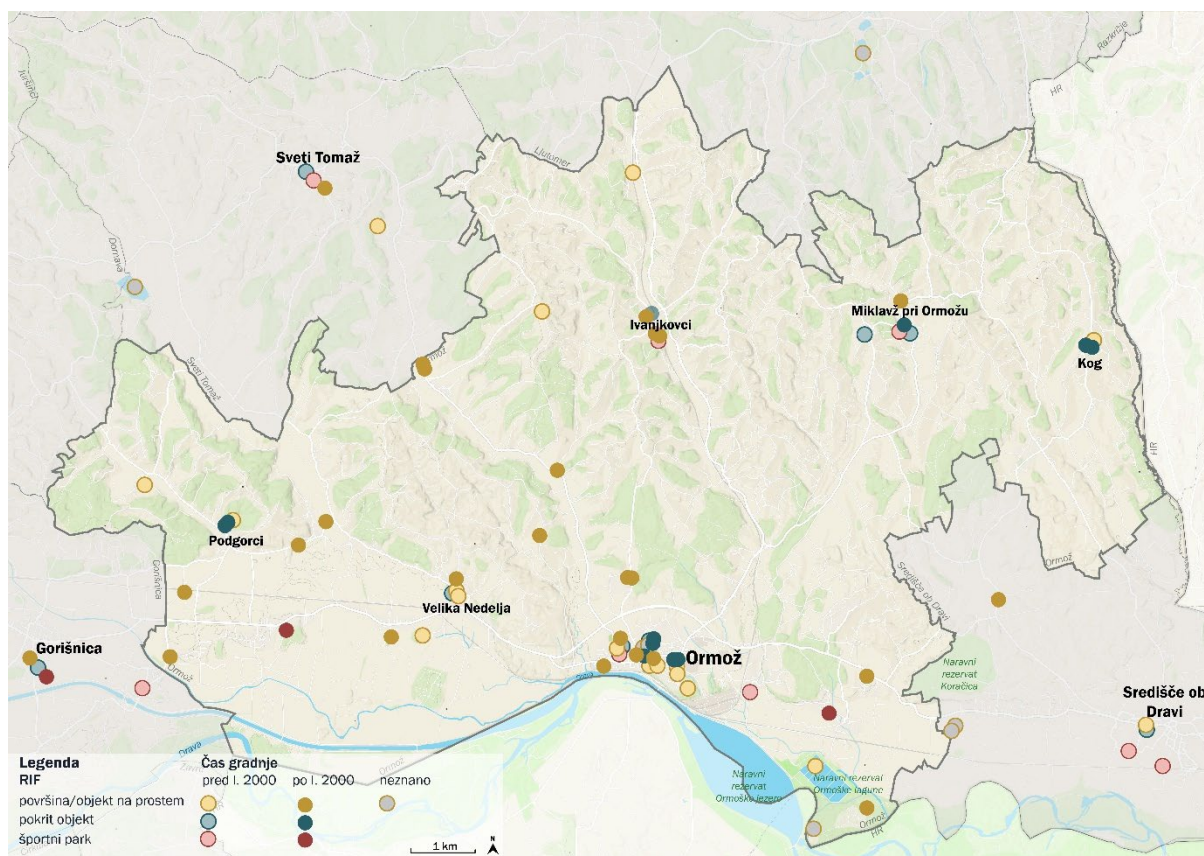
Analiza časovne dinamike gradnje rekreacijske infrastrukture v občini (slika 21) je pokazala, da je gradnja postala intenzivnejša po letu 1970. Največ rekreacijske infrastrukture (28) pa je bilo zgrajene med letoma 2000 in 2009. Po letu 2009 se je intenzivnost gradnje zmanjšala. V povezavi s tem je izrazit pojav nove rekreacijske infrastrukture in z njo povezanih dejavnosti. Vsa območja in objekti za igre s krogli (tj. kegljišča) in igrišča za krepitev telesne zmogljivosti (tj. fitnesi na prostem) so bili zgrajeni po letu 2000. To kaže na pojav novih oblik rekreacije.

Slika 21: Časovna dinamika gradnje rekreacijske infrastrukture po osnovnem tipu

Slika 22: Groba tipologija rekreacijske infrastrukture po površini (ha) glede na leto gradnje

Slika 23: Rekreacijska infrastruktura glede na čas gradnje (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Čeprav je bilo v Občini Ormož občutno več rekreacijske infrastrukture zgrajene po letu 2000, je bilo po skupni površini več rekreacijske infrastrukture zgrajene pred letom 2000 (131 ha) (sliki 22 in 23). Primerjava strukture skupne površine pa je v obeh obdobjih sorodna – največ površin so v občini namenili gradnji površin/objektov na prostem.

Preglednica 2: Število in skupna površina rekreacijske infrastrukture glede na leto izgradnje

	zgrajeno pred letom 2000		zgrajeno leta 2000 in kasneje	
	število	skupna površina (ha)	število	skupna površina (ha)
Površina/objekt na prostem, namenjeno (predvsem) rekreaciji	12	119,3	24	100,3
umetna površina za skupinske športe (npr. umetna trava, tartan, beton)	4	2,0	10	1,2
travnato igrišče za skupinske športe	1	0,5	6	3,4
otroško igrišče			4	1,6
strelišče in lokostrelsko območje	1	0,8	1	0,2
ribnik	1	3,2	1	89,0
teniško igrišče	2	0,7		
zunanje kegljišče			1	0,0
zunanj bazen	1	2,9		

športni stadion (s tribunami)			1	4,8
mestni park	1	23,2		
tematska in učna pot	1	86,0		
Pokriti objekti, namenjeno (predvsem) rekreaciji	6	1,3	10	2,1
večnamenska športna dvorana	5	1,2	3	0,3
drugo			4	0,3
notranje strelišče	1	0,1	1	1,0
pokrit plavalni bazen (tudi toplice in zdravilišča)			1	0,1
fitnes studio			1	0,4
Športni parki	5	10,6	2	1,2
športni park (samo zunanji objekti)	5	10,6	2	1,2

Opuščena rekreacijska infrastruktura

Nekatero rekreacijsko infrastrukturo so opustili, površine pa namenili oziroma bodo še namenili drugim vsebinam. Dva primera rekreacijske infrastrukture, ki trenutno še obstaja, a ni več namenjena rekreacijski rabi, sta asfaltno igrišče v Dolgi lesi in kegljišče/balinišče pri Centru starejših občanov (CSO) Ormož. Na območju igrišča v Dolgi lesi načrtujejo izgradnjo stanovanjske soseske, ob CSO pa širitev zdravstvenih objektov. Tudi nekaterih rekreacijskih površin v športnem parku Mestna Graba ni več. Leta 2012 so v športnem parku uredili skate park, a so ga po nekaj letih odstranili in je na tem mestu danes parkirišče. Kot razlog za ukinitve te rekreacijske površine je bilo navedeno pomanjkanje zanimanja uporabnikov.

Sliki 24a in b: levo: opuščeno igrišče v Dolgi lesi; desno: opuščeni balinišče in kegljišče pri CSO Ormož (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

O nekaterih rekreacijskih površinah, ki so obstajale pred 30 leti, pa danes ni več sledu. Primer takšne površine je ob nekdanji ljudski oziroma pozneje osnovni šoli v Svetinjah pri Ivanjkovcih. Šolo so opustili leta 1990, potem ko so zgradili OŠ Ivanjkovci. Poleg nekdanje šole je bilo večnamensko travnato igrišče, na katerem so še v 90-ih letih 20. st. potekale tudi rekreacijske aktivnosti. Danes je ta prostor asfaltiran in spremenjen v parkirišče, poleg pa sta urejena oskrbovalna postaja in počivališče za kolesarje. Podobna situacija je bila na Runču, kjer je tudi delovala ljudska šola, a so jo ukinili, vendar pa so tam igrišče ohranili in je še danes namenjeno rekreaciji.

Sliki 25a in b: levo: igrišče v Svetinjah je bilo junija 1995 prizorišče tečaja plesov v krogu (foto: Slavica Petrović); desno: nekdanje igrišče ob šoli v Svetinjah februarja 2025 (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

2.3 Fokus na kolesarski infrastrukturi

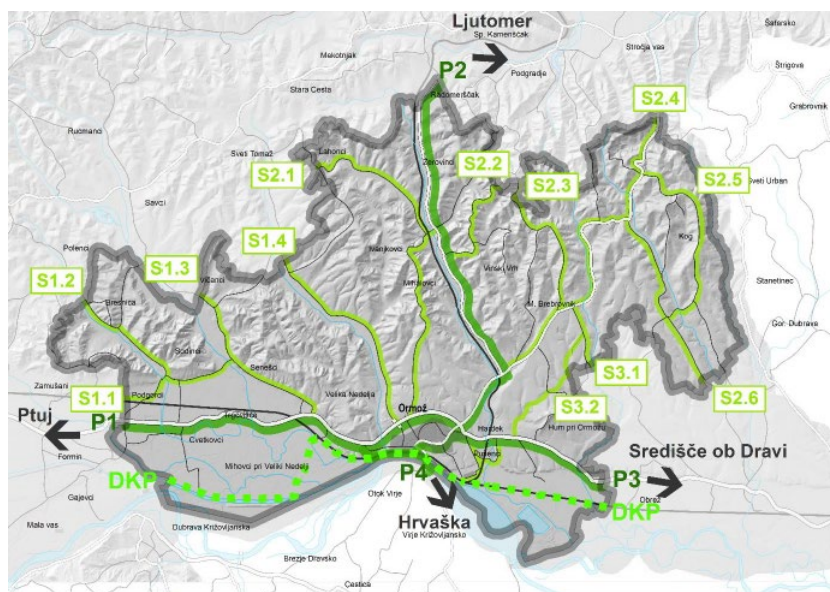
Obstoječa kolesarska infrastruktura

Občina Ormož se v zadnjih letih s posodabljanjem in dograjevanjem kolesarske mreže trudi izboljšati razmere za kolesarjenje. Izvedli so več infrastrukturnih projektov in ureditev kolesarskih poti. Skozi občino poteka mednarodna Dravska kolesarska pot, daljinska povezava, ki vodi iz Avstrije prek Slovenije na Hrvaško. Največ površin za kolesarjenje je urejenih v mestu Ormož. Poleg tega so na nekaterih odsekih že vzpostavili, na drugih pa še načrtujejo vzpostavitev kolesarskih povezav, tako da bi kolesarska mreža povezovala mesto Ormož z Ljutomerom, Ptujem in Središčem ob Dravi. Poleg teh glavnih povezav pa vzpostavljajo še sekundarne med drugimi manjšimi kraji v občini. Ker je prometna obremenitev lokalnih cest majhna, so kolesarske poti ponekod speljane kar po teh cestah in ni predvidenih posebnih ločenih ureditev za kolesarje. V zadnjih letih so kolesarske poti tudi dosledno označili. Kljub temu pa znotraj občine za enkrat še ni povezanega kolesarskega omrežja, kakovost kolesarske infrastrukture pa se zelo razlikuje, ponekod so dvosmerne kolesarske steze, ponekod pa so poti speljane po dotrajanih lokalnih cestah.

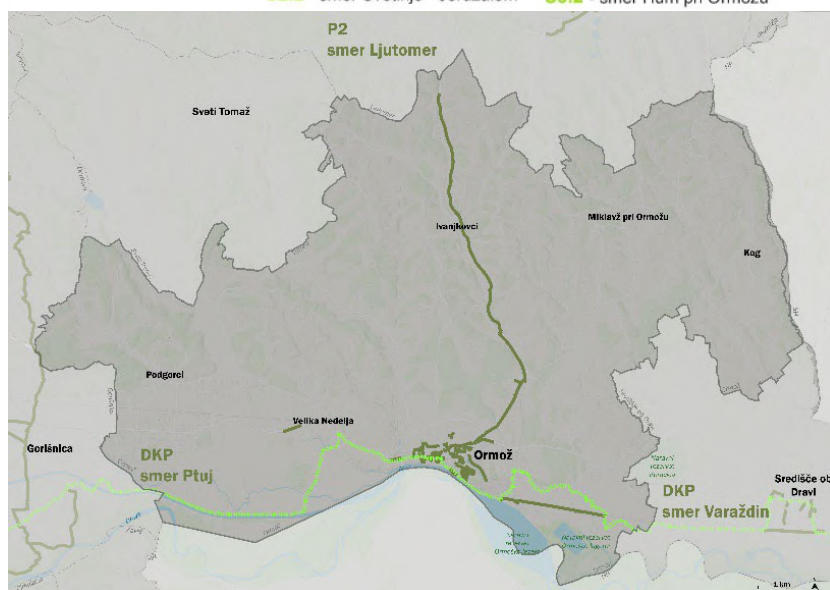
Po občini in bližnji okolici je speljanih tudi več kolesarskih poti v sklopu projekta Bike Jeruzalem Slovenija. Te poti so namenjene predvsem turistom in obiskovalcem, speljane so večinoma po lokalnih cestah in so dobro označene. Ob teh poteh so tako kot ob Dravski kolesarski poti urejena počivališča za kolesarje.

Sliki 26a in b: levo: urejeno počivališče za kolesarje ob Dravski kolesarski poti; desno: Dravska kolesarska pot ob kanalu HE Formin (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

P1 - smer Ptuj	S1.1 - smer Podgorci - Gorišnica	S2.3 - smer Vinski Vrh - Jeruzalem
P2 - smer Ljutomer	S1.2 - smer Podgorci - Dornava	S2.4 - smer Miklavž pri Ormožu
P3 - smer Središče ob Dravi	S1.3 - smer Sodinci - Sveti Tomaž	S2.5 - smer Kog
P4 - smer Hrvatska	S1.4 - smer Sveti Tomaž	S2.6 - smer Vitan - Središče ob Dravi
DKP - Dravska kolesarska pot	S2.1 - smer Litmerk	S3.1 - smer Šalovci
	S2.2 - smer Svetinje - Jeruzalem	S3.2 - smer Hum pri Ormožu

Sliki 27a in b: zgoraj: načrtovana kolesarska infrastruktura (vir: Občina Ormož, 2018b); spodaj: izvedena kolesarska infrastruktura (vir: GURS, 2021; DRSI, 2023; Zavod za šport RS Planica, 2023; kartografija: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Uporaba obstoječe infrastrukture

Tako intervjuvanci kot sodelujoči na fokusnih skupinah so povedali, da na splošno kolesarjenje v Občini Ormož postaja vedno bolj priljubljeno. Uporabniki kolesarske infrastrukture so predvsem odrasli, ki se s kolesarjenjem ukvarjajo rekreativno, z razmahom e-koles je vse več kolesarjev tudi med upokojeanci. Vsako leto pride tudi več turistov kolesarit, omenjeni so bili predvsem turisti iz Avstrije, vedno več jih kolesari z električnimi kolesi. Na občini zato že razmišljajo o nadgradnji obstoječe kolesarske infrastrukture, saj bo treba dodati električne polnilnice in oskrbovalne postaje. Dravsko kolesarsko pot uporabljajo predvsem turisti. Nekaj gorskih kolesarjev uporablja tudi Ormoško planinsko pot, a teh uporabnikov je malo.

Pomembna skupina uporabnikov kolesarske infrastrukture so tudi družine. Kot potencialni uporabniki so bili omenjeni še osnovnošolci in dijaki, ki zdaj ne prihajajo v šolo s kolesom, ker poti razen v mestu Ormož, niso dovolj varne.

Sliki 28a in b: levo: parkirišče za kolesa v Ormoških lagunah; desno: oznake kolesarskih poti v sklopu Bike Jerusalem in Drava bike (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Financiranje gradnje

Gradnja in urejanje kolesarskih povezav sta pri prostorskem načrtovanju in izvajanju projektov vedno v središču pozornosti. Na občini so povedali, da kolesarske poti gradijo v takšnem obsegu, kot jim uspe pridobiti sredstva. Občina se prijavlja na razpise za pridobitev bodisi evropskih bodisi državnih sredstev in ko pridobi sredstva, zgradi določen odsek (leta 2024 so npr. načrtovali odseke Podgorci-Cvetkovci-Trgovišče). Umeščanje kolesarske infrastrukture je trenutno eden izmed ključnih izzivov v občini.

Konflikti

Na področju kolesarjenja so tako intervjuvanci kot sodelujoči na fokusnih skupinah omenili več problemov. Umeščanje novih kolesarskih povezav lahko otežuje parcelacija, saj ponekod parcele segajo do cest in se zato pojavljajo lastniški konflikti in je težko pridobiti zemljišče za gradnjo poti. Uporabnike kolesarske infrastrukture je zmotilo, da so kolesarske poti speljane po lokalnih cestah, saj so ceste ozke in je zato kolesarjenje nevarno. Opazna je razlika v pokritosti občine s kolesarskimi povezavami, vzhodni del je slabše pokrit kot zahodni.

Komentarji o stanju infrastrukture so bili mešani. Nekateri so pohvalili kakovost infrastrukture, drugi pa so kritizirali njeno vzdrževanje. Vzdrževanje kolesarskih poti naj bi bilo v pristojnosti občine in države, a poleg tega, da so poti označili (strinjali so se, da so poti dobro označene), vzdrževanja ne izvajajo nihče. Omenili so tudi konflikt med kolesarji in kmeti, saj kolesarske poti, zgrajene posebej za kolesarje, uporabljajo tudi kmetje za vožnjo s traktorji.

Kritizirali so tudi umeščanje kolesarskih povezav, češ da ni dovolj premišljeno. Namesto da bi povezave umeščali na makadamske in druge manj obremenjene lokalne poti, jih speljejo ob glavnih in prometnejših cestah. Najbolj problematičen odsek je Ormož-Velika Nedelja, saj kolesarska pot poteka po prometni cesti in ni speljana ločeno, kljub temu da bi jo lahko umestili ob železnici. Ker gradnja povezav poteka po odsekih, se na določenih mestih kolesarska pot kar konča, npr. pri nadvozu nad železniško progo proti Pavlovcem.

Sliki 29a in b: levo: označena kolesarska pot v Veliki Nedelji je speljana po lokalni cesti; desno: dvosmerna kolesarska pot ob Ljutomerski cesti (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

3 Analiza rekreacijske ponudbe in navad

Objekti rekreacijske infrastrukture so osnova, da se na določenem območju lahko razvije ustrezna rekreacijska ponudba, prebivalci pa gojijo rekreacijske navade. Rekreacijska ponudba je ponavadi prilagojena posameznim ciljnim skupinam, ki jih lahko opredelimo na podlagi starosti (predšolski otroci, otroci, mladina, odrasli in starejši), spola, in v današnjem času zlasti trendom. Ponudba je odvisna tudi od razpoložljivosti objektov, zlasti pokrite rekreacijske infrastrukture, ki je največkrat prednostno namenjena moštvenemu in tekmovalnemu športu. Ponudba se lahko razlikuje tudi glede na finančno dostopnost, četudi finance največkrat niso omejitveni dejavnik rekreacijskih navad. Nanje ponavadi v največjih meri vpliva razpoložljiv čas ali motivacija posameznika. S fokusnimi skupinami smo širše raziskovali rekreacijske navade in pridobili tudi informacije, kako se rekreacijske navade spreminjajo skozi obdobja človekovega življenja in kaj nanje vpliva, ter tudi ilustrativne zemljevide lokacij, na katerih se običajno rekreirajo intervjuvanci. Njihovih odgovorov sicer ne moremo posplošiti, dajejo pa izhodiščno sliko o lokacijah, ki so običajno obiskane. Na podlagi identificiranih rekreacijskih navad in obiska lokacij lahko tudi ocenimo, kolikšna je raba obstoječe infrastrukture.

3.1 Rekreacijska ponudba v občini

Rekreacijska ponudba v Občini Ormož je namenjena tako otrokom in mladini kot tudi odraslim in starejšim. Glavni ponudnik programov za najmlajše je športna šola DADA. Med otroci in mladino sta najbolj priljubljena roketni in nogomet. Čeprav se lahko osnovnošolska in srednješolska mladina vključuje v več programov, pa je več ponudbe za fante kot za dekleta. Trening rokometu za dekleta ni vsako leto možen v Ormožu in morajo zato dekleta hoditi na treninge v Gorišnico, na Ptuj ali v Ljutomer. Splošno velja, da so pri fantih bolj priljubljeni moštevni športi, npr. nogomet in roketni, pri dekletih pa skupinske organizirane vadbe, npr. ples (zumba). Osnovnošolski učenci se udeležujejo vadb v okviru šolskega programa, npr. plavalni tečaji. Tudi gimnazija ponuja programe za svoje dijake, npr. treninge odbojke. Otroci in mladina se lahko vključijo še v programe, ki jih ponujajo teniški klub, planinsko društvo, atletski klub, strelsko društvo in Sokolsko društvo. Med mladimi je zelo priljubljeno tudi obiskovanje fitnesa.

Ponudbe za odrasle je manj kot za otroke. Odrasli se lahko vključijo v aktivnosti, ki jih ponujajo planinsko društvo, Sokolsko društvo, teniški klub in strelsko društvo. Udeležujejo se lahko tudi tekaški prireditve, ki jih organizira atletski klub. Nekaj ponudbe je izključno namenjene starejšim. Telovadba, ki jo ponujata Center za krepitev zdravja in Šola zdravja, in aktivnosti društev upokojencev so namenjene posebej starejšim. Splošno velja, da se upokojenci večinoma ukvarjajo s kegljanjem na vrhovi, balinanjem in pikadom, pa tudi pohodništvom in ribolovom.

Večina rekreacijske ponudbe je javne, zasebnih ponudnikov je manj. Najpomembnejša zasebna ponudnika sta športna šola DADA in F-fitness, večina preostalih aktivnosti poteka v sklopu športnih klubov in društev.

Sliki 30a in b: levo: primeri plakatov z informacijami o rekreacijski ponudbi in dogodkih (foto: Naja Marot); desno: plakat z razporedom planinskih izletov v letu 2024, ki jih organizira planinsko društvo Maks Meško Ormož (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Preglednica 3: Glavni ponudniki na področju rekreacije

Ponudnik	Programi	Ciljne skupine
Športna šola DADA	Spodbujanje motorike: atletika, gimnastika, plezanje; tečaj rolanja	Otroci od 3. do 12. leta starosti
Nogometna šola	Nogomet, tudi tekmovalna raven	Otroci in mladina od 7. do 19. leta starosti, odrasli, veterani
Rokometna šola	Rokomet	Mladinci (starejši in mlajši fantje, občasno tudi dekleta)
Gimnazija Ormož	Ples, odbojka	Dijaki
Teniški klub	Tenis	Otroci, mladina in odrasli
Strelsko društvo Kovinar	Streljanje	Mladina (od zadnje triade OŠ naprej) in odrasli
Sokolsko društvo	Splošne vadbe, tečaji raftinga, veslanja (kajak, kanu), kolesarjenje	Predšolski otroci, osnovnošolci, mladina, odrasli in starejši
F-fitness	Krepitev telesne zmogljivosti	Predvsem mladi, tudi odrasli
Atletski klub Ormož	Tek; tekaške prireditve	Mladi, odrasli
Planinsko društvo Maks Meško Ormož	Planinski izleti in tabori; mladinski, markacijski, kolesarski, vodniški odsek in odsek za varstvo gorske narave	Mladini, odrasli in starejši
Ribiška družina Ormož	Ribolov, tudi tekmovanja	Predvsem starejši in odrasli
Šola zdravja	Telovadba 1.000 gibov	Starejši
Center za krepitev zdravja	Telovadba	Starejši
Društva upokojencev	Kegljanje na vrvici, pikado, balinanje	Starejši

Posebnosti Občine Ormož

Specifika Občine Ormož je velika priljubljenost rokometu, Ormož namreč velja za rokometno mesto. Pri rekreacijskih aktivnostih upokojencev pa izstopa po priljubljenosti kegljanja na vrvici, kar je sicer značilno

za Podravsko regijo. Ker je kegljanje na vrvici tako razširjena aktivnost, je v vsakem krajevnem središču kegljišče. Pri priljubljenosti rekreacijskih aktivnosti starejših izstopa tudi ribolov. V vsakem krajevnem središču je tudi športna dvorana oziroma telovadnica, tako lahko tudi v manjših krajih rekreacijske aktivnosti potekajo v športni dvorani in ne le npr. v večnamenskem prostoru krajevne skupnosti ali gasilskega društva.

3.2 Rekreacijske navade danes

Mlajši

Rekreacijske navade mlajšega prebivalstva so zelo različne. Predstavniki šol so omenili skupinske športe, v Ormožu sta najbolj priljubljena rokomet in nogomet. Za osnovnošolsko mladino je bilo omenjeno, da rekreacijsko aktivnost predstavlja tudi pot v šolo, ki jo opravijo bodisi peš bodisi s kolesom (pred šolo je velika kolesarnica). Dodana vrednost OŠ Ormož je tudi dostop do bazena, ki omogoča izvedbo plavalnih tečajev. Srednješolska generacija obiskuje fitness, hodi in teče ter se udeležuje tudi organizirane vadbe, kot sta zumba in pilates. Mladi se ukvarjajo tudi s pohodništvom v občini (npr. Ormoške lagune) in zunaj nje (priljubljena je Ivanjščica v Hrvaškem Zagorju). Kot omejujoči dejavnik rekreacije mlajših je bilo omenjeno, da je za dekleta manj ponudbe kot za fante, npr. na rokomet se morajo voziti na Ptuj ali v Ljutomer.

Odrasli

Odrasli so kot priljubljene dejavnosti v občini omenili nogomet, pohodništvo znotraj občine in zunaj nje ter kolesarjenje. V občini so priljubljene lokacije za pohodništvo Ormoška planinska pot oziroma posamezni odseki in vzpetine, kot sta Klumpa pri Kogu in Kogel pri Litmerku. Za krajše sprehode je priljubljen tudi grajski park v Ormožu. V neposredni bližini Ormoža je priljubljena točka za pohodništvo tudi Jeruzalem. Odrasli so našli tudi nekaj tras, na katerih kolesarijo: Ormož-Gajevci, Ormož-Kog, Ormož-Gomila in Ormož-Središče ob Dravi. Omenili so, da kolesarijo tudi na bližnje lokacije na Hrvaškem, npr. do Cestice. Priljubljena izletniška točka za pohode in kolesarjenje je tudi Ivanjščica. Dejavnosti, ki jih še izvajajo odrasli v Občini Ormož, so tenis (Mestna Graba), plavanje (letni bazen) in supanje (stara struga Drave).

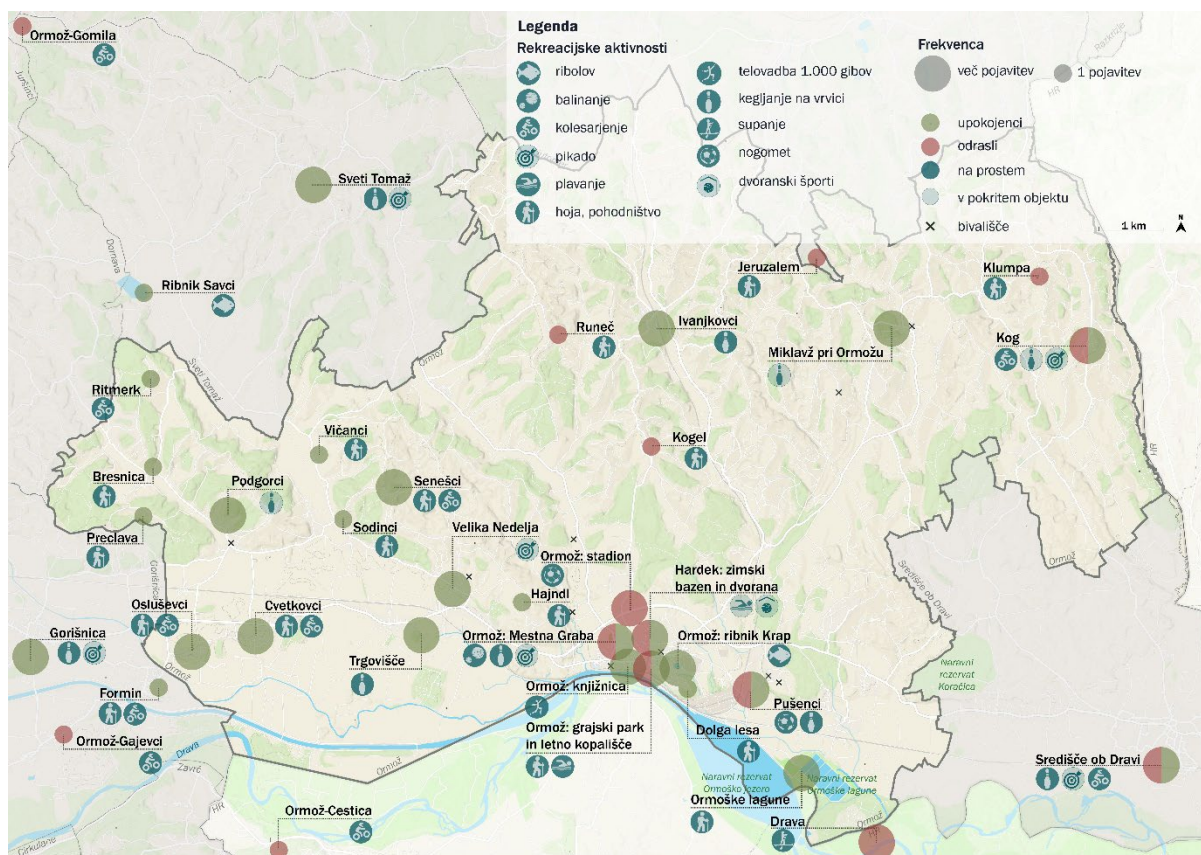
Poleg Ivanjščice je priljubljena pohodniška destinacija še Ravna gora v Hrvaškem Zagorju. Med lokacijami za izvajanje pohodništva v drugih slovenskih regijah so med drugim: gorske destinacije (Julijske Alpe, Karavanke, Storžič), vrhovi (Kokoš, Vrh Sv. Treh Kraljev, Šentviška gora, Brkini) in planote (Šebreljska planota, Kočevsko). Odrasli gredo kolesarit tudi na slovensko obalo (kolo vzamejo s sabo na vlak).

Starejši

Pri starejši so najbolj priljubljene naslednje dejavnosti: balinanje, pikado, kegljanje na vrvici, hoja, pohodništvo in kolesarjenje. Kot pogosta rekreacijska dejavnost je bilo omenjeno tudi vrtnarjenje. Večina upokojencev, ki je aktivna v društvih upokojencev, redno trenira kegljanje na vrvici in pikado ter se udeležuje tekmovanj, ki jih organizirajo v okviru Podravske kegljaške lige. Med lokacijami, kjer keglja in igra pikado več upokojencev, so Mestna Graba, Velika Nedelja, Trgovišče, Podgorci, Ivanjkovci, Miklavž pri Ormožu in Kog, v sosednjih občinah pa še Gorišnica, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž. Zunaj občine upokojenci kegljajo na drugih lokacijah v Podravski regiji, med katerimi so našli Maribor, Pragersko, Ptujsko Goro, Dravski Dvor, Cirkovce in Spodnji Duplek.

Med lokacijami za pohodništvo v občini so navedli posamezne odseke Ormoške planinske poti (npr. pri Senešcih, Sodincih, Hajndlu), grajski park v Ormožu, Ormoške lagune in druge lokacije, npr. Preclavo, Bresnico in Osluševce. Kot pohodniške destinacije zunaj občine so našli Boč in Pohorje, nekateri pa

hodijo tudi na lokacije v drugih slovenskih regijah, npr. na planine okoli Tržiča in Šmarno goro. Upokojenci so poročali, da kolesarijo predvsem na lokacijah v občini, npr. v Cvetkovcih, Osluševcih in Ritmerku in okolici, npr. v Forminu in po Halozah. Nekaj upokojencev se udeležuje organizirane telovadbe, ki poteka v knjižnici v Ormožu, plavat pa hodijo tako v zimski kot letni bazen v Ormožu. Več upokojencev tudi ribari (ribnik Krap v Ormožu in ribnik Savci).

Slika 31: Ilustrativna slika lokacij, na katerih se v občini in njeni bližnji okolici rekreirajo intervjuvanci fokusnih skupin. Ne gre za posplošeno sliko, ampak slikovni prikaz odgovorov 11 oseb, pri čemer so predstavniki društev razmišljali tudi širše o aktivnostih svojih članov (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Predvsem upokojenci se poleg v domači občini in njeni bližnji okolici rekreirajo večinoma v Podravske regiji. Ker se več upokojencev ukvarja s kegljanjem, je lokacija, kjer bodo izvajali to dejavnost, odvisna od lokacij, na katerih potekajo pokali v Podravske kegljaški ligi, katere del so tudi društva upokojencev iz Občine Ormož. Zunaj domače občine in Podravske regije je edina lokacija, na kateri se rekreira več upokojencev, še Izola, kamor društva upokojencev hodijo plavat.

Slika 32: Ilustrativna slika lokacij, na katerih se zunaj občine rekreirajo intervjuvanci fokusnih skupin. Ne gre za posplošeno sliko, ampak slikovni prikaz odgovorov 11 oseb, pri čemer so predstavniki društev razmišljali tudi širše o aktivnostih svojih članov (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Rekreacijske navade po krajevnih skupnostih

Velikih razlik v rekreacijskih navadah med krajevnimi skupnostmi nismo zaznali. V vseh krajevnih skupnostih so med upokojenci priljubljeni kegljanje na vrhovi, pikado, kolesarjenje in pohodništvo. Na podlagi intervjujev, izvedenih s predstavniki dveh krajevnih skupnosti (Velika Nedelja in Miklavž pri Ormožu), je razvidno, da je v Veliki Nedelji na splošno še posebej priljubljen roket, v Miklavžu pa tek. V toplejši polovici leta se jih več rekreira na zunanjih površinah, v večjih vaških naseljih uporabljajo večnamenska igrišča in športne parke, pozimi pa se več aktivnosti izvaja v športnih dvoranah, ki so v središču vsake krajevne skupnosti. Oba intervjuvanca sta omenila, da so na splošno prebivalci obeh krajevnih skupnosti zelo aktivni. V Veliki Nedelji se npr. krajanji sami organizirajo in se skupaj odpravijo na pohode ob posebnih priložnostih, npr. ob polni luni.

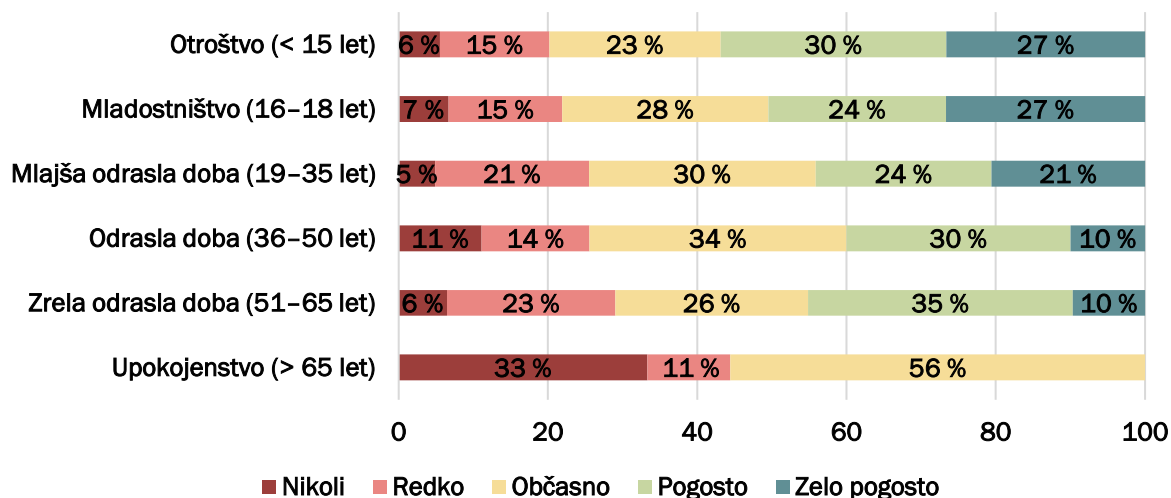
Sliki 33a in b: levo: športna dvorana v Veliki Nedelji; desno: športni park Ledna v Cvetkovcih (foto: Naja Marot)

3.3 Rekreatijske navade včasih

O rekreacijskih navadah v preteklosti smo spraševali v okviru fokusnih skupin. Starejši udeleženci so nam povedali za več desetletji nazaj, kako so se spreminjale in razvijale rekreacijske navade. Kot glavno ugotovitev lahko podamo razliko pri rekreaciji v otroštvu, za katero 50 let in več nazaj otroci niso potrebovali rekreacijske infrastrukture, ampak so se igrali zunaj, na travnikih in na njivah. Kot rekreacijske dejavnosti so omenili fizična kmečka dela, improvizirano rekreacijo in spontano gibanje, kot so igre brez pripomočkov, plezanje po drevju, neorganizirano igranje nogometa, pozimi tudi sankanje. Omenili so, da je bila že sama pot v šolo rekreacija, saj so nekateri hodili več kilometrov daleč. Pri tem so opozorili na kontrast v primerjavi z današnjo rekreacijo otrok, saj jih starši največkrat z avtom peljejo na trening, včasih pa je bila že pot na trening rekreacijska aktivnost.

Kot ena izmed razlik med rekreacijo danes in v preteklosti je omenjen tudi čas rekreiranja. Zaradi različnih razlogov, kot so vpliv tehnologije, vzgoje, se mladi danes raje »družijo« prek telefona, ne pa več zunaj pri športni aktivnosti. V zvezi s tem je bil še omenjen kontrast med mestnim in podeželskim načinom življenja, kjer naj bi bilo vseeno še več skupnega aktivnega druženja.

Za odrasle in starejše so prav tako navedli določene razlike. Odrasli in starejši so včasih v popoldanskem času več fizično delali (kmečka opravila, gradnja hiš) in ni bilo potrebe po rekreaciji. Za starejše ni bilo na voljo veliko organizirane vadbe, tudi ne brezplačnih aktivnosti, kot so sedaj in ko se spodbuja aktivno življenje tudi za upokojence. Mnogo starejših je bilo zaradi fizičnega dela v službi ali na kmetijah po upokojitvi slabšega zdravja in so bili manj sposobni za rekreacijo, kot je to danes, tudi življenjski slog je bil drugačen. Prav tako starejši niso bili tako mobilni in so uporabljali infrastrukturo, ki jim je bila na voljo v domači vasi, sedaj pa se zaradi ugodnih vozovnic za vlak in splošne avtomobilizacije vozijo tudi v druge občine ali regije, npr. z vlakom do Kopra, in kolesarijo po slovenski obali.

Slika 34: Ukvarjanje z rekreacijo v različnih (preteklih) življenjskih obdobjih (različni numerusi glede na starostne skupine, osnovni n=107)

Rezultati ankete so pokazali, da se prebivalci Občine Ormož najpogosteje rekreirajo oziroma so se rekreirali v otroštvu in mladostništvu. Rezultati so podobni ugotovitvam sodelujočih na fokusnih skupinah, ki so povedali, da je bila včasih rekreacija že igra z vrstniki zunaj ali pomoč pri domačih opravilih. Danes pa na pogostost rekreacije otrok in mladine vpliva ponudba rekreacije v okviru šolskih dejavnosti in športnih klubov. Na manj pogostejše oziroma le občasno ukvarjanje z rekreacijo v odrasli dobi pa pogosto vplivata družina in služba.

3.4 Dejavniki, ki vplivajo na rekreacijske navade

Danes

Na rekreacijske navade vplivajo različni dejavniki, ki so odvisni od starosti in načina življenja. Mladi so kot pomembne dejavnike omenili ceno (mesečna karta za fitnes – 38 evrov, plačilo organizirane vadbe) in trende na področju rekreacije, ki so v modi na družbenih omrežjih (Instagram, Facebook, Tik Tok). Prav tako so omenili promocijo posameznih klubov, konkretnije Strelskega društva (sejmi, promocijske aktivnosti v OŠ, prek radia, Facebooka). Odrasli in starejši so opozorili zlasti na fazo življenja, v kateri so, in na čas, ki jim ostane na voljo za rekreacijo (skrb za družino, otroke, služba kot omejujoči dejavniki).

Med dejavniki, ki se nanašajo na infrastrukturo in prostor, so omenili vremenske razmere, in sicer v povezavi z zunanjimi kegljišči, saj slabo vreme onemogoča vadbo. Prav tako so omenili vremenske razmere v povezavi s smučišči in smučanjem, saj zelene zime onemogočajo smučanje na lokalnem smučišču Globoki klanec v Hranjigovcih. Večja omejitev zlasti za skupinske športe in vadbo starejših je bila zasedenost dvoran, saj se te primarno uporabljajo za tekmovalni šport, za rekreacijo pa so na voljo šele v večernih urah.

Rezultati ankete, izvedene med prebivalci Občine Ormož, so pokazali, da so najpomembnejši razlogi, zaradi katerih se prebivalci ukvarjajo z rekreacijo, trije. Več kot polovica anketiranih je kot razlog izbrala izboljšanje zdravja, sprostitve in izboljšanje telesne zmogljivosti. Približno tretjina anketirancev je izbrala še razloga izboljšanje telesnega videza in nadzor telesne teže, vsaj petina pa še zabavo in upočasnjevanje učinkov staranja. Tako je najpomembnejši razlog za rekreiranje skrb za telo in zdravje.

Slika 35: Razlogi za ukvarjanje s športno rekreacijo (n=107)

Prebivalci so lahko v anketi navedli tudi, kaj jim preprečuje, da bi se rekreirali še več. Več kot polovici anketirancem za več ukvarjanja z rekreacijo manjka dovolj časa. Približno četrtina jih meni, da se rekreira dovolj. Pogostejše izbran razlog, ki ga je navedla približno petina anketirancev, je še pomanjkanje motivacije in zanimanja za rekreacijo. Pomanjkanje ustrezne rekreacijske infrastrukture v bližini bivališča je bilo med razlogi za neukvarjanje z rekreacijo na tretjem mestu, navedlo ga je 14 % anketirancev. Tako sta pomanjkanje časa in motivacije glavna dejavnika, ki prebivalce omeujeta pri še pogostejšem rekreiranju.

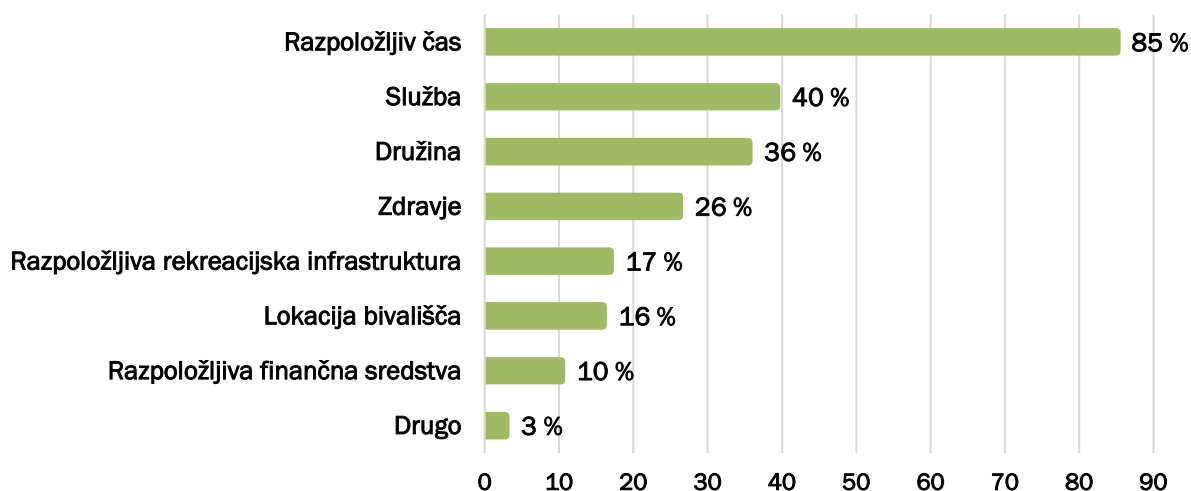

Slika 36: Glavni razlogi, ki preprečujejo pogostejše ukvarjanje z rekreacijo (n=107)

V preteklosti

Kot dejavnike pogostosti rekreacije v preteklosti lahko omenimo tip službe (več služb je obsegalo fizično delo – potrebe po rekreaciji so bile manjše), dostopnost infrastrukture (na voljo manj infrastrukture, večinoma je šlo za zunanja večnamenska igrišča), življenjski slog (aktivnost življenje se ni promoviralo tako kot danes), omejeno število rekreacijskih aktivnosti (ni toliko različnih tipov rekreacije) in manjša mobilnost populacije (raba zlasti lokalne infrastrukture, ki je dostopna peš).

V anketi so lahko prebivalci povedali tudi, kaj je v preteklosti najbolj vplivalo na to, koliko so se rekreirali. Velika večina je kot najbolj odločilen dejavnik izbrala razpoložljiv čas. Več kot četrtina anketirancev je med najpomembnejšimi razlogi izbrala še službo, družino in zdravje. Služba in družina, drugo in tretje uvrščena dejavnika, sta posredno in neposredno povezana s količino časa, ki so ga lahko anketiranci včasih namenjali rekreaciji. Razpoložljivost rekreacijske infrastrukture se je med dejavniki uvrstila na peto mesto, ta dejavnik je izbralo približno 17 % anketirancev. Kot najmanj pomemben dejavnik so se uvrstila razpoložljiva finančna sredstva (izbrala jih je približno desetina anketirancev).

Slika 37: Dejavniki, ki so v preteklosti najbolj vplivali na to, koliko so se prebivalci Občine Ormož rekreirali (n=107)

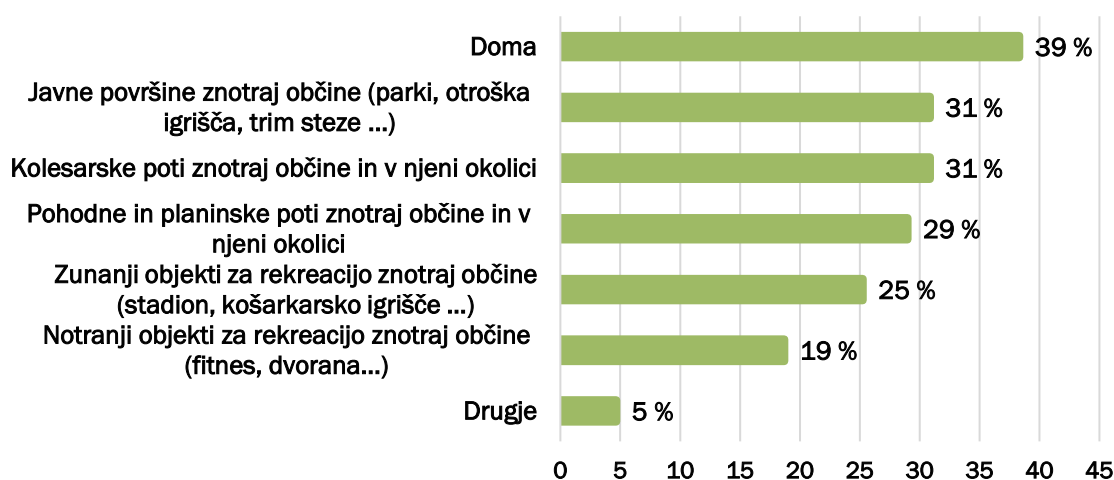
3.5 Ocena rabe rekreacijske infrastrukture

Vsa rekreacijska infrastruktura v občini ni enako obremenjena. Predvsem športne dvorane so ena izmed najbolj (pre)zasedene infrastrukture. Med dvoranami je najbolj obremenjena športna dvorana na Hardeku, manjše športne dvorane, npr. na Kogu, pa so manj obremenjene oziroma imajo še potencial za večjo uporabo. Polno zasedena je tudi mala gimnazijska telovadnica. Na splošno so intervjuvanci in udeleženci fokusnih skupin poročali, da je rekreacijska infrastruktura v občini dobro uporabljena. V Ormožu so med dobro zasedenimi zunanjimi površinami omenili športni park Mestna Graba, ki ga uporabljajo tako šole pri pouku športne vzgoje, športni klubi med treningi in splošna javnost za rekreacijo. Poročali so tudi, da sta oba bazena dobro zasedena, obljuden pa je tudi grajski park, ki je priljubljena lokacija za sprehode. Dobro obiskane so tudi Ormoške lagune, kamor več prebivalcev iz mesta Ormož hodi peš ali pa gre tja sprehajati psa, poleg tega lagune obišče tudi več obiskovalcev iz drugih občin ali regij.

Dobro izkoriščeno je tudi pokrito strelišče v centru Holermuos in nogometna igrišča v Ormožu. Splošna ugotovitev je, da so v Ormožu najbolj obremenjene pokriti objekti za rekreacijo, zunanje površine pa imajo še potencial za večjo uporabo. Na podeželju oziroma v preostalih krajevnih središčih pa so bolj kot pokriti objekti obremenjene zunanje površine. Zasedenost oziroma uporaba rekreacijske infrastrukture je odvisna

tudi od letnega časa, zunanje površine so bolj zasedene poleti, še posebej so dobro zasedena igrišča za odbojko. Med dobro uporabljeno infrastrukturo so bile navedene tudi kolesarske poti, tako tista ob Dravi kot tiste v gorica. Obiskana je tudi Ormoška planinska pot, intervjuvanci in udeleženci fokusnih skupin so poročali, da tudi sami redno prehodijo posamezne odseke te planinske poti, vendar pa bi bile lahko planinske poti še bolj uporabljene, množična raba je zgolj ob posebnih dogodkih, npr. polni luni, ali med športnimi dnevi lokalnih osnovnih šol.

Sogovorniki so se strinjali, da so z rekreacijskimi površinami dobro preskrbljeni tisti, ki se ukvarjajo s profesionalnim športom, in sicer le s panogami strelstvo, nogomet in rokomet. Infrastruktura, ki jo potrebujejo te panoge, je najbolj obremenjena in ekskluzivna raba izključuje druge rekreacijske aktivnosti, tako da za druge panoge in splošno rekreacijo ni na voljo dovolj infrastrukture. Na zasedenost rekreacijske infrastrukture v krajevnih središčih vpliva tudi aktivnost različnih vaških društev.

Slika 38: Kje se najpogosteje rekreirajo prebivalci Občine Ormož (n=107)

V anketi je bilo eno vprašanje namenjeno ugotavljanju, kje se prebivalci najpogosteje rekreirajo. Najpogosteje izbran odgovor je bil doma. Pogostost tega odgovora je lahko povezana z več vidiki: 1) Občina Ormož je večinoma ruralna občina in pogosto imajo prebivalci rekreacijsko infrastrukturo kar na vrtu (npr. igrišče za nogomet, košarko); 2) priljubljene so postale individualne vadbe (npr. joga), ki se jih lahko izvaja doma in zanje ni potrebna posebna infrastruktura; in 3) tudi vrtnarjenje ali drugi opravila na kmetiji lahko sodijo med specifično vrsto rekreacije. Več kot četrtnina anketiranih se najpogosteje rekreira še na javnih površinah znotraj občine, kolesari ali pohaja po kolesarskih in planinskih poteh znotraj občine ali uporablja zunanje objekte, namenjene rekreaciji. Tako se prebivalci poleg svojega bivališča najpogosteje rekreirajo zunaj.

4 Dostopnost rekreacijske infrastrukture

V prostorskih analizah poznamo več vrst dostopnosti. V prostorskem kontekstu merimo bodisi razdaljo med dvema objektoma (prostorska dostopnost) ali čas, da to razdaljo premagamo (časovna dostopnost). Glede na pretekle raziskave je optimalna razdalja, ki smo jo pripravljani premagati vsakodnevno v primeru bližnje rekreacije med 700 in 1.200 metrov (Burton in Veal, 1971). S časovno dostopnostjo lahko dodatno opišemo tudi odpiralni čas objekta, ločujejo infrastrukturo dostopno 24/7 in pa omejeno dostopno infrastrukturo. Kadar govorimo o razdalji, se lahko navežemo tudi na prometno dostopnost, s katero opišemo, ali je na lokaciji na voljo javni promet, s kakšnimi prometnimi sredstvi vse lahko dostopamo do posamezne lokacije in če so na voljo ustrezna parkirišča. Poleg omenjenih dostopnosti lahko govorimo tudi o finančni dostopnosti – koliko denarja potrebujemo, da si zagotovimo dostop do določene infrastrukture – in o fizični dostopnosti za ranljive skupine. Prvi dve dostopnosti lahko ugotavljamo tako z GIS analizo kot tudi s subjektivno oceno, medtem ko finančno dostopnost glede na sredstva, ki so potrebna, da lahko dostopamo do posameznega objekta ali povprašujemo po ponudbi. V primeru finančne dostopnosti največkrat ločimo brezplačno javno ponudbo in pa plačljivo zasebno.

4.1 Skupna ocena dostopnosti

Intervjuvanci in udeleženci fokusnih skupin so numerično ocenjevali več vidikov dostopnosti rekreacijske infrastrukture: 1) prostorsko dostopnost, 2) finančno dostopnost, 3) časovno dostopnost in 4) fizično dostopnost za ranljive skupine. Poleg tega so sodelujoči na fokusnih skupinah tako ocenili še splošno opremljenost z rekreacijsko infrastrukturo v občini. Vsako kategorijo so lahko ocenili z ocenami od 1 (zelo slaba dostopnost) do 5 (zelo dobra dostopnost).

Preglednica 4: Povprečne ocene dostopnosti (vir: intervjuji in fokusne skupine)¹

Dostopnost	Povpr. ocena (intervjuji)	Povpr. ocena (fokusne skupine)	Skupna ocena
Prostorska	4,1	3,7 (zima) 3,9 (poletje)	3,9 (zima) 4,0 (poletje)
Finančna	4,9	3,5	4,0
Časovna	4,0 (zunanja RIF) 4,3 (notranja RIF)	4,0	4,0 (zunanja RIF) 4,1 (notranja RIF)
Fizična dostopnost za ranljive skupine (funkcionalno ovirani)	2,6 (zunanja RIF) 2,9 (notranja RIF)	1,7	2,0 (zunanja RIF) 2,1 (notranja RIF)

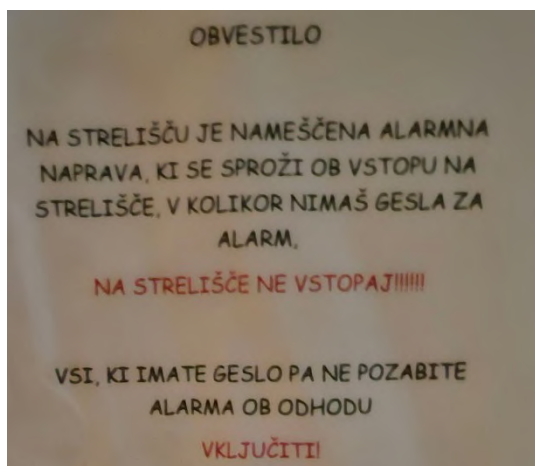
Pri kategorijah časovne in fizične dostopnosti za ranljive skupine so nekateri podali različne ocene glede na to, ali gre za rekreacijsko infrastrukturo na prostem ali za pokrite objekte. Boljše so ocenili dostopnost pokritih objektov. Tudi pri kategoriji prostorske dostopnosti do nekateri dali različne ocene glede na letni čas, ocenili so, da je prostorska dostopnost poleti boljša kot pozimi. Najbolje ocenjena je kategorija

¹ Ocene je podalo skupaj 20 oseb (13 udeležencev fokusnih skupin in 7 intervjuvancev).

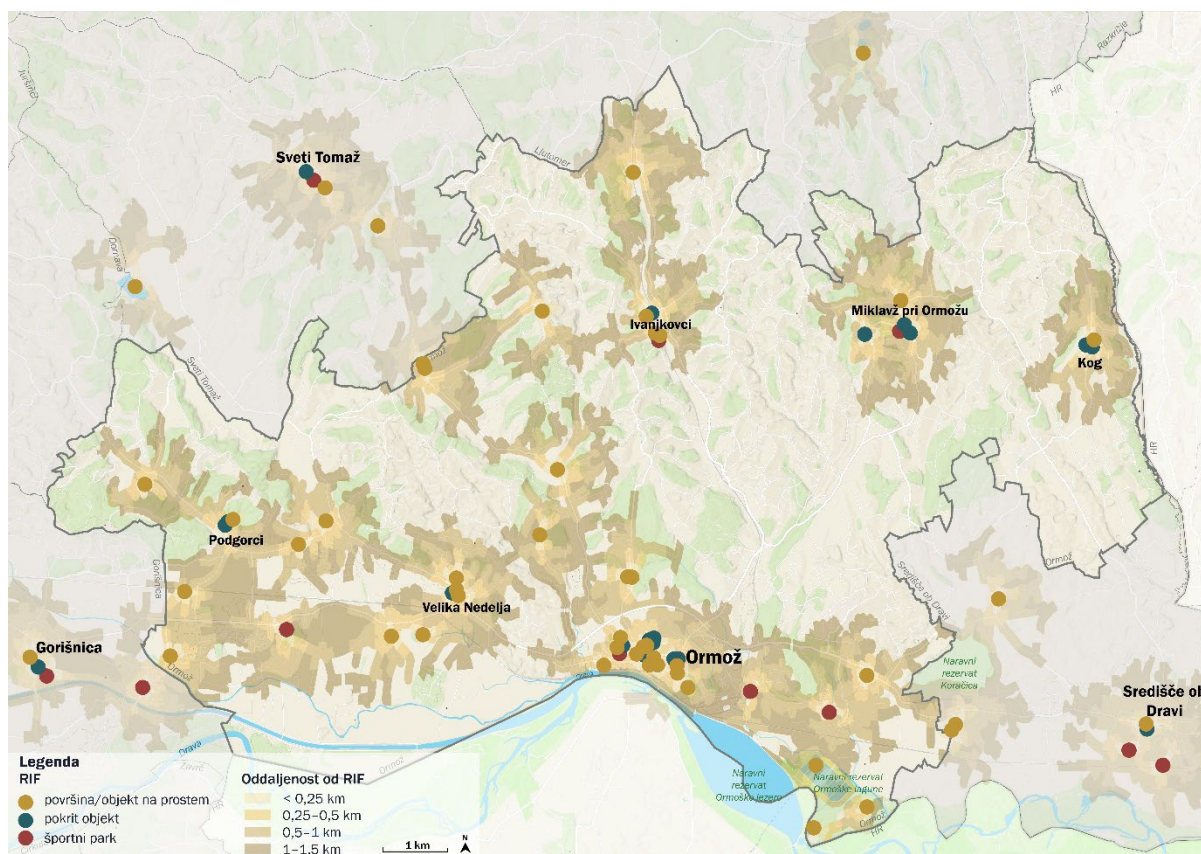
časovne dostopnosti (ocenili so jo kot dobro), najslabše pa so ocenili fizično dostopnost za ranljive skupine (ocenili so jo kot slabo). Udeleženci fokusnih skupin so splošno opremljenost z rekreacijsko infrastrukturo v občini v povprečju ocenili s 3,8, torej je splošna opremljenost dobra.

4.2 Prostorska dostopnost

Občina Ormož je razmeroma dobro pokrita z rekreacijsko infrastrukturo, vse krajevne skupnosti imajo površine za rekreacijo. Največ infrastrukture je v mestu Ormož, v vseh preostalih središčih krajevnih skupnosti pa so vsaj umetne površine za skupinske športe, športna dvorana in kegljišče za kegljanje na vrhvi. Intervjuvanci in udeleženci fokusnih skupin so prostorsko dostopnost ocenili kot dobro, vendar pa je za dostop do infrastrukture večinoma potrebno lastno prevozno sredstvo, največkrat avtomobil, saj v občini ni funkcionalnega javnega prometa, ki bi zagotavljal dostopnost do rekreacijske infrastrukture predvsem prebivalcem manjših naselij. O tej težavi so poročali predvsem upokojenci. Dostop do nekatere rekreacijske infrastrukture omejujejo pravila posameznih upravljalcev, npr. dostop je dovoljen samo za člane kluba ali samo v času treninga in z odobritvijo upravljalca (npr. nogometno igrišče v Ormožu).

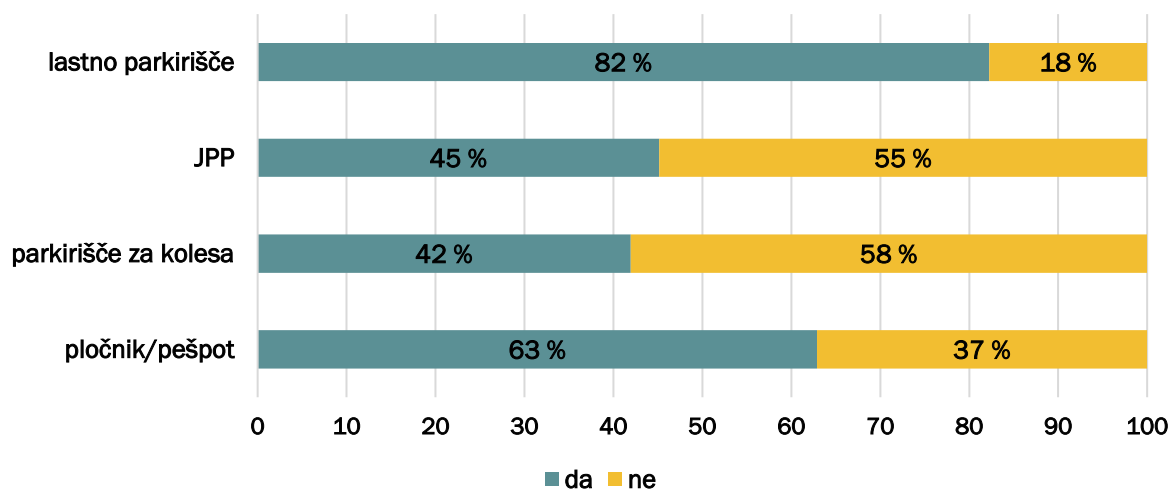
Sliki 39a in b: levo: omejena dostopnost strelišča v centru Holermuos; desno: asfaltna površina pred večnamenskimi igriščem v Pušencih, na kateri je improvizirano parkirišče (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Slika 40: Prostorska dostopnost do rekreacijske infrastrukture (pri izračunu je bila upoštevana peš dostopnost) (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

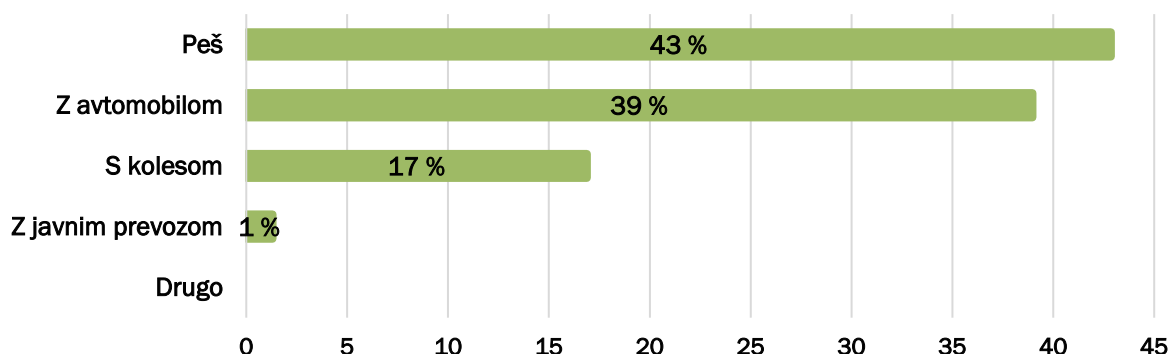
Najbolj so pohvalili prostorsko dostopnost v mestu Ormož, kjer je rekreacijska infrastruktura dostopna peš, a so poudarili, da ni dostopnost za vse prebivalce enako dobra, npr. prebivalci soseske Dolga lesa so od športnega parka Mestna Graba oddaljeni več kot 1,5 km. Pri načrtovanju novih sosesk bi bilo zato ključno umeščati tudi nove površine za rekreacijo, npr. večnamenska igrišča. Dostopnost do nekatere specifične vrste rekreacijske infrastrukture, npr. letnega bazena Ormož je za prebivalce nekaterih naselij večji izziv. Prebivalcem naselij v severnem delu občine, kot so Hermanci, Žerovinci in Kog, je bližje letni bazen v Ljutomeru kot Ormožu, prebivalcem naselij, kot so Žvab in Lahonci pa je bližje pokrit bazen v Biotermah v Moravcih kot pokrit bazen na Hardeku.

Z vidika **prometne dostopnosti** je rekreacijska infrastruktura v občini najboljše dostopna z avtomobilom (več kot 80 %), saj imajo območja in objekti lastno parkirišče, in peš (več kot 60 %), zaradi urejene pešpoti. Slabša je dostopnost z javnim prevozom in kolesom, saj rekreacijska infrastruktura ni opremljena s parkirišči za kolesa. Dostopnost rekreacijske infrastrukture je odvisna od tipa občine oz. tipa njene poselitve. Gre namreč za obmejno občino, za katero je značilna razpršena poselitev, saj je na 141,6 km² kar 61 naselij. Tip poselitve (mestno naselje-vaško naselje-zaselek/neposeljeno) in prostorska umestitev (središče naselja-rob naselja-odprt prostor) rekreacijske infrastrukture vplivata na njeno prometno dostopnost – dostopnost je opazno najslabša v zaselkih oz. na neposeljenih območjih, slabša je v vaških naseljih, predvsem njihovih robovih.

Slika 41: Prometna dostopnost popisane rekreacijske infrastrukture

V anketi so lahko prebivalci napisali, kako po navadi dostopajo do rekreacijske infrastrukture oziroma površin, kjer se najpogosteje rekreirajo. Večina (skupno 82 %) jih gre bodisi peš (več kot 40 %) bodisi z avtomobilom (skoraj 40 %). Takšen delež tistih, ki gredo do infrastruktura peš, je povezan s tem, da je rekreacijska infrastruktura pogosto peš dostopna, saj je umeščena ne samo v mestu Ormož temveč tudi po krajevnih središčih.

Slika 42: Kako prebivalci po navadi pridejo do rekreacijske infrastrukture, kjer se najpogosteje rekreirajo (n=77)

Večina rekreacijske infrastrukture v Občini Ormož (63 % oz. 39 objektov/površin) ima urejen peš dostop, saj je v neposredni bližini bodisi pločnik bodisi pešpot, vendar pa pri 23 objektih v občini takšne ureditve ni. Več infrastrukture ima urejena tudi parkirišča za kolesa (42 % oz. 26 objektov v Občini Ormož), a več je takšne, ki takšne ureditve infrastrukture nima. Kljub temu, da ima 28 objektov oz. 45 % rekreacijske infrastrukture v občini v neposredni bližini avtobusno ali železniško postajo, to ne zagotavlja ustrezne dostopnosti z javnim prevozom, saj linije niso dovolj redne. Večina objektov (34) v občini v bližini nima urejene postaje javnega prometa. Večina rekreacijske infrastrukture v občini ima možnost parkiranja ali vsaj manjšo površino, kjer je mogoče pustiti avto, vendar pa so parkirišča večinoma majhna (le za pet ali celo dva avtomobila), improvizirana in nimajo označenih parkirnih mest. Ob rekreacijski infrastrukturi je mogoče parkirati brezplačno, saj se v Občini Ormož parkirnine plačuje le na določenih območjih v mestu Ormož.

Sliki 43a in b: levo: omejen dostop do nogometnega igrišča v Ormožu; desno: manjše parkirišče v Ormoških lagunah (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

4.3 Časovna dostopnost

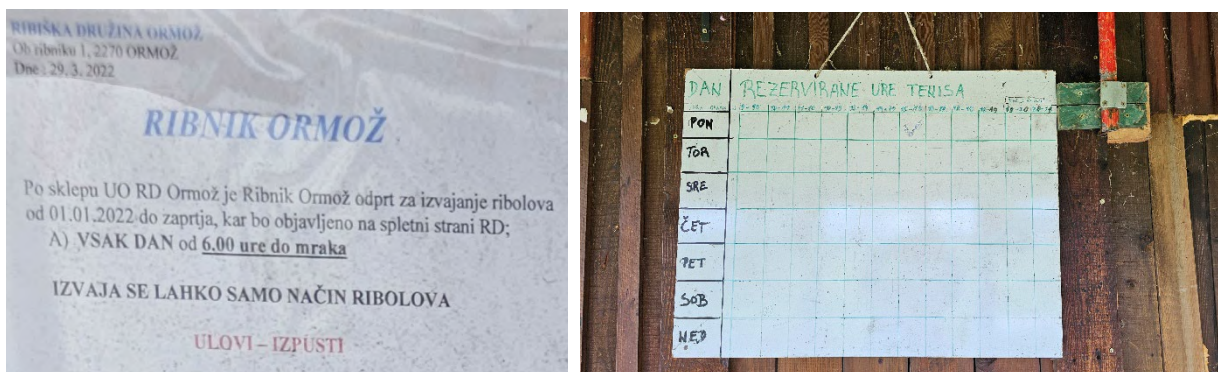
Zanimala nas je tudi **časovna dostopnost** rekreacijske infrastrukture. Več kot polovica popisane rekreacijske infrastrukture (35) je neomejeno časovno dostopna. Neomejeno so dostopni predvsem športni parki in površine/objekti na prostem, namenjeni (predvsem) rekreaciji, večina pokritih objektov, namenjenih (predvsem) rekreaciji, pa je dostopna omejeno. Dostop imajo po navadi omejene šolske dvorane in telovadnice, ki so v dopoldanskem času namenjene uporabi šol, popoldan pa klubom, ter območja in objekti, ki so namenjeni specifičnim športom in so v zasebni lasti (npr. teniško igrišče v Mestni Grabi).

Podrobnejša analiza časovne dostopnosti glede na tip rekreacijske infrastrukture je pokazala, da so večje razlike med pokritimi objekti, ki so večinoma časovno omejeno dostopni (14), površine/objekti na prostem (26) in športni parki (7) pa so dostopni neomejeno. To je povezano s primarno rabo pokritih objektov, saj gre pogosto za dvorane, ki pripadajo osnovnim šolam in gimnaziji. K celodnevni rabi površin/objektov na prostem in športnih parkov veliko pripomore upravljanje – predvsem nočna osvetljava rekreacijske infrastrukture. Zaradi omejenega dostopa do nekatere rekreacijske infrastrukture in njene prezasedenosti obstaja v občini potencial za razvoj konfliktov, kar je bilo zaznано tudi v nekaterih intervjujih in fokusnih skupinah.

Kljub veliki zasedenosti športnih dvoran in pomanjkanju terminov so intervjuvanci in udeleženci fokusnih skupin ocenili, da je časovna dostopnost dobra, saj so predvsem zunanji objekti in površine ter športni parki časovno neomejeno dostopni. Šole nimajo težav s časovno dostopnostjo športnih dvoran, saj imata npr. OŠ Ormož in gimnazija na Hardeku zakupljene termine od jutra do 15.00. Največji problem je časovna dostopnost športne dvorane na Hardeku, ki je med društvi in klubi najbolj zaželeno (je največja v občini in dobro vzdrževana), preostale manjše dvorane (predvsem dvorna na Kogu) nimajo tako zapolnjenih terminov. Težavo pomanjkanja terminov namerava občina rešiti z izgradnjo še ene športne dvorane v Ormožu.

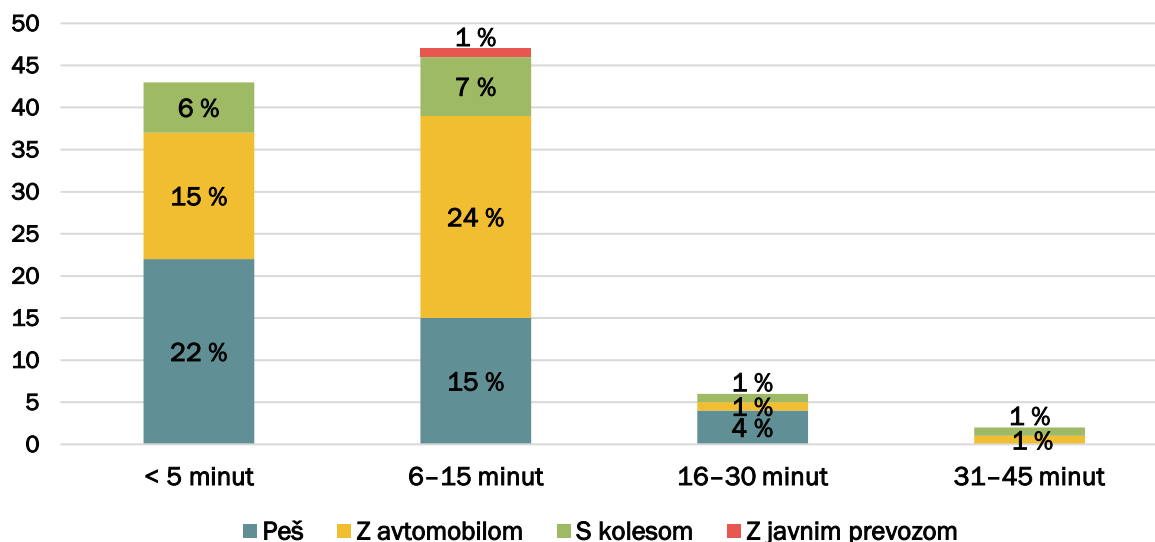
S časovno dostopnostjo pokritih objektov tako nimajo težav tisti, ki se ukvarjajo z rekreacijo v okviru šolskih aktivnosti, društev in klubov, problem pa je za tiste, ki bi se želeli rekreirati neorganizirano oziroma se želijo s športom ukvarjati rekreativno. Športna dvorana je npr. za rekreacijo na voljo po 20.00 ali celo šele po 21.30, prej vse termine zapolnijo klubi (predvsem rokometni). Tudi pokrit bazen je širši javnosti na voljo neomejeno le med vikendi, med tednom več terminov zakupijo šole za izvedbo plavalnih tečajev. Omenjeno je bilo tudi, da so termini v gimnazijskem fitnesu na voljo zgolj dijakom in rokometašem, ne pa tudi širši javnosti.

Pri rekreacijski infrastrukturi, ki je zasebna (npr. teniška igrišča v Veliki Nedelji in Ormožu), težave s prostorsko dostopnostjo niso bile omenjene, saj se člani društva o terminih dogovarjajo prek različnih kanalov, npr. Facebook skupine.

Sliki 44a in b: levo: napis pri ribniku Krap, ki pojasnjuje, kdaj je ribolov mogoč; desno: primer pregleda rezervacij teniškega igrišča (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Glede na odgovore iz ankete smo primerjali čas, ki ga prebivalci porabijo, da pridejo do rekreacijske infrastrukture, in način, kako do nje dostopajo. Tisti, ki gredo do infrastrukture peš, najpogosteje za to porabijo manj kot 15 minut (manj kot pet minut jih hodi 22 %, med šest in 15 minut pa 15 %). Tisti, ki se do rekreacijske infrastrukture zapeljejo z avtomobilom, se najpogosteje vozijo med šest in 15 minut (približno četrtnina anketirancev) ali pa celo manj kot pet minut (15 %). Tudi ti, ki do infrastrukture kolesarijo, po navadi za pot porabijo manj kot 15 minut. Le osem odstotkov jih do rekreacijske infrastrukture potuje več kot 16 minut, med temi jih polovica do infrastrukture pešači.

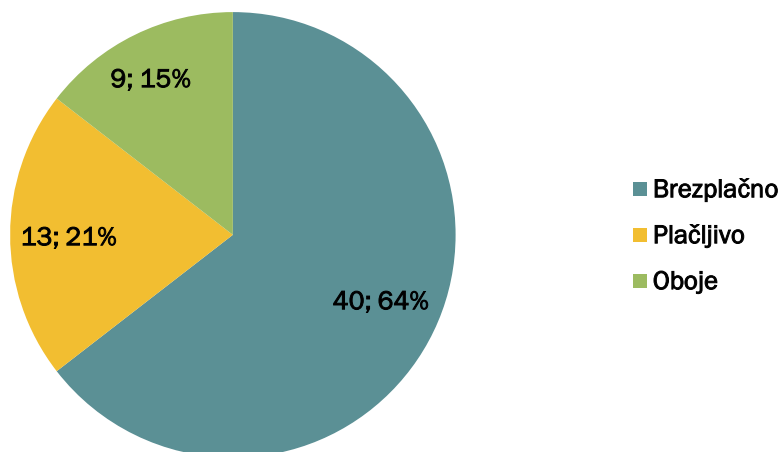

Slika 45: Primerjava med časom in načinom dostopanja do rekreacijske infrastrukture (n=72)

4.4 Finančna dostopnost

Uporaba rekreacijske infrastrukture je odvisna od **finančne dostopnosti**, zato smo pregledali, koliko infrastrukture je brezplačne in koliko plačljive. Več kot polovica rekreacijske infrastrukture v občini (40; 64 %) je brezplačna, kar kaže na razmeroma dobro finančno dostopnost. Zgolj 21 % (13) infrastrukture je plačljive, 15 % (9) pa je tako plačljive kot brezplačne. Glede na tip rekreacijske infrastrukture je največ

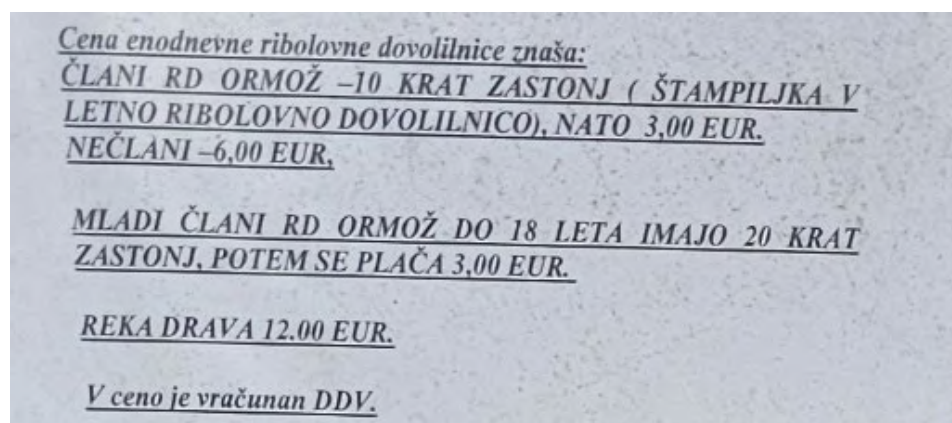
brezplačnih površin/objektov na prostem, namenjenih (predvsem) rekreaciji (29), med plačljivimi pa prevladujejo pokriti objekti, namenjeni (predvsem) rekreaciji. Cene plačljive rekreacijske infrastrukture so različne, se pa ponekod pojavljajo znižane cene glede na določene skupine uporabnike (npr. član-ne član društva; občan Ormoža, zaposlitveni status).

Slika 46: Finančna dostopnost rekreacijske infrastrukture

Povprečna ocena finančne dostopnosti je 4 (dobra), vendar pa so intervjuvanci (šole, ponudniki, občina) to dostopnost ocenili bolje kot sodelujoči na fokusnih skupinah (uporabniki rekreacijske infrastrukture). Pri finančni dostopnosti sta bila omenjena dva vidika: finančna dostopnost aktivnosti, ki jih ponujajo klubi, in finančna dostopnost športnih dvoran za najem šol in klubov.

Aktivnosti, ki jih ponujajo športni klubi, so uporabnikom na voljo brezplačno, plačljiva pa je zasebna ponudba – npr. športna šola DADA, fitnes, pilates, zumba. Nekateri uporabniki, npr. dijaki, lahko plačljivo rekreacijsko infrastrukturo uporabljajo po znižani ceni, npr. mesečna karta za fitnes stane 38 EUR za dijake, polna cena pa je 40 EUR. Kljub temu so mladi, ki hodijo v fitnes, poročali, da je takšna cena vstopnine zanje (pre)visoka. Tudi pri uporabi teniških igrišč, ki so zasebna, imajo študentje, upokojenci in mladi popust, npr. letna karta za uporabo ormoških teniških igrišč je 100 EUR, znižana karta pa je 70–80 EUR. Enako prakso imajo pri nogometnem klubu. Tudi uporaba letnega in zimskega bazena je uporabnikom cenovno dostopna, saj vstopnina znaša le 3 EUR.

Slika 47: Pojasnilo cenika ribolovnih dovolilnic, ki jih izdaja Ribiška družina Ormož (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Preglednica 5: Cene uporabe nekatere rekreacijske infrastrukture/vadb

Uporaba RIF/aktivnosti klubov	Cena	Znižana tarifa (upokoјenci, dijaki, študentje)
Letno kopališče	3 EUR	2 EUR
Zimski bazen	3 EUR	2 EUR
Aktivnosti Sokolskega društva	brezplačno	
Nogometna šola	25–35 EUR/mesec	brezplačno za člane
Teniška igrišča Ormož	15 EUR/ura	
Teniški klub - članarina	100 EUR/leto	70–80 EUR/leto
Strelsko društvo - članarina	10 EUR/leto	
Fitnes	40 EUR/mesec	38 EUR/mesec
Nogometni klub - članarina	15 EUR/leto	7,5 EUR/leto
Igrišče za odbojko na mivki pri ŽP Osluševci	2 EUR/osebo/ura	Brezplačno za člane športnega društva Stanica
Zumba	35 EUR/mesec	

Predstavniki športnih klubov so povedali, da so njihovi treningi brezplačni (npr. pri strelskem društvu Kovinar), morajo pa člani kluba plačati letno članarino (pri strelskem društvu ta znaša letno 10 EUR). Športni klubi nimajo težav pri najemu športnih dvoran ali drugih plačljivih objektov, ki jih potrebujejo za izvajanje svojih aktivnosti. Pri strelskem klubu občina krije stroške letnega najema pokritega strelišča (1.800 EUR letno). Pri nogometni šoli je mesečna vadmna med 25 in 35 EUR, šola pa ima z občino sklenjeno pogodbo o najemu nogometnih igrišč. Nekaterim klubom uporabe športnih dvoran ni treba plačevati, npr. v Veliki Nedelji, plačujejo pa uporabo športne dvorane na Hardeku in v OŠ Stanka Vraza. Cena uporabe je za klube zelo ugodna. Uporaba vaških večnamenskih igrišč je brezplačna. Gimnazija svojo dvorano nekaterim prednostim skupinam oddajo celo brezplačno ali v zameno za kakšno uslugo. Med prednostne skupine sodijo mažoretke, zdravstveni dom, bolnišnica Ormož, center starejših občanov, dvorano pa lahko najamejo tudi zaposleni in drugi krajani.

Preglednica 6: Cene najema prostorov za nekatera društva in klube

Najemnina za klube/društva	Cena (EUR)
Najem telovadnice (Sokolsko društvo)	70–80 EUR/osebo/leto
Uporaba nogometnih igrišč (nogometna šola)	1 EUR
Najem telovadnice (nogometna šola)	18 EUR/ura
Najem pokritega strelišča	1.800 EUR/mesec
Uporaba kegljišč/prosta za pikado za upokoјence	Brezplačno (Velika Nedelja)

Čeprav so upokoјenci poročali, da se jim zdi finančna dostopnost rekreacijske infrastrukture dobra (predvsem uporaba kegljišč in prostorov za pikado za treninge) so omenili težave zaradi pomanjkanja sredstev za plačevanje najemnine. S to težavo se srečuje društvo upokoјencev Ormož. Kegljšča, ki so jih lahko včasih uporabljali zastoj, bi zdaj morali plačevati, ker niso sami lastniki, a ker nimajo sredstev za to, so nehali uporabljati nekatera kegljišča, katerih izgradnjo je pred leti financirala tovarna sladkorja.

4.5 Dostopnost za ranljive skupine

Fizična dostopnost za ranljive skupine je bila med vsemi vidiki dostopnosti ocenjena najslabše – z oceno 2 (slaba). Oceno so podali udeleženci fokusnih skupin in intervjuvanci glede dostopnosti za določeno skupino

oseb s funkcionalno oviranostjo – osebe z gibalnimi oviranostmi. Večina rekreacijske infrastrukture nima posebnih prilagoditev, ki bi omogočale dostop gibalno oviranim osebam. Fizično dostopnost pogosto onemogočajo robniki, neprimerna površina (npr. trava), stopnice, neprimerne klančine ali kakšne druge ovire. Ker je bila večina objektov zgrajenih konec 20. st. ali v prvih letih 21. st., pri zasnovi ni bilo treba upoštevati standardov dostopnosti za ranljive skupine. Nekateri novejši objekti in tisti objekti, ki so jih obnovili v zadnjih letih (npr. športni park Gorišnica) pa imajo urejene dostope tudi za gibalno ovirane. Tudi v športni dvorani Hardek naj bi bilo poskrbljeno, da lahko vadijo tudi gibalno ovirane osebe. Tudi če lahko gibalno ovirane osebe pridejo do nekatere rekreacijske infrastrukture, pa ni prilagoditev, ki bi jim omogočale, da tam tudi izvajajo vadbo.

Sliki 48a in b: levo: otroško igrišče v Veliki Nedelji ni dostopno za osebe z gibalno oviranostjo (neustrezna podlaga in klančina); desno: Ormoške lagune so uradno dostopne gibalno oviranim, vendar makadamska in luknjasta cesta tega ne omogoča (foto: Pina Klara Petrović Jesenovc)

4.6 Identificirani konflikti dostopnosti

Kot glavni konflikt dostopnosti je bila navedena zasedenost športne dvorane Hardek, saj jo uporabljajo v popoldanskem času večinoma za tekmovalno vadbo (časovni konflikt) in tako na voljo ni dovolj terminov za splošno rekreacijo. V zvezi s telovadnico OŠ Stanka Vraza pa je bila omenjena uporaba smole za rokometni trening, ki je v preteklosti že povzročila poškodbe pri drugih uporabnikih – otrocih (konflikt med uporabniki).

Sicer so intervjuvanci povedali, da načeloma konfliktov ni – poročali so o različnih primerih, ko se uporabniki sami dogovorijo za dostopnost do posameznih objektov (nogometni klub, teniški klub). Občina je poročala, da v preteklosti ni bilo prostorskih in družbenih konfliktov pri umeščanju in upravljanju rekreacijske infrastrukture, saj so bila zemljišča občinska. O konfliktu pri gradnji zunanje infrastrukture so sicer poročali v zvezi z gradnjo državne kolesarske poti od Ptuja do Ormoža, saj se kmetje niso v celoti strinjali s potekom trase.

5 Upravljanje in prostorsko načrtovanje rekreacijske infrastrukture

Z aktivnostjo prostorskega načrtovanja tako strateško načrtujemo kot tudi konkretnije umeščamo rekreacijsko infrastrukturo v prostor. Na lokalni ravni občine z občinskim prostorskim načrtom opredelijo glavne usmeritve in hkrati tudi opredelijo ustrezno namensko rabo na območjih ki jih želijo razvijati rekreacijski namen. Poleg OPN-jev imajo občine lahko še druge strateške dokumente, npr. (trajnostno) strategijo razvoja, celostno prometno strategijo, strategijo razvoja turizma ali drugo strategijo, ki lahko prav tako posega na področje rekreacije. Kako uspešno se določila strategij prenašajo v prostor, je odvisno od upravljaljskega modela – institucije, vpetih vanj, finančnih in človeških virov ter znanja, ki je na voljo v ta namen. Ključna deležnika na področju upravljanja infrastrukture sta največkrat občina in javni zavod, pristojen za šport, ki skrbita tako za (so)financiranje ponudbe in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture.

5.1 Rekreacijska infrastruktura v strateških dokumentih

Na občinski ravni ima občina več dokumentov, ki se navezujejo na rekreacijsko infrastrukturo: Občinski prostorski načrt (OPN) Občine Ormož (Občina Ormož, 2013), Celostno prometno strategijo Občine Ormož (Občina Ormož, 2018a) in letne programe športa. OPN poleg grajene rekreacijske infrastrukture omenja še rekreacijski potencial gozda, reke Drave in vinogradniških gor, večkrat pa rekreacijo omenja v povezavi s turizmom. Cilji oziroma usmeritve, ki se navezujejo na rekreacijo, so navedeni v različnih poglavjih OPN-ja (v poglavjih Analiza stanja, teženj in možnosti prostorskega razvoja občine; Razvojne potrebe v občini ter razvojne potrebe regije in države; Zasnova gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena; Usmeritve za razvoj v krajini). Na rekreacijo se nanašajo tudi koncepti prostorskega razvoja mesta Ormož, lokalnih središč in ostalih strnjenih naselij, vendar pa nobeden od ciljev prostorskega razvoja Občine Ormož neposredno ne omenja rekreacije. Usmeritve s področja rekreacije, omenjene v OPN, so:

- Rekreacijske dejavnosti se umešča na lokacije ob vpadnicah, ki so že komunalno opremljene
- Nadaljnje povezovanje omrežja kolesarskih poti in turističnih rekreacijskih poti z evropskimi omrežji
- Izkoriščanje rekreacijskega potenciala Drave
- Razvoj rekreacijskih območij v vinogradniških območjih Slovenskih gor
- Dodatne rekreacijske poti ob obrežju reke Drave in v vinogradniških območjih
- Opuščene gramoznice, ribnike in vodotoke se lahko uporablja za turistično-rekreacijske namene
- Gramoznico Jurkovec se po končani eksploataciji spremeni v rekreacijsko območje, namenjeno predvsem ribištvu in opazovanju narave
- Ureditev rekreacijskega centra na delu območja glinokopa Hardeška šuma

Vsa glavna naselja že imajo območja, namenjena rekreaciji, bodisi športne parke bodisi športna igrišča (Občina Ormož, 2013). Prometna strategija omenja predvsem pomen nadaljnega urejanja kolesarskih in peš povezav (npr. Dravska kolesarska pot). V občini prevladuje gričevnat relief, ki je primeren za hojo in

kolesarjenje, a trenutna kolesarska mreža ni povezana v celoto, večina poti pa je speljanih po lokalnih prometnicah (Občina Ormož, 2018a).

V letnih programih športa so določena področja športa in rekreacije, za katera občina namenja denar iz proračuna. Definirali so osem področij: 1) pristočasna športna vzgoja otrok in mladine, 2) športna vzgoja otrok in mladine s posebnimi potrebami, 3) kakovostni in vrhunski šport, 4) šport invalidov, 5) športna rekreacija, 6) šport starejših, 7) organiziranost v športu in 8) športne prireditve in promocija športa. Športne objekte lahko sofinancirajo tudi lokalne skupnosti iz svojih sredstev.

Občinski prostorski načrt Občine Ormož

OPN povzema trenutno stanje na področju namembnosti površin in usmeritve, ki se nanašajo na prihodnji prostorski razvoj. Omenjena je konfliktnost med namembnostjo lokacij ob vpadnicah, ki so v celoti komunalno opremljene in rezervirane za družbene, storitvene in rekreacijske dejavnosti, a jih v realnosti prevzemajo investitorji za gradnjo trgovskih centrov. Kot rekreacijsko pomembna in relevantna so omenjena različna območja, kot so gozdovi, vinorodne gorice in vode, še posebej Dravski hidrografski sistem, ki zagotavlja oskrbo z vodo ter gospodarsko in rekreacijsko rabo. V Občini Ormož plovbo omogoča **le reka Drava**, vendar se zaradi lege v regijskem parku plovba v turistične namene izvaja občasno v zasebni organizaciji, zato bi bilo v prihodnje potrebno za plovbo (za gospodarske, turistične in športno-rekreativne namene) v posebnem občinskem aktu določiti **plovni režim**, upoštevajoč veljavno zakonodajo za plovbo po celinskih vodah.

V Občini Ormož so **že definirane kolesarske poti**, ki potekajo v glavnem po državnih in lokalnih cestah ter povezujejo predvsem turistične destinacije v vinorodnih območjih. Država vzpodbuja nadaljnje povezovanje omrežja kolesarskih poti in turističnih rekreacijskih poti z evropskimi omrežji. Načrtuje se izgradnja kolesarskih poti po mestu in do bližnjih naselij ob obstoječih cestah in ob zelenem sistemu mesta ter po manj prometnih lokalnih cestah v nižinskem delu občine. Kot turistične, rekreacijske in pešpoti so v Občini Ormož omenjene Ormoška planinska pot in turistična kolesarska pot, **načrtovane so dodatne rekreacijske poti ob obrežju reke Drave in v vinogradniških območjih**. Pomembna turistična razvojna območja so:

- območje predlaganega regijskega parka **Drava z opuščeno gramoznico Jurkovec**, ki naj bi bila po zaključku rabe spremenjena v rekreacijski center;
- vinogradniško območje **Slovenskih goric** za razvoj dopolnilnih kmetijskih dejavnosti, nastanitvenih kapacitet in rekreacijskih območij.

V spodnjem delu že izkoriščenega območja **glinokopa na Hardeku** je načrtovan center za zbiranje in predelavo sekundarnih surovin, v delu območja pa rekreacijski center.

Rekreacijska infrastruktura pa je prisotna tudi v konceptih prostorskega razvoja posameznih naselij, še posebej v usmeritvah, ki se navezujejo na zeleni sistem:

Ormož: Mesto Ormož ima pomembno vlogo, saj je v državnem planu opredeljeno kot središče regionalnega pomena, kjer so razmeščene površine za dejavnosti družbene infrastrukture, oskrbnih, storitvenih, upravnih in drugih dejavnosti, površine za rekreacijo in šport ter proizvodne površine. Rekreacija je v mestu načrtovana ob novem stadionu. Načrtovani zeleni sistem vključuje nove zelene površine, ki dopolnjujejo povezavo grajenih struktur (novi zeleni pas ob obvoznici, drevoredna zasaditev ob obstoječih in načrtovanih cestah, pravokotni dostopi do obrežja Drave) ter nudijo možnost za ureditev atraktivnih rekreativnih prostorov (počivališča, otroška igrišča, zunanji razstavniki prostori), opremljenih z enotno urbano opremo.

Ivanjkovci: Južno od železniške postaje je že urejena rekreacijska cona (igrišče za roket in tenis). V koncept zelenega sistema se vključi predvsem obrežje Ivanjkovskega potoka, ki je sicer izven poselitvenega območja, je pa na njegovem robu. Rekreacijsko cono se poveže z osrednjim delom naselja

ob šoli z drevoredom ob cesti, ohrani se zeleni rob na zahodni strani naselja. Ozeleni se okolica objekta ob regionalni cesti (pošta).

Kog: Obstoječe javne in zelene površine so koncentrirane v centralnem delu – tu je pokopališče, športno igrišče ter zelenice ob cerkvi in šoli. Dodatnih zelenih površin se ne načrtuje.

Miklavž pri Ormožu: Rekreativno cono se poveže v zeleni sistem z osrednjim delom naselja ob šoli z drevoredom ob potoku, ohrani se zeleni rob na vseh straneh naselja, predvsem na zahodni strani, kjer meji na kmetijska zemljišča. Uredi se zelenico ob kulturnem domu.

Podgorci: V koncept zelenega sistema se vključi vse obstoječe zelene površine: igrišče ob šoli, pokopališče in zelenica ob cerkvi, ki se uredi v parkovno površino. Uredi se obrežje Bresniškega potoka, ki je sicer izven poselitvenega območja, je pa na njegovem robu. Igrišča ob šoli se poveže z osrednjim delom naselja z drevoredom ob cesti. Ohrani se zeleni rob naselja.

Velika Nedelja: V zeleni sistem naselja se poveže vse obstoječe zelene površine, to je grajski hrib, rekreativno cono (igrišča ob vaškem domu) in zeleni rob naselja.

Cvetkovci in Trgovišče: V zeleni sistem naselja se poveže vse obstoječe zelene površine, to je travnato igrišče, obrežje Bresniškega oziroma Sejanskega potoka in zeleni rob naselja.

Celostna prometna strategija Občine Ormož

Celostna prometna strategija Občine Ormož predvideva pet ključnih področij ukrepanja za doseg zastavljene vizije. Ukrepanje je predvideno na področju celostnega načrtovanja mobilnosti, celovite promocije hoje, izkoriščanja potencialov kolesarjenja, privlačnega javnega potniškega prometa in racionalnega motoriziranega prometa. Strateški cilji so:

- Zagotoviti visoko raven prometne varnosti
- Izboljšati subjektivno (občuteno) varnost
- Zagotoviti mobilnost ranljivih skupin prebivalcev, še posebej invalidov, starejših in otrok.
- Uravnovežiti potovalne navade prebivalcev v občini do leta 2023 s povečanjem deleža okolju prijaznih načinov potovanj
- Izboljšati dostopnost vseh krajevnih skupnosti in naselij za kolesarski promet in okolju prijazen avtomobilski promet
- Dvigniti privlačnost prometnih površin za ljudi v mestnem in krajevnih središčih

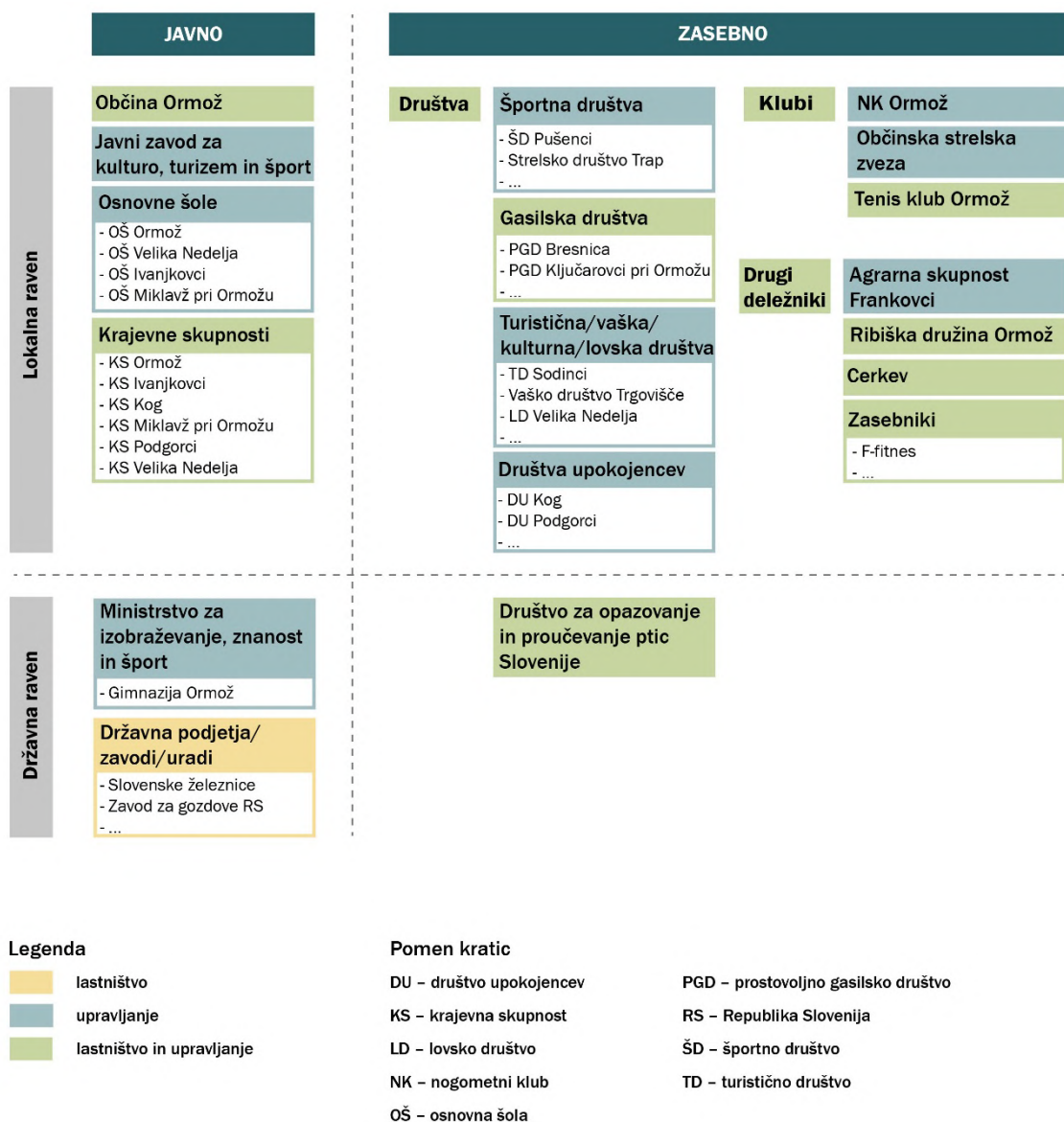
Za področje rekreativne infrastrukture sta pomembna zlasti cilja celovita promocija hoje in potencialov kolesarjenja. Hoja naj bi se promovirala s pomočjo vzdrževanja infrastrukture za pešce v dobrem stanju in vzpostavitev povezane in enovite mreže pešpoti, pri čemer je potrebno v urbanih naseljih ustvarjati atraktivne prostore za pešce, namenjene srečevanju in druženju. V strategiji je ocenjeno, da je relief občine za kolesarjenje večinoma ugoden in da je v občini že kar nekaj površin, namenjenih kolesarjem, niso pa te povezane v enotno kolesarsko mrežo. Manjkajo ustrezne kolesarske povezave z zaledjem, predvsem z oddaljenimi naselji. Obstoječe kolesarsko omrežje je pogosto preveč podrejeno cestni infrastrukturi in pretočnosti motornega prometa ter pogosto slabo tehnično izvedeno. Vizija in ukrepi za obe področji so zapisani v preglednici 7).

Preglednica 7: Vizija in ukrepi na področju hoje in kolesarjenja, ki se nanašajo na rekreacijo. (Vir: Občina Ormož, 2018a)

	Hoja	Kolesarjenje
Vizija	_ Ustvarjeni pogoji za udobno in varno pešačenje (pločniki, pešpoti in javna razsvetljava) => posledično naraste delež hoje pri kratkih potovanjih. _ Poudarek pri načrtovanju bo posvečen gibalno in senzorno oviranim ter starejšim prebivalcem. _ Ureditev rekreativnih turističnih pešpoti. _ Hoja promovirana kot aktivna mobilnost in dejavnik izboljšanja zdravja ter kot pomemben način potovanja.	_ Ormož občina z dobro kolesarsko infrastrukturo in kulturo, kjer bo kolesarjenje enakovreden in varen prevozni način za vsakodnevne opravke, uveljavljena oblika rekreacije ter pomemben dejavnik za izletnike in turiste. _ Vzpostavljeno bo razvito in dobro vzdrževano omrežje kolesarskih povezav. _ Z nadgradnjo in izboljšanjem daljinskih kolesarskih povezav se privabi obiskovalce. _ Zanimive lokacije bodo opremljene z opremo za varno parkiranje koles. _ Občani bodo na kolesu varnejši in bolj zdravi.
Ukrepi	_ Postopno urejanje omrežja pešpoti, vključno z nadgradnjo šolskih poti _ Izboljšanje dostopnosti ranljivih skupin _ Promocijske in izobraževalne aktivnosti na področju hoje _ Postopno izboljšanje povezav do Železniške postaje Ormož	_ Nadaljevanje postopne vzpostavitve in uveljavitve Dravske kolesarske poti _ Vzpostavljane izletniških in turističnih poti, primernih tudi/predvsem za kolesarje _ Nadaljevanje postopne vzpostavitve sklenjene kolesarske mreže v in zunaj mesta Ormoža _ Ureditev in izboljšave obstoječe infrastrukture in/ali opreme ter namestitve dodatne _ Postavitve parkirnih stoja in kolesarnic _ Izboljšanje prometne varnosti kolesarjev s poudarkom na varnih kolesarskih poteh v okolici šol _ Mehki ukrepi na področju ozaveščanja, promocije in izobraževanja za kolesarjenje

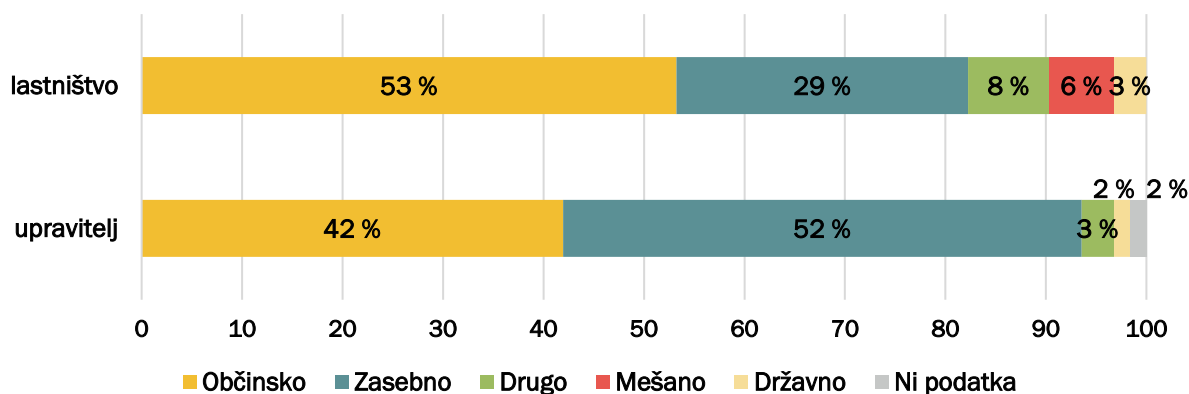
5.2 Lastništvo, upravljanje in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture

V Občini Ormož sta lastništvo in upravljanje rekreacijske infrastrukture največkrat bodisi javno bodisi zasebno, vzdrževanje pa je po navadi pristojnost upravljavca. Med najpomembnejšimi javnimi deležniki področja lastništva in upravljanja je Občina Ormož. Občina je pogosto lastnica javne infrastrukture, upravljanje pa je lahko pristojnost različnih občinskih organov, npr. krajevne skupnosti, osnovne šole ali Javnega zavoda za turizem, kulturo in šport. V več primerih, v katerih je lastništvo občinsko, pa je lahko upravljanje zasebno. Med zasebnimi upravljavci in lastniki so lahko različna društva (športna, gasilska, vaška, kulturna, posvetna, turistična in društva upokojencev), lovske in ribiške družine, agrarna skupnost, zasebniki ponudniki in Cerkev. V posameznih primerih je upravljanje lahko tudi državno, in sicer v pristojnosti Ministrstva za izobraževanje in znanost in šport v primeru, v katerem je upravljalec gimnazija. V nekaj primerih je lahko lastništvo tudi mešano, npr. občinsko in zasebno. Ker lastniška razmerja niso še povsem urejena, je nekaj rekreacijske infrastrukture evidentirane kot družbena lastnina.

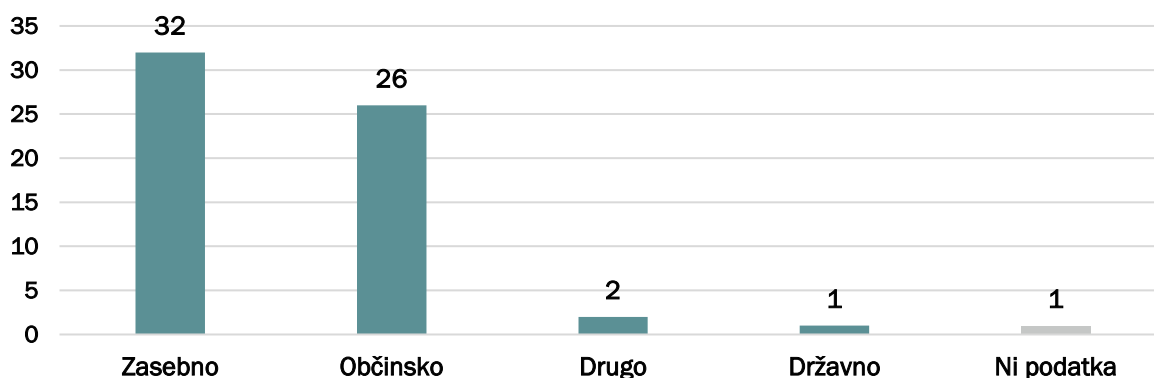
Slika 49: Glavni deležniki na področju lastništva, upravljanja in vzdrževanja rekreacijske infrastrukture

Kar 33 enot rekreacijske infrastrukture (53 %) je v lasti Občine Ormož, 18 v zasebni lasti (29 %), preostala pa v državni, mešani (npr. več lastnikov) ali drugi lasti. Na drugi strani ima največ območij in objektov rekreacijske infrastrukture zasebnega upravljalca (39; 51 %), 31 občinskega (40 %), preostala infrastruktura pa ima, tako kot pri lastništvu, državno, mešano (javno-zasebno) ali drugega upravitelja (slika 48). V Občini Ormož se je pokazalo, da so lastniki rekreacijske infrastrukture najpogostejše tudi njeni upravljalci. Izjema je občinska rekreacijska infrastruktura katero načeloma upravljajo posamezne krajevne skupnosti in osnovne šole, ki so prav tako občinski organi, ali pa občinski zavod in različna društva (npr. Javni zavod za turizem, kulturo in šport, DU Kog).

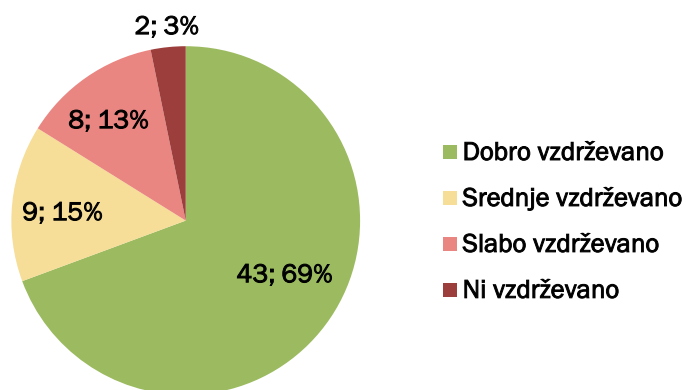
Slika 50: Lastniška in upravljavska struktura rekreacijske infrastrukture v Občini Ormož

Največ rekreacijske infrastrukture ima zasebnega upravljalca (32), na drugem pa mestu pa je občinsko upravljanje (26). Glavni upravitelj je Javni zavod za turizem, kulturo in šport, ki skrbi za upravljanje in uporabo večjega števila rekreacijskih objektov. Omembe vredno je, da dejanska občina kot upravljelec nastopa zgolj pri štirih enotah rekreacijske infrastrukture, drugod z njo upravljajo drugi občinski organi, kot so krajevne skupnosti, osnovne šole ali Javni zavod za turizem, kulturo in šport, katerega ustanoviteljica je Občina Ormož. Med zasebniki upravljalci so najpogostejša različna društva, kot so prostovoljna gasilska društva, športna društva, društva upokojencev, lovske družine idr.

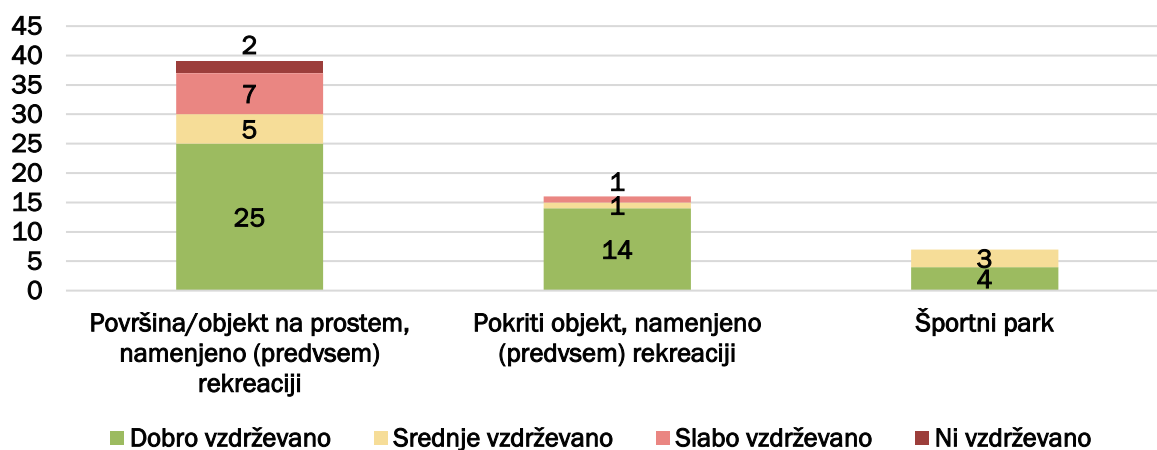

Slika 51: Upravljavska struktura rekreacijske infrastrukture

Skoraj 70 % rekreacijske infrastrukture v občini (43) je dobro vzdrževane, kar kaže na splošno dobro stanje in smotrno upravljanje območij in objektov. Osem enot rekreacijske infrastrukture je v slabem stanju, dve pa nista vzdrževani, kar je najpogostejše povezano z dvema razlogoma: 1) neurejena lastniška in/ali upravljavska razmerja, ki se kaže predvsem pri nekaterih vaških igriščih; 2) opustitev rekreacijske dejavnosti, saj je območje v planskih dokumentih že opredeljeno za novo dejavnost (npr. gradnjo stanovanj).

Slika 52: Vzdrževanost popisane rekreacijske infrastrukture

Slika 53: Vzdrževanost rekreacijske infrastrukture glede na grobo tipologijo

Sliki 54a in b: Primera slabo vzdrževane rekreacijske infrastrukture: levo: večnamensko igrišče v Strmcu pri Ormožu; desno: nogometno igrišče pri PGD Žerovinci (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

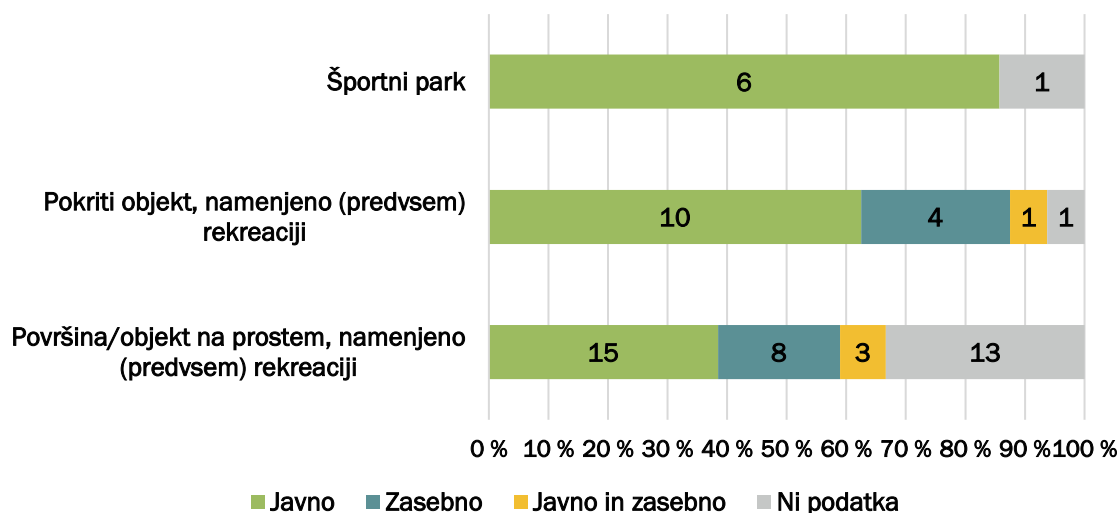

Slike 55a–d: Slabo vzdrževana rekreacijska infrastruktura: 55a: strelišče Vinski vrh (foto: Lea Rebernik); 55b: travnato nogometno igrišče in otroško igrišče v Sodincih (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec); 55c in d: večnamensko igrišče pri OŠ Velika Nedelja in strelišče na glinaste golobe Trap (foto: Naja Marot)

5.3 Finančni okvir

Kot je pokazal popis infrastrukture, je bila gradnja rekreacijske infrastrukture najpogosteje financirana iz javnih sredstev (50 %). Med javnimi financerji je bila najpogostejša občina, ki je financirala kar 15 enot rekreacijske infrastrukture (ostale so bile financirane s strani države ali iz EU sredstev). V preteklosti EU financiranje ni imelo takšnega pomena, danes pa je bilo omenjeno kot ključno pri gradnji nove rekreacijske infrastrukture, npr. novo športno dvorano v Ormožu nameravajo zgraditi s pomočjo EU sredstev. Kljub temu pa so bila občinska sredstva navedena kot najpomembnejša pri gradnji obstoječe infrastrukture in zagotavljanju financiranja za vzdrževanje.

Starejšo rekreacijsko infrastrukturo je pogosto financirala nekdanja Tovarne sladkorja Ormož ali pa je bila infrastruktura zgrajena s samopriskom. Novejša rekreacijska infrastruktura, predvsem tista v vaških središčih, je pogosto financirana s strani prostovoljskih gasilskih društev ali kar vaščanov samih.

Slika 56: Struktura financiranja gradnje rekreacijske infrastrukture

Sliki 57a in b: levo: širitev športne dvorane v Ivanjke; desno: začetek gradnje atletske steze v Podgorcih (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

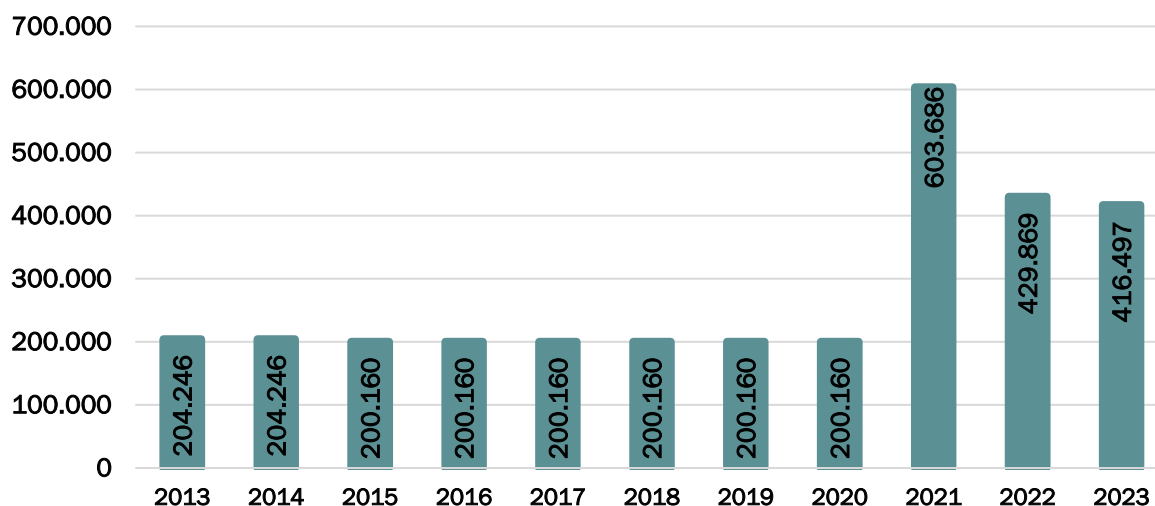
Letni program športa Občine Ormož (v nadaljevanju: LPŠ) opredeljuje področja športa, ki se v sofinancirajo iz občinskega proračuna. Izvajalcem letnega programa športa se na podlagi Odloka o postopku in merilih za sofinanciranje letnega programa športa v Občini Ormož sofinancira naslednje programe športa:

Preglednica 8: Področja, opredeljena v LPŠ

1.	Prostočasna športna vzgoja otrok in mladine
	- Promocijski športni programi (Mali sonček, Ciciban planinec, Zlati sonček, Krpan, Mladi planinec, Naučimo se plavati) - Šolska športna tekmovanja - Celoletni športni programi prostočasne športne vzgoje otrok in mladine
2.	Športna vzgoja otrok in mladine s posebnimi potrebami
	- Celoletni športni programi športne vzgoje otrok in mladine s posebnimi potrebami - Športne prireditve za otroke in mladino s posebnimi potrebami
3.	Kakovostni in vrhunski šport
	- Športna vzgoja otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport, - Kakovostni šport,

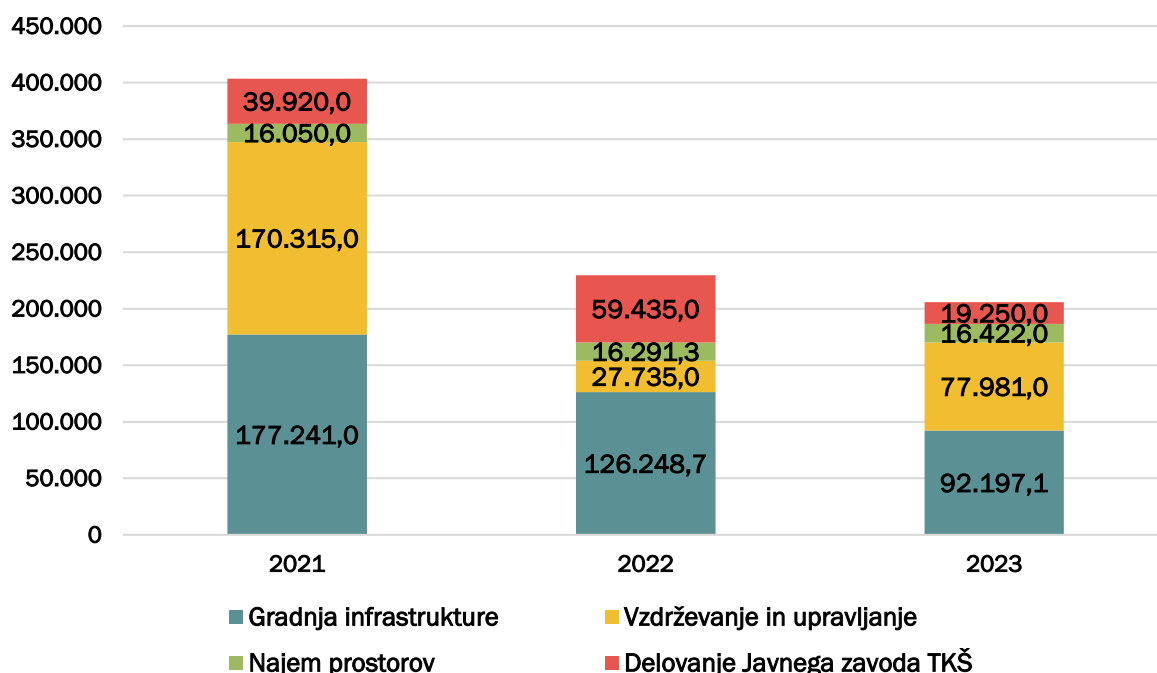
	- Vrhunski šport
4.	Šport invalidov
	- Pilotski programi povezovanja športnih in invalidskih ter dobrodelnih društev in zvez
5.	Športna rekreacija
	- Športna rekreacija: celoletni programi
	- Specifične športne panoge
6.	Šport starejših
	- Celoletni programi skupinske gibalne vadbe starejših
7.	Organiziranost v športu
	- Delovanje športnih društev na lokalni ravni
	- Delovanje občinskih športnih zvez
8.	Športne prireditve in promocija športa
	- Druge športne prireditve

S sredstvi lokalne skupnosti se lahko sofinancira športne objekte v sklopu programov: **kakovostni in vrhunski šport, šport invalidov, športna rekreacija in šport starejših**. Vrednost letnega programa za šport je od leta 2013 do 2020 znašala 200.160 €, nato pa se je leta 2021 izrazito povečala na 603.686 €. V zadnjih treh letih se je vrednost letnega programa za šport zvišala za več kot polovico.

Slika 58: Vrednost celotnega letnega programa za šport v Občini Ormož

V letu 2021 so namenili dodatna sredstva za izgradnjo prizidka k športni dvorani Ormož, športno igrišče Miklavž pri Ormožu, posodobitev atletske steze v Ormožu, vzdrževanje Notranjega bazena Ormož, vzdrževalna dela na zunanjih športnih objektih, najem strelišča v Centru Holermuos Ormož, vzdrževanje športnih igrišč ter objektov v Ivanjkovcih, Kogu, Miklavžu pri Ormožu, Podgorci, Veliki Nedelji in na Runču. Poleg občinskih sredstev občina pridobiva sredstva za (nad)gradnjo infrastrukture tudi s strani Fundacije za šport, torej iz državnega proračuna. Iz slike 51 je razvidno, da gre polovica sredstev običajno za gradnjo infrastrukture, druga polovica pa se razdeli med vzdrževanjem, najemom strelišča in pa delovanjem javnega zavoda za šport.

Slika 59: Namembnost porabe sredstev (v EUR) za investicije v rekreacijsko infrastrukturo glede na podrobnejše podatke na letni osnovi. V primeru, da je podana skupna vsota za gradnjo in vzdrževanje, se odšteje vrednost vzdrževanja glede na druga leta.

Intervjuvanci so na več mestih poudarili, da občina finančno dobro podpira rekreacijsko infrastrukturo in da finance niso problem, če se prijaviš na razpis. Predstavnik občine je komentiral, da je na voljo premalo sredstev za vse, kar bi želeli urediti. Razpis za športna društva je pripravljen tako, da morajo sredstva razpisa nameniti urejanju športnih objektov in o tem potem tudi poročati.

Izvedene investicije v rekreacijske infrastrukture

V letih 2021–2023 je Občina Ormož izvedla investicije tako v gradnjo nove rekreacijske infrastrukture kot tudi v vzdrževanje in nadgradnjo obstoječe (Priloga 2). Največ investicij je bilo izvedenih v krajevni skupnosti Ormož oz. v mestu Ormož, vendar pa vsako leto občina namenja sredstva vsem krajevnim skupnostim. Največ različnih investicij v gradnjo rekreacijske infrastrukture je bilo namenjenih leta 2022, ko so v Ormožu v športnem parku Mestna Graba uredili balinišče, kegljišča in street fitness, v grajskem parku pa zunanji fitness. V Ivanjkovcih so začeli s širitvijo telovadnice, v Miklavžu pa so v športnem parku uredili sanitarije. Vsako leto občina namenja sredstva za stalno vzdrževanje rekreacijske infrastrukture v vseh krajevnih skupnostih, sredstva za vzdrževanje se po navadi porabijo za plačilo vode, elektrike in košnje. Vsako leto občino posebej financira strelsko dejavnost in najem pokritega strelišča.

Preglednica 9: Pregled investicij v rekreacijsko infrastrukturo v letu 2021

	Krajevna skupnost	Gradnja RIF	Vzdrževanje	Drugo	Vrednost (EUR)
2021	Ormož	_ Prizidek športne dvorane Ormož	_ Posodobitev atletske steze _ Vzdrževanje zimskega bazena _ Vzdrževanje zunanjih športnih objektov	_ Najem pokritega strelišča in podpora strelskih aktivnosti _ Financiranje JZ TKŠ	325.324,00

	Ivanjkovci		_ Vzdrževanje športnega parka in igrišča na Runču		4.390,00
	Kog		_ Vzdrževanje športnega igrišča		474,00
	Podgorci		_ Vzdrževanje športnih objektov		490,00
	Velika Nedelja		Vzdrževanje športnih objektov		1.350,00
	Miklavž	_ ŠP Miklavž: objekt sanitarij (neizvedeno)	_ Vzdrževanje športnih objektov		71.498,00

Preglednica 10: Pregled investicij v rekreacijsko infrastrukturo v letu 2022

	Krajevna skupnost	Gradnja RIF	Vzdrževanje	Drugo	Vrednost (EUR)
2022	Ormož	_ Balinišče in kegljišče v Mestni Grabi _ Street fitness v Mestni Grabi _ Zunanji fitness v grajskem parku	_ Vzdrževanje zunanjih športnih objektov	_ Najem pokritega strelišča in podpora strelskih aktivnosti _ Financiranje JZ TKŠ	133.114,56
	Ivanjkovci	_ Širitev telovadnice (plačilo dokumentacije)	_ Vzdrževanje športnega parka in igrišča na Runču		25.217,00
	Kog		_ Vzdrževanje športnega igrišča		474,00
	Podgorci		_ Vzdrževanje športnih objektov		490,00
	Velika Nedelja		_ Vzdrževanje športnih objektov		1.350,00
	Miklavž	_ ŠP Miklavž: objekt sanitarij	_ Vzdrževanje športnih objektov		69.064,43

Preglednica 11: Pregled investicij v rekreacijsko infrastrukturo v letu 2023

	Krajevna skupnost	Gradnja RIF	Vzdrževanje	Drugo	Vrednost (EUR)
2023	Ormož	_ Gradnja športno-izobraževalnega centra		_ Najem pokritega strelišča in podpora strelskih aktivnosti _ Financiranje JZ TKŠ	143.422,00
	Ivanjkovci		_ Vzdrževanje športnega parka in igrišča na Runču		35.928,00
	Kog		_ Vzdrževanje športnega igrišča		474,00
	Podgorci		_ Vzdrževanje športnih objektov		490,00
	Velika Nedelja	_ Fitness na prostem v športnem parku, nova igrala	_ Vzdrževanje športnih objektov		25.536,12
	Miklavž		_ Vzdrževanje športnih objektov		3.418,00

5.4 Potrebe in načrti prihodnjega razvoja rekreacijske infrastrukture

V intervjujih in fokusnih skupinah smo lahko identificirali naslednje potrebe oziroma projekte gradnje RIF:

- nova pokrita športna dvorana v Ormožu (že pripravljen načrt),
- ureditev zunanjega igrišča ob Gimnaziji in OŠ Ormož (problematika parcele in lokacije),
- ureditev pokritih kegljišč in strelišč po vaseh, kar bi omogočilo vadbo v slabših vremenskih razmerah,
- razširitev teniških igrišč – sedanja lokacija ne omogoča širitve, pokrita igrišča se sedaj koristi čez mejo na Hrvaškem,
- ureditev ribnika v Veliki Nedelji kot zunanje učilnice (tudi igrala),
- ureditev kakšne nove tematske infrastrukture, npr. rolkarskega poligona,
- gradnja kolesarke poti Ormož-Velika Nedelja, prav tako povezava Trgovišče-Cvetkovci,
- ureditev kolesarskih stez v predelu goric, ki so ločene od prometa,
- klasična zunanja igrišča za mali nogomet/rokomet v vzhodnem delu mesta,
- še ena strelska dvorana za malokalibrsko streljanje,
- širitev dvorane v Ivanjkojih,
- izgradnja atletske steze v Podgorcih.

Sicer je več intervjuvancev posebej poudarilo, da ima občina posluh za rekreacijsko infrastrukturo in da jo načrtno ureja in skrbi zanjo. Predstavnik KS Miklavž je omenil, da so z rekreacijsko infrastrukturo izjemno zadovoljni in da je njihov športni park že zapolnjen z dejavnostmi. Predstavnik KS Velika Nedelja je prav tako pohvalil prizadevnost občine pri urejanju rekreacijske infrastrukture in poudaril, da je že v teku gradnja atletske steze v Podgorcih. Za območje nogometnega parka v Ormožu je bilo omenjeno, da je širitev še možna, ni pa trenutno načrtovana.

6 Usmeritve za prostorsko načrtovanje in upravljanje rekreacijske infrastrukture

Na podlagi izvedene analize lahko ovrednotimo obstoječe stanje na področju prostorskega načrtovanja in upravljanja rekreacijske infrastrukture. Pri tem najprej izpostavimo prednosti, torej tisto, kar občina in drugi deležniki že počno dobro, in slabosti, torej tisto, kar je smiselno v prihodnosti nasloviti in/ali odpraviti. Zapisane usmeritve lahko služijo tako pri prenovi obstoječih strateških in izvedbenih dokumentov, kot tudi pri izvajanju aktivnosti in oblikovanju ponudbe na področju rekreacijske infrastrukture.

6.1 Ovrednotenje obstoječega stanja

Prednosti

Različni deležniki so na področju upravljanja rekreacijske infrastrukture pohvalili več vidikov:

Splošno zadovoljstvo s stanjem na področju rekreacijske infrastrukture: tako anketiranci kot tudi intervjuvani deležniki so izrazili zadovoljstvo s stanjem, npr. v anketi je samo 13 % anketirancev stanje ocenilo kot slabo.

V povprečju dobra vzdrževanost objektov: terenski ogled je pokazal, da je vzdrževanost objektov v povprečju dobra, vzdrževanje pa se izvaja sistematično in je v večji meri financirano s strani občine.

Na voljo je cenovno ugodna ponudba: prebivalci Občine Ormož imajo na voljo cenovno ugodno rekreacijsko ponudbo, saj so tako programi kot tudi dostop do infrastrukture na voljo po nižjih cenah; kot drag je bil izpostavljen samo fitnes v primeru mladih.

Smiselno umeščene in zaključene vsebine, namenjene rekreaciji: rekreacijska infrastruktura se postopno dopolnjuje in nadgrajuje in tako danes tvori smiselno zaključene celote, npr. športni park Miklavž pri Ormožu.

Decentralizacija opremljenosti: prostorska analiza je pokazala, da je infrastruktura ustrezno prostorsko razpršena po občini in da ima večina prebivalcev dobro prostorsko dostopnost do osnovnih objektov rekreacijske infrastrukture, kot so večnamenska igrišča.

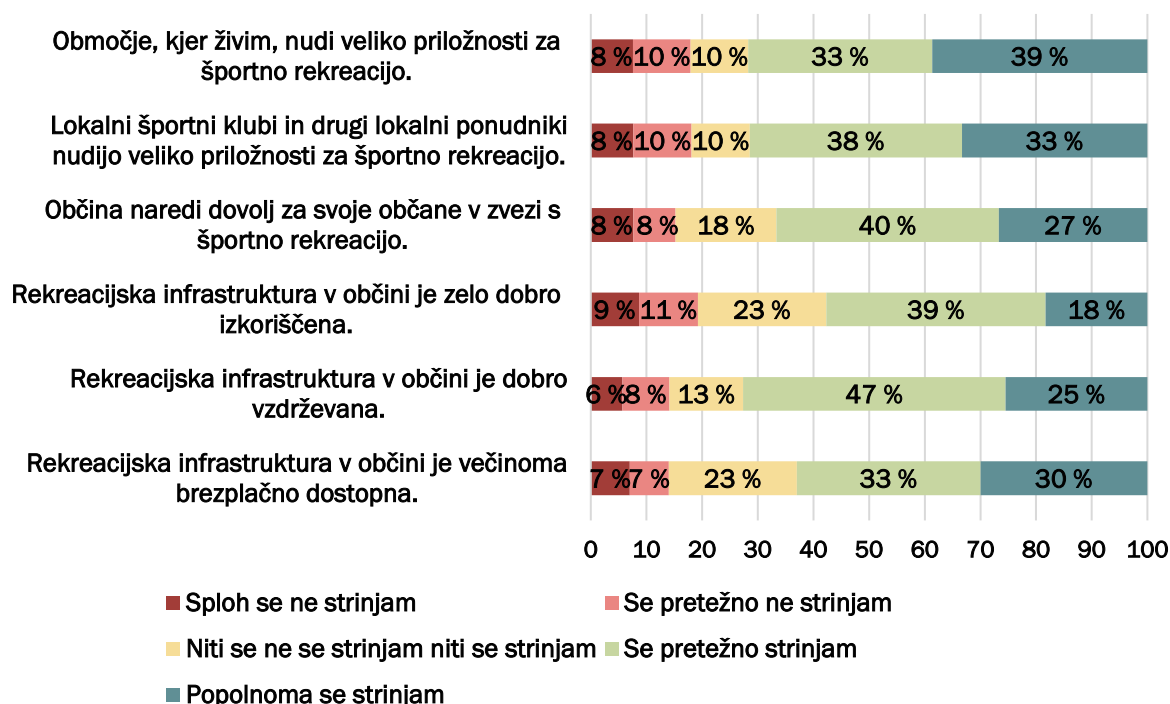
Načrti nadaljnjega razvoja rekreacijske infrastrukture: občina sicer nima strategije športa ali kakšnega podobnega strateškega dokumenta, a ima na področju rekreacije določene cilje in usmeritve, ki se jih trudi uresničiti. Vnaprej ima pripravljene projekte za izgradnjo nove infrastrukture, nato pa za njihovo realizacijo poskuša pridobiti sredstva.

Odzivnost občine na potrebe prebivalcev: iz pogovorov z deležniki in KS lahko sklenemo, da je občina odziva na potrebe prebivalcev in poskuša ustreči njihovim željam in potrebam po rekreaciji.

Stabilnost občinskega financiranja: občina iz letnih programov športa financira različne rekreacijske aktivnosti, ponudnike, klube in društva. Poleg tega občina krije tudi strošek najema pokritega strelišča, v

primeru letnega bazena pa krije razliko med prihodkom iz obratovanja bazena in sredstvi, potrebnimi za vzdrževanje.

Splošno oceno stanja na področju rekreacijske infrastrukture in ponudbe so podali tudi anketiranci v anketnem vprašalniku. Glede na pridobljene odgovore so sodelujoči v anketi zadovoljni s stanjem rekreacijske infrastrukture in možnostmi za rekreacijo v občini. Večina se jih večinoma ali popolnoma strinja s tem, da lokalni ponudniki ponujajo veliko možnosti za rekreacijo (več kot 70 %), 67 % pa jih meni, da občina naredi dovolj na področju rekreacije. Strinjajo se tudi s tem, da je rekreacijske infrastruktura dobro vzdrževana (72 %). Več kot 60 % se jih tudi vsaj večinoma strinja, da je rekreacijska infrastruktura dostopna brezplačno. Največ nestrinjanja so prebivalci izrazili glede izkoriščenosti infrastrukture, petina jih meni, da infrastruktura ni dobro izkoriščena.

Slika 60: Strinjanje anketirancev s trditvami glede rekreacije in rekreacijske infrastrukture (numerus je različen glede na trditve)

Slabosti prostorskega načrtovanja

Pri izzivih prostorskega načrtovanja smo poskušali identificirati probleme ali ovire, ki se pojavljajo bodisi pri prostorskem načrtovanju bodisi pri umeščanju objektov v prostor. Pri tem se občina sicer drži načela, da se športna infrastruktura večinoma samo nadgrajuje na obstoječih lokacijah, kjer kakšna infrastruktura že obstaja. Nogometni klub je npr. omenil zagate pri gradnji igrišča z umetno travo, za katerega se pripravi prostorski načrt. Eden od intervjuvancev je omenil, da je rekreacijska infrastruktura osredinjena v mestnem središču Ormoža in tako prebivalci na obrobju nimajo tako dobrega dostopa do te infrastrukture. Predlagal je, da bi bilo potrebno rekreacijsko infrastrukturo umeščati tudi v druge predele naselja Ormož.

Kot trenutno največji prostorski izziv je bili omenjeni gradnja in umeščanje kolesarske infrastrukture v občini, zlasti državnih kolesarskih poti. V gradnjo je bilo vključenih veliko deležnikov, ki niso bili vsi usklajeni med seboj. Prav tako je v prostoru veliko različnih oznak kolesarske infrastrukture.

Omenjeni so bili tudi prostorski potenciali, ki bi jih občina še lahko izkoristila v prihodnje. Med njimi je bila omenjena Mestna Graba – občina želi nadalje urediti območje – pokriti objekt preurediti v strelišče in

urediti spodnji del Grabe. Občina razmišlja o tem, da bi to območje lahko služilo kot regionalni center (bližina Madžarske, Avstrije in Hrvaške).

Dodatno je bila omenjena tudi reka Drava kot eno izmed območij možnega nadaljnega razvoja. Na tem območju se nahaja tudi območje Ormoških lagun, ki je v enem delu urejeno, medtem ko območje še aktivne gramoznice in pa strelišča ne izgleda najbolj urejeno.

Slabosti upravljanja

Iz pogovorov z deležniki in na podlagi naših opazovanj lahko izluščimo več izzivov upravljanja rekreacijske infrastrukture:

Slabša vzdrževanost nekaterih objektov: omenjena je bila slabo vzdrževana oprema v telovadnici OŠ Stanka Vraza (raztrgane blazine), košarkarsko igrišče v Ormožu.

Neustrezno razmerje med dostopnostjo pokritih objektov za tekmovalno vadbo in rekreacijo: pri uporabi pokritih objektov imajo prednost športniki (rokomet, strelstvo, nogomet), rekreativcem so pokrite dvorane na voljo le v omejenem obsegu.

Malo zasebnih ponudnikov: omenjeno je bilo, da je na voljo le manjše število zasebnih ponudnikov. Če bi jih bilo več, bi bila ponudba zlasti za otroke lahko pestrejša.

Omejena ponudba zaradi omejene dostopnosti pokritih objektov: zaradi prostorske stiske ne morejo ustanoviti odbojkarskega ali košarkarskega kluba.

Odsotnost ponudbe za osebe z gibalno oviranostjo: terenski ogled je razkril, da ima občina zelo malo ponudbe za gibalno ovirane osebe oz. je obstoječa infrastruktura tudi slabše opremljena in dostopna za ranljive skupine, kot so starejši, družine z majhnimi otroki ipd.

Odsotnost strateških dokumentov: občina nima pripravljene strategije razvoja športa v Ormožu, niti ne študija športnega turizma. Športni infrastrukturi je namenjeno le eno podglavje v Strategiji lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino upravne enote Ormož (LAS UE Ormož, 2021, str. 11).

Pomanjkljivo znanje nekaterih deležnikov na finančnem področju: nekatere skupine uporabnikov občinskih sredstev iz letnega programa športa nimajo znanja za prijave na občinske razpise oz. predložitev ustrezne dokumentacije

Finančna odvisnost od države in EU pri gradnji večjih objektov: občina sama ne more financirati gradnje nove pokrite dvorane, zato čaka na ustrezen razpis za državna sredstva.

Nepoznavanje in neurejenost lastništva in upravljanja nekaterih vaških igrišč: pri popisu rekreacijske infrastrukture smo ugotovili, da za nekatera vaška večnamenska igrišča lastnik zemljišča ni znan oz. je beležen kot družbena lastnina. Predstavniki občine je pojasnil, da po navadi uredijo lastništvo v primeru načrtovane investicije.

Pomanjkanje prenočitvenih kapacitet: več intervjuvancev je omenilo, da se Ormož želi razvijati kot športna turistična destinacija. Glavno oviro za uresničitev tega cilja predstavlja odsotnost prenočitvenih kapacitet (leta 2023 je bilo v občini samo 350 turističnih ležišč; SURS – turizem, 2024).

6.2 Smernice za upravljanje in prostorsko načrtovanje rekreacijske infrastrukture

Na podlagi izvedene analize ocenjujemo, da ima občina dovolj rekreacijskih površin in infrastrukture ter da so prebivalci na splošno zadovoljni s ponudbo. Tako razen že identificiranih potreb in projektov (glej podglavje 5.4) načrtovanja in gradnja druge dodatne infrastrukture nista potrebna. Predlagamo pa nekatere druge izboljšave in usmeritve:

- 1) Pri umeščanju namenske rabe in potem tudi izvedbe gradnje posameznih rekreacijskih objektov naj se občina omeji pri nadaljnji širitvi namenskih površin za rekreacijo in se vzdrži pri umeščanju novejših, trendovskih infrastrukture, ki je lahko aktualna le kratek čas, nato pa prepuščena propadanju.
- 2) Predlagamo podrobnejšo študijo zasedenosti in frekvenčnosti uporabe glavne rekreacijskih infrastrukture, zlasti pokritih objektov in športnih parkov oz. večnamenskih igrišč v Ormožu in krajevnih skupnostih. Na osnovi tega se ugotovi in načrtuje, kjer so še potrebna nova večnamenska igrišča.
- 3) Na področju rekreacijske ponudbe je potrebna razširitev ponudbe za trenutno prikrajšane skupine v navezavi na letni program športa, pri čemer se lahko spodbuja tudi nove, zasebne ponudnike.
- 4) Srednjeročno je potrebno urediti lastništvo športnih parkov in večnamenskih igrišč v KS, saj je pri nekaterih še vedno zapisana družbena lastnina. Prav tako bi bilo smiselno vzpostaviti centralni register »upravljavcev« rekreacijske infrastrukture, zlasti tiste, ki je v javnem upravljanju.
- 5) Ormoške lagune, ki predstavljajo eno izmed večjih in novejših rekreacijskih območij, je potrebno vključiti in povezati (z ustrežno cestno in kolesarsko povezavo) v preostalo infrastrukturo.
- 6) Na področju kolesarske infrastrukture je potrebno dograditi še manjkajoče odseke (zlasti med Veliko Nedeljo in Ormožem) in poskrbeti za ustrezno signalizacijo in povezavo obstoječih poti, zgrajenih s strani različnih deležnikov, v enoten sistem, prijazen za uporabo.
- 7) Ureditev prenočitvenih kapacitet za razvoj športnega turizma, pri čemer se lahko razmišlja o revitalizaciji degradiranih objektov.

Viri

Burton, T. L., in Veal, A. J. (1971). *Experiments in recreation research*. London: Allen and Unwin.

Državni zavod za statistiku (2021). Objavljeni konačni rezultati Popisa 2021.

<https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>

LAS UE Ormož (2021). Strategija lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino upravne enote Ormož.

<https://www.las-ue-ormoz.si/wp-content/uploads/2022/05/SLR-LAS-UE-Ormoz-4.dopolnitev-.pdf>

Občina Ormož (2013). Občinski prostorski načrt Občine Ormož. https://pis.eprostor.gov.si/pis-evt-web/pages/javni-del/prostorskiakti/prostorski_akt_podrobnosti.xhtml?postopekId=254787

Občina Ormož (2018a). Celostna prometna strategija Občine Ormož.

<https://www.ormoz.si/files/other/news/98/196155Celostna%20prometna%20strategija%20Obcine%20Ormo%C5%BE%20oktober%202018.pdf>

Občina Ormož (2018b). Zasnova kolesarske mreže v Občini Ormož.

<https://www.ormoz.si/files/other/news/98/151141Zasnova%20kolesarske%20mre%C5%BE%20Ormo%C5%BE%2014nov2018.pdf>

SURS – izobrazba prebivalcev (2023). Prebivalstvo, staro 15 ali več let, po izobrazbi in spolu, občine, letno.

<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05G2014S.px>

SURS – delovno aktivno prebivalstvo (2023). Delovno aktivno prebivalstvo (brez kmetov) po občinah prebivališča in občinah delovnega mesta po spolu, občine, Slovenija, letno.

<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/0723405S.px>

SURS – število prebivalcev (2024). Prebivalstvo po spolu in po starosti, občine in naselja, Slovenija, letno.

<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05C5003S.px>

SURS – gostota naseljenosti (2024). Gostota naseljenosti in indeks feminitete, občine, Slovenija, polletno.

<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05C4010S.px/table/tableViewLayout2/>

SURS (b.d.). Občina Ormož. <https://www.stat.si/obcine/sl/Municip/Index/116>

SURS – turizem (2024). Prenočitvene zmogljivosti po občinah, Slovenija, letno.

<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/2164527S.px>

Zavod za zaposlovanje (2024). Stopnje registrirane brezposelnosti po teritorialnih enotah in Stopnja registrirane brezposelnosti po starosti, trajanju brezposelnosti in spolu.

<https://www.ess.gov.si/partnerji/trg-dela/trg-dela-v-stevilkah/stopnja-registrirane-brezposelnosti/>

Zavod za šport RS Planica (2023). Šport v številkah: Pregled športa v Republiki Sloveniji v obdobju od leta 2018 do leta 2023. https://www.zsrs-planica.si/PageFiles/SPORT_v_STEVILKAH_2023.pdf

Priloge

Priloga 1: Seznam intervjuvancev

Občina, krajevne skupnosti, zavod za šport (4 intervjuji)	Občina Ormož: Oddelek za družbene dejavnosti in splošne zadeve
	Javni zavod za turizem, kulturo in šport Občine Ormož
	KS Miklavž pri Ormožu
	KS Velika Nedelja
Društva in ponudniki rekreacijske infrastrukture (5 intervjujev)	Športna šola DADA
	Sokolsko društvo Ormož
	Nogometna šola Ormož
	Teniški klub Ormož
	Strelnsko društvo Kovinar Ormož
Šole (2 intervjuja)	OŠ Ormož
	Gimnazija Ormož

Priloga 2: Podrobnejši opis in vrednost investicij v rekreacijsko infrastrukturo v letih 2021, 2022 in 2023

2021 – občina:

Izgradnja prizidka k športni dvorani Ormož – vrednost programa 107.161,00 EUR

V letu 2020 je bil zaključen projekt Izgradnje prizidka k športni dvorani Ormož, kateri je zajemal ureditev talnega ogrevanja in menjave športnega poda. Ker se občina z izvajalcem del ni uskladila glede obračuna del, se del sredstev v višini 107.161 EUR iz leta 2020 prenese v leto 2021.

Športno igrišče Miklavž pri Ormožu – vrednost programa 70.080,00 EUR

Sredstva so namenjena za izgradnjo objekta za potrebe sanitarij in tušev na športnem igrišču Miklavž pri Ormožu.

Posodobitev atletske steze v Ormožu – vrednost programa 96.507,00 EUR

Občina je v letu 2020 oddala vlogo na objavljen javni razpis Fundacije za šport, za sofinanciranje obnove atletske steze Ormož, ki zajema posodobitev atletske steze, zaris novih linij, zamenjava pokrovov in linijskih požiralnikov za odvajanje meteoritnih voda, ureditev tlakovanih površin in obodno javne razsvetljave.

Notranji bazen Ormož – vrednost programa 59.600,00 EUR

Sredstva so namenjena za plačilo stroškov povezanih z vzdrževanjem in upravljanjem zimskega bazena v Ormožu (plačilo stroškov vode, električne energije, ogrevanja, zavarovanja ter investicijska vlaganja v bazen).

Zunanji športni objekti – vrednost programa 6.086,00 EUR

Sredstva so namenjena za manjša vzdrževalna dela na zunanjih športnih objektih.

Najem strelišča v Centru Holermuos Ormož – vrednost programa 16.050,00 EUR

Sredstva so namenjena za plačilo najemnine za strelišče v Centru Holermuos Ormož za potrebe Občinske strelske zveze Ormož in vseh strelskih društev, ki zelo aktivno in uspešno delujejo na območju občine Ormož.

Javni zavod TKŠ Ormož-šport – vrednost programa 39.920,00 EUR

Sredstva se zagotavljajo za plačilo dela stroškov plače v projektu z Rokometno zvezo Slovenije, izvedbo prireditev Naj športnik leta 2020 in plačilo presežka stroškov nad prihodki za obratovanje letnega kopališča, katerega je s 1. 12. 2020 v upravljanje prevzel Javni zavod TKŠ Ormož.

Krajevna skupnost Ivanjковci – Športni objekti – vrednost programa 4.390,00 EUR

Sredstva so namenjena za vzdrževanje športnih igrišč v Ivanjkovcih in na Runču. Sredstva so namenjena za plačilo stroškov električne energije, vode in komunalne storitve, nakup goriva za košnjo trave, tekoče vzdrževanje objektov, zavarovalne premije za objekte in plačila po podjemnih pogodbah. Nekaj sredstev je namenjenih tudi za novogradnje.

Krajevna skupnost Kog – Športni objekti – vrednost programa 474,00 EUR

Sredstva so namenjena za vzdrževanje športnih igrišč (električna energija in tekoče vzdrževanje objektov).

Krajevna skupnost Miklavž pri Ormožu – Športni objekti – vrednost programa 1.418,00 EUR

Sredstva so namenjena za vzdrževanje športnega igrišča (plačilo porabljene električne energije, vode, odvoza smeti, tekočega vzdrževanja objektov in plačila po podjemni pogodbi za košnjo trave).

Krajevna skupnost Podgorci – Športni objekti – vrednost programa 490,00 EUR

Sredstva so namenjena za vzdrževanje športnih objektov (plačilo porabljene električne energije in tekočega vzdrževanja objektov).

Krajevna skupnost Velika Nedelja – Športni objekti – vrednost programa 1.350,00 EUR

Sredstva so namenjena za vzdrževanje športnih objektov (plačilo porabe goriva za košnjo trave, porabljene električne energije in tekočega vzdrževanja objektov).

2022 – občina:

Športno igrišče Miklavž pri Ormožu – vrednost programa 67.646,43 EUR

V letu 2021 je bila planirana izvedba projekta izgradnje objekta na športnem igrišču v Miklavž pri Ormožu. Zaradi pozno pridobljena gradbenega dovoljenja se realizacija projekta v višini 67.646 EUR zamakne v leto 2022.

Širitev telovadnice Ivanjkovci – vrednost programa 7.300,00 EUR

Sredstva so namenjena za plačilo stroškov povezanih z izdelavo projektne dokumentacije.

Zunanji športni objekti – vrednost programa 6.086,00 EUR Sredstva so namenjena za manjša vzdrževalna dela na zunanjih športnih objektih.

Najem strelišča v Centru Holermuos Ormož – vrednost programa 16.291,32 EUR

Sredstva so namenjena za plačilo najemnine za strelišče v Centru Holermuos Ormož za potrebe Občinske strelske zveze Ormož in vseh strelskih društev, ki zelo aktivno in uspešno delujejo na območju občine Ormož.

Igrišče za balinanje in viseče kegljanje Ormož – vrednost programa 15.200,00 EUR

V letu 2021 je bilo zgrajeno balinišče in viseče kegljanje v Mestni grabi Ormož. V letu 2022 bo zgrajena dodatna steza za balinišče.

Street fitness v športnem parku Mestna graba – vrednost programa 16.698,14 EUR

Sredstva so namenjena za izgradnjo street fitnessa v športnem parku Mestna graba.

Fitness na prostem – vrednost programa 19.404,10 EUR

V letu 2021 je bila oddana vloga na Fundacijo za šport za sofinanciranje postavitve fitnessa v parku Ormož. Za ta namen se odpre nova proračunska postavka 0518891 Fitness na prostem v višini 19.404,10 EUR.

Javni zavod TKŠ Ormož-šport – vrednost programa 59.435,00 EUR

Sredstva se zagotavljajo za plačilo dela stroškov plače (25 % delež) v projektu z Rokometno zvezo Slovenije in za vzdrževanje športnih objektov (letno in zimsko kopališče, športna dvorana na Hardeku in športna dvorana pri Veliki Nedelji).

Krajevna skupnost Ivanjkovci – Športni objekti – vrednost programa 17.917,00 EUR

Sredstva so namenjena za vzdrževanje športnih igrišč v Ivanjkovcih in na Runču. Sredstva so namenjena za plačilo stroškov električne energije, vode in komunalne storitve, nakup goriva za košnjo trave, tekoče vzdrževanje objektov, zavarovalne premije za objekte, plačila po podjemnih pogodbah in nakup opreme (igrala). Nekaj sredstev je namenjenih tudi za novogradnje.

Krajevna skupnost Kog – Športni objekti – vrednost programa 474,00 EUR

Sredstva so namenjena za vzdrževanje športnih igrišč (električna energija in tekoče vzdrževanje objektov).

Krajevna skupnost Miklavž pri Ormožu – Športni objekti – vrednost programa 1.418,00 EUR

Sredstva so namenjena za vzdrževanje športnega igrišča (plačilo porabljene električne energije, vode, odvoza smeti, tekočega vzdrževanja objektov in plačila po podjemni pogodbi za košnjo trave).

Krajevna skupnost Podgorci – Športni objekti – vrednost programa 490,00 EUR

Sredstva so namenjena za vzdrževanje športnih objektov (plačilo porabljene električne energije in tekočega vzdrževanja objektov).

Krajevna skupnost Velika Nedelja – Športni objekti – vrednost programa 1.350,00 EUR

Sredstva so namenjena za vzdrževanje športnih objektov (plačilo porabe goriva za košnjo trave, porabljene električne energije in tekočega vzdrževanja objektov).

2023 – občina:**Gradnja večnamenskega Športno - izobraževalnega centra v Ormožu – vrednost programa 50.000,00 EUR**

Sredstva so namenjena za izgradnjo večnamenske športne dvorane za razvoj športa in turizma v Ormožu in širše.

Najem strelišča v Centru Holermuos Ormož – vrednost programa 16.422,00 EUR

Sredstva so namenjena za plačilo najemnine za strelišče v Centru Holermuos Ormož za potrebe Občinske strelske zveze Ormož in vseh strelskih društev, ki zelo aktivno in uspešno delujejo na območju občine Ormož.

Fitness na prostem v Veliki Nedelji – vrednost programa 14.929,12,00 EUR

Sredstva so namenjena za vzpostavitev pogojev za brezplačno uporabo fitnessa na prostem na lokaciji športnega parka Velika Nedelja. Postavili se bodo rekviziti za izvedbo programov Street Workouta oz. ulične vadbe in tako dodatno obogatili ponudbo za športnike in rekreativce. Cilj investicije je, da bi z namestitvijo nove zunanje opreme za telesno aktivnost povečali delež telesno aktivnih občanov in drugih ciljnih skupin.

Javni zavod TKŠ Ormož-šport — vrednost programa 77.000,00 EUR

Sredstva se zagotavljajo za plačilo dela stroškov plače (25 % delež) v projektu z Rokometno zvezo Slovenije in za vzdrževanje športnih objektov (letno in zimsko kopališče, športna dvorana na Hardeku in športna dvorana pri Veliki Nedelji).

Krajevna skupnost Ivanjkovci — Športni objekti — vrednost programa 35.928,00 EUR

Sredstva so namenjena za vzdrževanje športnih igrišč v Ivanjkovcih in na Runču. Sredstva so namenjena za plačilo stroškov električne energije, vode in komunalne storitve, nakup goriva za košnjo trave, tekoče vzdrževanje objektov, zavarovalne premije za objekte, plačila po podjemnih pogodbah. Investicijska sredstva so namenjena za nakup otroških igral in fitnesa na prostem.

Krajevna skupnost Kog — Športni objekti — vrednost programa 474,00 EUR

Sredstva so namenjena za vzdrževanje športnih igrišč (električna energija in tekoče vzdrževanje objektov).

Krajevna skupnost Miklavž pri Ormožu — Športni objekti — vrednost programa 3.418,00 EUR

Sredstva so namenjena za vzdrževanje športnega igrišča (plačilo porabljene električne energije, vode, odvoza smeti, tekočega vzdrževanja objektov in plačila po podjemni pogodbi za košnjo trave). Investicijska sredstva so namenjena za nakup vrtno kosilnice in kosilnice na nitko.

Krajevna skupnost Podgorci — Športni objekti — vrednost programa 490,00 EUR

Sredstva so namenjena za vzdrževanje športnih objektov (plačilo porabljene električne energije in tekočega vzdrževanja objektov).

Krajevna skupnost Velika Nedelja — Športni objekti — vrednost programa 10.607,00 EUR

Sredstva so namenjena za vzdrževanje športnih objektov (plačilo porabe goriva za košnjo trave, porabljene električne energije in tekočega vzdrževanja objektov). Sredstva za investicije so planirana za nakup in postavitev otroških igral.

Priloga 3: Terenski popis – pojasnilo atributov

1 OSNOVNE INFORMACIJE

Atribut	Opis atributa, navodila	Kategorije v spustnem seznamu
A1 ID	ID se avtomatsko generira v ozadju, tega ne izpolnjujete.	
A2 IME RIF	Vnese se ime/naziv RIF (npr. Nogometno igrišče Ormož).	Zapis
A3 IME POPISOVALCA	Zapis imena in priimka popisovalca (pomembno zaradi historiata).	Zapis
A4 DATUM VNOSA	Datum terenskega oglada in popisa (pomembno zaradi historiata).	Klik na koledarju

2 TIP RIF IN UPORABNIKI

A5 TIPOLOGIJA – groba	Izbere se osnovno kategorijo tipologije RIF.	a) Površina/objekt na prostem, namenjeno (predvsem) rekreaciji b) Pokriti objekt, namenjeno (predvsem) rekreaciji c) Športni park
A6 TIPOLOGIJA – podrobna	Izbere se podrobno kategorijo tipologije RIF. Spustni seznam, pogojen z izbiro kategorije pri atributu A5.	Spustni seznam, pogojen z izbiro kategorije pri atributu A5.
A6a TIPOLOGIJA – podrobna opis	Podrobnejši opis tipologije zgolj v primeru, da se pri atributu A6 izbere kategorijo »Drugo«. Podrobneje se opiše za kakšen tip rekreacijske infrastrukture gre.	Zapis
A7 AKTIVNOSTI – groba	Izbere se prevladujočo aktivnost/dejavnosti, ki se izvaja na RIF. V primeru izbire »Več športov« ali opcije »Drugo« je potrebno dejavnosti podrobneje opisati v naslednjem atributu »A7a Več športov (opis)«.	1. Atletika 2. Gimnastika 3. Borilni športi 4. Zadevanje tarče 5. Igre s krogli 6. Igrišče za krepitev telesne zmogljivosti 7. Moštvene igre 8. Igre s palico in žogo 9. Vodni športi 10. Zimski športi 11. Športi z živalmi 12. Na kolesih 13. V zraku 14. Pohodni športi 15. Pustolovski športi 16. Plezanje 17. Več športov 18. Drugo
A7a VEČ ŠPORTOV (opis)	Atribut se izpolnjuje zgolj kadar je pri atributu A7 izbrana kategorija »Več športov« ALI »drugo«. Pojasni se katere dejavnosti se izvajajo na RIF.	Zapis
A8 UPORABNIKI	Izbere se prevladujoče uporabnike izbrane RIF.	Vsi Specifična skupina uporabnikov

	V primeru, da se izbere kategorija »Specifična skupina uporabnikov« se odprejo atributi A8a–A8d, kjer se podrobneje opredeli za katere specifične vrste uporabnikov gre.	
A8a UPORABNIKI – predšolski otroci	Odpre se zgolj v primeru izbora »specifična skupina uporabnikov« pri atributu A8.	Da Ne
A8b UPORABNIKI – osnovnošolski otroci	Odpre se zgolj v primeru izbora »specifična skupina uporabnikov« pri atributu A8.	Da Ne
A8c UPORABNIKI – mladi (15 do 30 let)	Odpre se zgolj v primeru izbora »specifična skupina uporabnikov« pri atributu A8.	Da Ne
A8d UPORABNIKI – starejši	Odpre se zgolj v primeru izbora »specifična skupina uporabnikov« pri atributu A8.	Da Ne
A8e UPORABNIKI – komentar	Zapiše se morebitna druga opažanja vezana na uporabnike posamezne RIF. Če le-teh ni, se pusti prazno.	Zapis

3 DOSTOPNOST

A9 FINANČNA/EKONOMSKA DOSTOPNOST	Opredeli se ali je dostop do RIF brezplačen ali je za uporabo potrebno plačati vstopnino, članarino idr.	Brezplačno Plačljivo Oboje
A10 FIZIČNA DOSTOPNOST ZA FUNKCIONALNO OVIRANE (opis)	Podrobnejši opis dejanske infrastrukture, ki omogoča dostop funkcionalno oviranim osebam. Če le-te ni oz. je ne znate prepoznati, pustite atribut prazen.	Zapis
A11a PROMETNA DOSTOPNOST – PLOČNIK/PEŠPOT		Da Ne
A11b PROMETNA DOSTOPNOST – PARKIRIŠČE ZA KOLESA		Da Ne
A11c PROMETNA DOSTOPNOST – JPP		Da Ne
A11d PROMETNA DOSTOPNOST – LASTNO PARKIRIŠČE		Plačljivo Brezplačno Ni parkirišča
A12 ČASOVNA RAZPOLOŽLJIVOST	Opredeli se ali je uporaba RIF časovno omejena (ima odpiralni čas) ali ne.	Omejena 24/7
A13 KONFLIKTI DOSTOPNOST	Opis konflikta, ki ga generira RIF – zakaj prihaja do konflikta, kakšen je konflikt, kateri deležniki so vključeni v konflikt, ali se konflikt rešuje idr. Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Zapis

4 PROSTORSKA ANALIZA

A14 TIP POSELITVE	Opredeli se tip poselitve, kjer se nahaja RIF.	Veliko mesto (+10.000 preb.) Manjše mestno naselje (2.000 do 10.000 preb.) Suburbanizirano vaško naselje Vaško naselje Zaselek/neposeljeno
A15 PROSTORSKA UMEMSTITEV	Opredeli se lega RIF glede na naselje.	V središču naselja Na robu naselja Na samem
A16 VZDRŽEVANOST	Izbere se kategorijo, ki primerno opiše fizično stanje na območju. Spremlja se stanje (objektov) RIF, urejenost okolice, urejenost zelenih površin idr.	Dobro vzdrževano Srednje vzdrževano Slabo vzdrževano Ni vzdrževano
A17 LETO GRADNJE	Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Številski zapis
A18 LETO ZADNJE PRENOVE	Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Številski zapis

5 UPRAVLJANJE

A19 LASTNIŠTVO		Zasebno Državno Občinsko Javno-zasebno Mešano
A19a LASTNIŠTVO - komentar	Podrobnejši opis kdo je lastnik RIF. Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Zapis
A20 UPRAVLJANJE		Zasebno Državno Občinsko Javno-zasebno Več upravljalcev
A20a UPRAVLJANJE – komentar	Podrobnejši komentar glede upravljanja z RIF (npr. kako, financiranje idr.). Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Zapis

A21 UPRAVLJALEC	Podrobnejši zapis kdo je upravitelj RIF. Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Zapis
A22 FINANCIRANJE GRADNJE	V primeru, da se izbere kategorija »Javno« ali »Javno in zasebno« se to podrobneje opredeli v atributih A22a–A22c.	Javno Zasebno Javno in zasebno
A22a FINANCIRANJE GRADNJE – EU		Da Ne
A22b FINANCIRANJE GRADNJE – državno		Da Ne
A22c FINANCIRANJE GRADNJE – občinsko		Da Ne
A22d FINANCIRANJE – komentar	Zapiše se podrobnejše informacije o financerju izgradnje RIF, mehanizmu financiranja, časovnem obdobju, višini sredstev idr. Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Zapis
A23 Komentar	Druge zabeleške o območju, ki se popisovalcu zdijo relevantne za izbrano RIF.	Splošne zabeleške o območju.

Glede na A5, kategorije za a) **POVRŠINA/OBJEKT NA PROSTEM, NAMENJENO (PREDVSEM) REKREACIJI**

adrenalinski in pustolovski park	kolo park (umetna površina, pumptrack)	planinska pot
atletski park (namenjen samo atletiki)	koledarska proga za spust (naravna površina)	poletno sankališče
čolnarna	marina	privezi na sladkih vodah (reke, jezera)
dirkališče za avto moto športe	mestni parki	proga za tek na smučeh
drsališče	motorični park	ribnik
ferata	naravno kopališče	rolkarski poligon
gozdni parki	naravno plezališče	sankališče
hipodrom	opremljena vstopna mesta za kajak, kanu	smučišče
igrišče za golf	otroško igrišče	streljšče in lokostrelsko območje
igrišče za mini golf	paintball park	športni stadion (s tribunami)
koledarska pot	pasji poligon	športno letališče
koledarski park (spremenljiv)		tematska in učna pot

tematski park	umetno plezališče	zunanje jahališče
teniško igrišče	urejena plaža	zunanje kegljišče
travnato igrišče za skupinske športe	veslaški center	zunanje kotalkališče
trim steza	vrtički	zunanji bazen
umetne površine za skupinske športe (npr. umetna trava, tartan, beton)	vzletišče za padalce	zunanji fitnes
	zipline	drugo
	zunanje balinišče	

Glede na A5, kategorije za b) **POKRITI OBJEKT, NAMENJEN (PREDVSEM) REKREACIJI**

biljardnica	gimnastična, plesna, za borilne veščine)	notranje vadbišče za golf
bowling dvorana		notranji paintball in laserski park
fitnes studio	notranje kotalkališče	
namenska/specializirana športna dvorana (atletska,	notranje plezališče	pokrit plavalni bazen (tudi toplice in zdravilišča)
	notranje strelišče	pokrita ledna dvorana

Glede na A5, kategorije za c) **ŠPORTNI PARK**

Športni park (samo zunanji objekti)	Športni park (samo pokriti objekti)	Športni park (zunanji in pokriti objekti)
-------------------------------------	-------------------------------------	---

Terenski popis: navodila za popis

1. Za terenski popis RIF je potrebno imeti na telefonu ali tablici naloženo aplikacijo Field maps, ki je brezplačna in dostopna v Play store/App store. V aplikacijo se vpišete z uporabniškim imenom in geslom, ki se uporablja za ArcGIS Online.
2. V aplikacijo so že naloženi posamezni točkovni sloji RIF (npr. vzletišča za padalce, smučišča, koloparki, plezališča idr.), ki so prevzeto izklopljeni in poligonski sloj iz Evidence stavbnih zemljišč (3171 Območje za šport in rekreacijo), ki je privzeto vklopljen. Vsi sloji bodo v pomoč pri popisu v izbranih občinah. Vse sloje je moče vklapljeti in izklapljeti.
3. Pri popisu si lahko pomagata z ortofoto posnetki, ki jih je mogoče uporabiti tudi kot podlago karte v aplikaciji.
4. RIF se v izbranih občinah popisuje sledeče:
 - I. zaris območja (kot poligon);
 - II. v aplikaciji se izpolni obrazec (oz. vsi atributi);
 - III. doda se do 5 fotografij (3 za posamezno RIF, v primeru večjih športnih parkov 5).
5. Na podlagi intervjujev s predstavniki občin se v aplikacijo naknadno dodajo relevantne informacije – npr. o lastništvu, upravljanju, financiranju, konfliktih idr.

